

Journal of Teacher's Professional Development

วิทยาสาร

วารสารเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู • ปีที่ 119 • ฉบับที่ 2 • เดือนกันยายน 2563

เปิดเทอมใหม่
ห้องเรียนปลอดภัย
ห่างไกลโควิด-19

การพัฒนาศักยภาพครู...
หนึ่งในหนทาง
ลดความเหลื่อมล้ำทาง
การศึกษาในประเทศไทย

การเรียนรู้แบบลูกผสม
ที่ผสมผสานข้อดีของการเรียน
ที่บ้านและที่โรงเรียน
เข้าด้วยกัน

การพัฒนา
การศึกษาไทย
บนความปกติใหม่

วันไหว้ครู

วันไหว้ครู คือ วันที่ลูกศิษย์พร้อมใจกันทำพิธีไหว้หรือบูชาครูเพื่อระลึกถึงพระคุณของครูผู้ให้การอบรมสั่งสอน ซึ่งจัดในช่วงหลังเปิดเทอม เพื่อให้ลูกศิษย์ได้นำดอกไม้หรือจัดพานเพื่อบูชาครูก่อนเริ่มการเรียนการสอนในปีนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม วันไหว้ครูได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมตลอดเวลา ส่วนมากมักประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท คือ

1. กิจกรรมทางศาสนา
2. พิธีรำลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ ประกอบด้วยพิธีปฏิญาณตน การกล่าวคำรำลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์
3. กิจกรรมเพื่อความสามัคคีระหว่างผู้ประกอบอาชีพครู เช่น การแข่งขันกีฬาหรือการจัดงานที่มีความสนุกสนานรื่นเริง

มักเกิดความสับสนระหว่าง "วันไหว้ครู" กับ "วันครู" เนื่องจากมีชื่อเรียกคล้ายกัน โดยวันครูให้ถือเอาวันที่ 16 มกราคม ของทุกปี คือ วันที่ส่งเสริมความสามัคคีและความเข้าใจอันดีของครูและประชาชน เป็นวันที่ครูได้มาพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อถ่ายทอดชีวิตการเรียนการสอนเด็ก ๆ ในโรงเรียน รวมถึงสวัสดิภาพของครูในปีที่ผ่านมา

อดทน อย่าประมาท การ์ดไม่ตก

เราทุกคนต่างทราบกันดีว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 เป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก ท่ามกลางวิกฤตที่ยาวนาน ทุกคนเริ่มต้นด้วยความหวาดวิตก นำไปสู่ความคุ้นชิน และการยอมรับต่อสถานการณ์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งตลอดระยะเวลาเกือบปีที่ผ่านมา อาจกำลังทำให้เรารู้สึกคุ้นเคยกับโควิด-19 จนบางครั้งเข้าใจว่าสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับไวรัสร้ายนี้ได้อย่างสบายใจขึ้น ทว่าในความเป็นจริงโควิด-19 ยังคงไม่ได้ลดความอันตรายลงเลยสักนิด และเรายังต้องตั้งการ์ดไว้จนกว่าจะมีวัคซีนป้องกัน

หนึ่งในตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดของมาตรการควบคุมโควิด-19 ที่ชาวการศึกษาคุ้นเคยกันแล้วก็คือ การเรียนการสอนในยุคปกติใหม่ (New Normal) ที่สถานศึกษาต้องปรับวิธีการสอนหลายรูปแบบ โดยดำเนินการตามมาตรการการเฝ้าระวังของกระทรวงสาธารณสุข และศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) ถึงแม้วันนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้โรงเรียนทดลองเรียนเต็มรูปแบบทั่วประเทศแล้ว โดยนักเรียนจะต้องยึดหลักสวมหน้ากากและใช้เจลล้างมืออย่างเคร่งครัด ซึ่งอาจจะสร้างความรู้สึกของความปกติเดิมให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนขึ้นมา แต่ในมุมของสถานศึกษาและคุณครูแล้ว ยิ่งต้องเพิ่มความเข้มข้นในการเฝ้าระวังขึ้นไปอีก

วารสารวิทยากรฉบับนี้ยังคงเกาะติดโควิด-19 อย่างใกล้ชิดเพื่ออัปเดตในหลากหลายมิติ อาทิ บทความเรื่องจากปก "ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกลโควิด" รวมไปถึง "การออกแบบห้องเรียนปลอดภัยให้ห่างไกลโควิด" และเรื่อง "ความปกติใหม่ของการพัฒนาครูไทย" นอกจากนี้ ยังมีเรื่องราวน่ารัก ๆ ของ "โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครให้ความรู้เด็ก ๆ ในไซต์งานก่อสร้าง" รวมถึง "การศึกษาในเรือนจำ พัฒนาทักษะเพื่อต่อยอดชีวิตใหม่ให้นักโทษ" เป็นต้น และอย่าลืมร่วมสนุกกับเกมทายเล่นที่นอกจากจะช่วยลับสมองแล้วยังมีของรางวัลให้ลุ้นกันด้วย

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำวารสารวิทยากรขอเป็นส่วนหนึ่งในการต่อสู้กับวิกฤตโควิด-19 ไปด้วยกัน และคงย้ำเตือนกันต่อไปว่า ถึงแม้จะมีการผ่อนปรนมาตรการรับมือกับโควิด-19 จนเกือบจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว แต่การปฏิบัติตามมาตรการเฝ้าระวังโดยไม่ประมาท จะช่วยให้ทุกคนผ่านพ้นความยากลำบากนี้ไปได้ด้วยกันครับ ☺

ดร.ดิศกุล เกษมสวัสดิ์
บรรณารักษ์

ขอเชิญร่วมส่งบทความ เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยากร
โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. อีเมล withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ กองบรรณาธิการวารสาร
วิทยากร สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
เลขที่ 128/1 ถนนนครราชสีมา
แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐300
3. โทรศัพท์และโทรสาร 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมิได้ลอกเลียน ดัดแปลงงาน
ของผู้อื่น ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับ
ค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

สารบัญ

04

เรื่องจากปก ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกลโควิด - 19

14

รอบรู้คุรุสภา

การพัฒนาการศึกษาไทย
บนความปกติใหม่

22

เรียนรอบตัว

การพัฒนาศักยภาพของครู...
หนึ่งในหนทางลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษาในประเทศไทย

26

Knowledge is All Around

โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร
ให้ความรู้เด็ก ๆ ในไซต์งานก่อสร้าง

32

บริหารการศึกษา

เทคโนโลยี 5G ดันการศึกษา
ออกนอกกรอบสี่เหลี่ยม

34

ยุทธศาสตร์การศึกษา

ออกแบบความปกติใหม่
ของการศึกษาไทย

42

ประสบการณ์

Big Data for
Better Education

46

การศึกษาพิเศษ

อาชีวะสร้างช่างฝีมือ
เพื่อเป็นอาชีวะพันธุ์พิเศษ

48

Coding

วิชาแห่งยุคดิจิทัล
Coding Thailand

52

ห้องเรียนวิชาการ

Personalized Learning

56

ทัศนศึกษา

Classroom of Tomorrow

61

งานใบอนุญาต

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมี
การทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพครู

64

น่านำรู้

รับมือกับภาวะซึมเศร้าของนักเรียน

66

ภาษาพาเพลิน

Learning Behind Bars:
Offering Prisoners
a Second Chance Through
Education

70

EDU Classroom

การเรียนรู้แบบลูกผสม
ที่ผสมข้อดีของการเรียน
ที่บ้านและที่โรงเรียนเข้าด้วยกัน

74

เชิดชูเกียรติ

Princess Maha Chakri
Award: รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้า
มหาจักรี ครั้งที่ 4

78

Full Frame

วินัยครูน่ารู้...

82

การศึกษารอบทิศ

ขับเคลื่อนการเรียนการสอน
ออนไลน์ของ กศน.
ในสถานการณ์โควิด - 19

86

Open Eyes

นโยบายการจัดการเรียนการสอน
ออนไลน์ในโรงเรียนเอกชน
รองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด - 19

90

ย่าสามกรอบ

จารึกเพื่อจารึก
ในเส้นทางผ่านของ "ครูชน"

93

Read Up Zone

การส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู
และบุคลากรทางการศึกษา

98

ครูอัปเดต

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
วิธีใหม่ยุค New Normal

102

Safe Zone

Back to Healthy School
สู่การปฏิบัติยุค New Normal

105

รู้ไว้ใช้ว่า

Skills for Ageing Society

108

ตระเวนเที่ยว

เยือนถิ่นเก่าโปรตุเกส
ย้อนเวลาท่องชุมชนภูเก็ต

112

มูร่วมสนุก

เกม True or False
ข้อควรปฏิบัติเพื่อรับมือโควิด - 19

วิทยาจารย์

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการคณาจารย์
คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ
ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ
นายยุทธชัย อุตมา

ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการประจำ

ศ.กิตติคุณสุนน อมรวิวัฒน์
รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รศ.ดร.สนานจิตร สุนทรทรัพย์
รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล
รศ.ดร.กล้า ทองขาว
รศ.ดร.สุขุม เบลยทรัพย์
รศ.ดร.มนสิข สิกขิสมบุญ
ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์
ดร.ปฐมพงศ์ สุภเลิศ
ดร.จักรพรรดิ วัฒนา
ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ

ดร.ดิศกุล เกษมสวัสดิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.ราณี จันสุกรี

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายจันทกรชัย ยุทธ บัญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ

นางจิรภา ทงขาว
นางสาววิณิตา รังสิวราภรณ์
นางสาวธัญรัตน์ ศรีเมษา
นางสาววรวรรณ พรพิพัฒน์
นายวัชรพล เหมืองจา
นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต

นางจิรภา ทงขาว

วารสารวิทยาจารย์

กองบรรณาธิการและฝ่ายสมาชิก
โทรศัพท์และโทรสาร 0 2282 1308
ที่อยู่ 128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต
เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
อีเมล withayajarn@gmail.com
เว็บไซต์ withayajarn.com

ศิลปกรรม รูปเล่ม จัดพิมพ์
บริษัท ยูโกเปีย มีเดีย อินเตอร์เนชันแนล
(ประเทศไทย) จำกัด
โทรศัพท์ 0 2196 1056
อีเมล info@u-media.co.th
เว็บไซต์ u-media.co.th

Reopening School Safely During Covid-19 Pandemic

ห้องเรียนปลอดภัยห่างไกลโควิด-19

สถาบันการศึกษาทั้งในไทยและต่างประเทศได้กลับมาเปิดเรียนอีกครั้งหลังจากต้องหยุดไปเป็นเวลานานจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 บทความนี้จะนำเสนอแนวทางในการเปิดเรียนอย่างปลอดภัย จากคุณพงศ์ทัศ วณิชานันท์ นักวิจัยด้านการศึกษา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย รวมไปถึงมาตรการการระวังป้องกันในโรงเรียนต่างประเทศด้วย

เรียบเรียง อัครารักษ์ ลากานันต์

การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ทำให้สถาบันการศึกษาทั่วโลกต้องปิดหรือปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคมที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีการปรับไปใช้ระบบการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในภาวะวิกฤตเช่นนี้ แต่ระบบดังกล่าวไม่สามารถทดแทนการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นเวลานานได้ เนื่องจากการเรียนในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อพัฒนาการ ทักษะทางสังคม รวมไปถึงสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของเด็ก ดังที่องค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ระบุว่า การหยุดชะงักการเรียนการสอนในชั้นเรียนสามารถส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะกลุ่มเด็กด้อยโอกาส ซึ่งหากหยุดเรียนเป็นเวลานานอาจจะทำให้แนวโน้มของการกลับคืนสู่สถานศึกษาลดลงไปด้วย นอกจากนี้ การปิดสถานศึกษาเป็นเวลานานยังทำให้บริการที่สำคัญที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น การฉีดวัคซีน การช่วยเหลือ และเฝ้าระวังด้านสุขภาพจิตหยุดชะงักไปด้วย และส่งผลกระทบต่อทักษะทางสังคมของเด็กจากการไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและไม่ได้ทำกิจวัตรประจำวันตามปกติ

เมื่อสถานการณ์การติดเชื้อในหลายประเทศดีขึ้นในระดับที่ควบคุมได้ หรือความเสี่ยงของการติดเชื้อในประเทศลดลง ประกอบกับหลักฐานจากการศึกษาในต่างประเทศที่ชี้ว่า เด็กในวัยเรียนมีแนวโน้มติดเชื้อและแพร่เชื้อได้ยากกว่าผู้ใหญ่ ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหิดลระบุไว้ว่า การติดเชื้อในเด็กส่วนใหญ่จะเป็นแบบไม่แสดงอาการและไม่มีอาการรุนแรง รวมถึงสามารถแพร่กระจายเชื้อไวรัสไปสู่ผู้อื่นได้ต่ำ และสามารถหายจากอาการป่วยได้เอง การเปิดโรงเรียนจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญลำดับต้นๆ ที่ประเทศต่าง ๆ เร่งหามาตรการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถกลับไปเรียนในชั้นเรียนได้อย่างปลอดภัย และป้องกันการแพร่ระบาดในโรงเรียน ในประเทศไทยได้เริ่มเปิดภาคเรียนที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคมและทดลองเปิดเรียนในโรงเรียนแบบเต็มรูปแบบตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคมที่ผ่านมา ทั้งนี้ สถาบันการศึกษากลับมาเริ่ม

การเรียนการสอนในห้องเรียนอีกครั้ง แต่รูปแบบการเรียนในห้องเรียนยังไม่สามารถกลับไปเป็นอย่างเดิม เช่นเดียวกับการใช้ชีวิตประจำวันที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ มาตรการด้านความปลอดภัยเพื่อป้องกันโควิด-19 สำหรับผู้เรียน ภาพฉากกันพลาสติกในห้องเรียน ภาพเด็กนักเรียนที่นั่งเว้นกันเป็นแถว หรือเด็กใส่หน้ากากอนามัย อาจกลายเป็นภาพจำของโรงเรียนในช่วงที่การระบาดของโรคยังไม่สิ้นสุด

คุณพงศ์ศักดิ์ วนิชานันท์ นักวิจัยด้านการศึกษามาจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ให้สัมภาษณ์ถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิด-ปิดโรงเรียน รวมถึงมาตรการในการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เพื่อป้องกันความเสี่ยงและลดความสูญเสียให้ได้มากที่สุด รวมถึงข้อเสนอแนะในระยะยาวสำหรับระบบการศึกษาของไทย

จากประสบการณ์การณ์การทำงานวิจัยและการเก็บข้อมูลในพื้นที่ คุณพงศ์ศักดิ์ได้แสดงข้อกังวลเกี่ยวกับการปิดโรงเรียนเนื่องจากสถานการณ์ของโรคโควิด - 19 ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เด็กสูญเสียโอกาสในการเรียนหนังสือ แต่ยังพบว่าหลักสูตรการเรียนแบบเดิมที่ใช้อยู่กำหนดจำนวนเวลาเรียนและเนื้อหาที่เด็กต้องเรียนรู้ไม่สอดคล้อง

กับมาตรการปิดโรงเรียน ทำให้ระยะเวลาการปิดโรงเรียนที่ยาวนานทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้ น้อยลงและยังทำให้ผลการเรียนลดลงด้วย

การระบาดของโควิด - 19 ยังได้ฉายภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในอีกรูปแบบ จากเดิมที่คนส่วนใหญ่มองเป็นภาพเด็กยากจนที่ไม่ได้รับปัจจัยดำรงชีพอย่างอาหารกลางวัน ที่เพียงพอ แต่เมื่อการปิดโรงเรียนทำให้ต้องปรับการเรียนการสอนเป็นระบบทางไกลหรือเรียนจากที่บ้าน การขาดแคลนเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้นี้ยังเป็นอุปสรรคในการเรียนของเด็กที่ยากจนและการศึกษา กลายเป็นต้นทุนที่สูงขึ้นสำหรับผู้ปกครอง ปัญหานี้ ยิ่งซ้ำเติมความเสี่ยงที่กลุ่มเด็กเปราะบางหรือกลุ่มเด็กยากจนจะออกจากระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อผู้ปกครองต่างก็มีรายรับที่ลดลง เนื่องจากมาตรการทางเศรษฐกิจในช่วงโควิด - 19 แต่กลับต้องประสบกับต้นทุนที่สูงขึ้นสำหรับการ ศึกษาของเด็ก ๆ และเมื่อเด็กต้องห่างหายหรือออกจากระบบการศึกษาไประยะหนึ่งแล้ว โอกาสที่จะกลับเข้ามายังเป็นเรื่องยากและส่งผล กับอนาคตของทั้งตัวเด็กและสังคมในภาพรวม

คุณพงศ์ทัตมองว่า โจทย์สำคัญคือต้องทำให้เด็กกลับเข้าโรงเรียนให้ได้มากที่สุด ขณะเดียวกัน มาตรการด้านความปลอดภัยก็เป็นสิ่งสำคัญ คุณพงศ์ทัตได้ยกข้อเสนอของทีดีอาร์ไอคือ ถ้าหากจำเป็นต้องมีการปิดเรียนอีกในอนาคต ให้พิจารณา ความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคระบาดในแต่ละ พื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งมีความเสี่ยงไม่เท่ากัน ในแต่ละพื้นที่หรือจังหวัด และปรับใช้มาตรการ การเปิด - ปิดเรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในพื้นที่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานเฉพาะกิจ เช่น ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) สามารถ ร่วมมือกับหน่วยงานระดับจังหวัดในการประเมิน ความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่เพื่อปรับใช้มาตรการ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ในพื้นที่ที่ไม่มี ผู้ติดเชื้อเลยอาจจะไม่จำเป็นต้องปิดโรงเรียน หรือสามารถผ่อนคลายเป็นเด็กไปโรงเรียนได้ ก่อนพื้นที่อื่น ในทางกลับกันสำหรับพื้นที่ที่มี

เด็กในวัยเรียนมีแนวโน้มติดเชื่อและแพร่เชื่อ ได้ยากกว่าผู้ใหญ่ การติดเชื้อในเด็กส่วนใหญ่ จะไม่แสดงอาการ และไม่มีอาการรุนแรง รวมถึงสามารถแพร่กระจายเชื้อไวรัสไปสู่ผู้อื่น ได้ต่ำ และสามารถหายจากอาการป่วยได้เอง

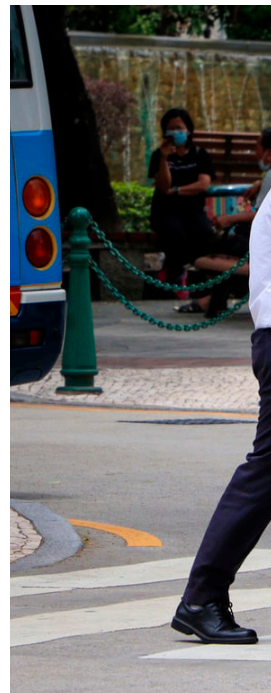
การระบาดหรือแนวโน้มการระบาดรุนแรงก็ต้อง ปรับใช้อีกมาตรการ เช่น ให้เรียนออนไลน์หรือ เรียนจากที่บ้าน ดังนั้น ในกรณีที่อาจจะเกิด โรคระบาดในอนาคตหรือการระบาดของโควิด - 19 ระลอกสอง อาจจะไม่จำเป็นต้องปิดโรงเรียน ทั้งหมดอีก

มาตรการที่เหมาะสมสำหรับ ประเทศไทย

ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน สถานการณ์การระบาดของ โรคโควิด - 19 ในประเทศไทยจะอยู่ในระดับ ที่ควบคุมได้ โดยหากอิงจากรายงานผู้ติดเชื้อ ของ ศบค. พบว่า ไม่มีการติดเชื้อภายในประเทศ เป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์แล้ว แต่คุณพงศ์ทัต ระบุว่า ยังไม่ควรประมาทกับสถานการณ์ เนื่องจาก ในประเทศไทยไม่ได้มีการบูรณาการตรวจทุกคน แต่เป็นการตรวจเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยง ดังนั้น การมีการจัดห้องเรียนปลอดภัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านระบาดวิทยาร่วมกำหนดลักษณะของห้องเรียน ที่เหมาะสม เช่น จัดระยะห่างระหว่างนักเรียนได้ และมียาอากาศหมุนเวียนในห้องเรียน เป็นต้น

คุณพงศ์ทัตระบุว่า การป้องกันการใช้ มาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing และการดูแลรักษาความสะอาด เช่น การทำความสะอาดพื้นที่ส่วนรวม การล้างมือ สวมหน้ากากอนามัยในโรงเรียน ยังจำเป็นต้อง คงไว้ถึงแม้จะมีสัญญาณว่าไม่มีการระบาดภายใน ประเทศแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กสามารถไปโรงเรียน ได้ในระยะยาวและลดความเสี่ยงการระบาดที่จะ นำมาสู่การต้องปิดโรงเรียนอีกครั้ง

นอกจากนี้ แม้งานวิจัยในต่างประเทศหลายชิ้น ได้ชี้ให้เห็นว่า อัตราความรุนแรงของโรคที่จะเกิด กับเด็กอาจจะอยู่ในระดับต่ำ แต่ยังคงคำนึงถึงว่า

เด็กสามารถเป็นพาหะของโรคได้ โดยเฉพาะในสังคมไทย เด็กในต่างจังหวัดจำนวนมากอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ขณะที่พ่อแม่ไปทำงาน โรงเรียนจึงต้องเป็นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก และไม่เป็นที่แพร่กระจายของโรคไปสู่ครอบครัวและคนในชุมชน

สำหรับในบางโรงเรียนที่อาจไม่สามารถจัดพื้นที่ตามหลักการเว้นระยะห่างทางกายภาพได้ เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีเด็กจำนวนมาก อาจจะมีการเรียนการสอนโดยเน้นให้เด็กเล็กมาโรงเรียนได้ก่อน เนื่องจากธรรมชาติของเด็กเล็กจะไม่สามารถมีสมาธิกับการเรียนออนไลน์ได้นาน จึงทำให้เด็กเล็กขาดการเรียนรู้มากที่สุดในช่วงที่ปิดโรงเรียน ขณะที่เด็กโตซึ่งสามารถเรียนออนไลน์ได้มากกว่า อาจจะใช้การผสมผสานระหว่างการเรียนออนไลน์ร่วมกับการกลับมาโรงเรียน ซึ่งการใช้มาตรการนี้ ผู้ที่รับผิดชอบด้านการศึกษาจำเป็นต้องพิจารณามาตรการช่วยเหลือให้นักเรียนเข้าถึงอุปกรณ์และช่วยลดต้นทุนในการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง โดยอาจจะจัดให้มีเครื่องมือสำรอง หรือพื้นที่อื่น ๆ สำหรับนักเรียนที่ไม่สะดวกเรียนที่บ้านสามารถมาใช้อุปกรณ์ได้

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะอีกประการที่ทางทีดีอาร์ไอเคยนำเสนอในกรณีที่ต้องมีการปิดโรงเรียนหรือจำเป็นต้องมีการเรียนออนไลน์หรือเรียนทางไกลคือ รัฐบาลต้องดูแลเด็กบางกลุ่มเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเด็กในครอบครัวที่ยากจน วิธีการที่รัฐบาลของหลายประเทศทำคือ ได้มีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้แก่เด็กกลุ่มเด็กเปราะบางหรือกลุ่มเด็กยากจน เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ไม่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ไม่ให้เกิดสูญเสียโอกาสในการเรียนหนังสือ ตัวอย่างเช่น ฮองกงให้โรงเรียนสำรวจความพร้อมนักเรียนและจัดหาคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนยืมเรียน รัฐนิวยอร์กเตรียม iPad พร้อมอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนยืมกว่า 3 แสนเครื่อง และรัฐแคลิฟอร์เนียร่วมมือกับบริษัท Google จัดหา Chromebooks และ Mobile Hotspot ให้นักเรียน รวมทั้งออกคู่มือให้ผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือเด็กในการใช้อุปกรณ์

นอกจากนี้ การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติเช่นนี้ ฝ่ายบริหารและ ผู้กำหนดนโยบายยังจำเป็นต้องปรับเรื่องหลักสูตร และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อผลในการพัฒนาระบบ การศึกษาในระยะยาว

คุณพงศ์ศักดิ์ ระบุว่า ควรมีการพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะในการศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเดิมครูและผู้สอนมักจะ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ เอกสารประกอบการ เรียน หรือสื่อตามธรรมชาติในการเรียนการสอน มาเป็นเวลานาน แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์นี้ สื่อที่ใช้ ก็ต้องเปลี่ยนไป ต้องมีการปรับใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งครูเองก็ต้องปรับตัวอย่างมาก ในการพัฒนา ศักยภาพเหล่านี้สามารถทำได้สองลักษณะ คือ ดำเนินการในกระบวนการผลิตครูในระดับ อุดมศึกษา เช่น บรรจุในคณะครุศาสตร์ โดยผู้สอน จะต้องเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร

นอกจากนี้ ในการออกแบบการศึกษา เพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน หรือสถานการณ์ ฉุกเฉินในอนาคต ควรเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา มาช่วยออกแบบ ห้องเรียนที่ปลอดภัย โดยดูลักษณะของ การระบาดเป็นแบบไหน แล้วควรจัดพื้นที่อย่างไร บ้างและเมื่อเกิดการระบาดควรใช้การเรียนการสอน

รูปแบบไหนที่สามารถให้ผู้สอนหรือบุคลากรนำไป ปรับใช้ได้ง่ายและมีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา ขณะเดียวกันภาคเอกชนก็สามารถเข้ามามีส่วน ในการออกแบบการศึกษาเพื่อให้ตอบโจทย์สถานการณ์ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ประเด็นต่อมาคือ เรื่องของการประเมินการเรียนรู้ ที่จะต้องเปลี่ยนไปเมื่อมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตร การเรียนรู้ โดยจากเดิมที่ใช้การตรวจข้อสอบเป็นหลัก เมื่อไม่สามารถทำการสอบในห้องเรียนได้แล้ว รวมถึง หลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ มากขึ้น มีการนำอุปกรณ์ไอทีมาใช้มากขึ้น วิธีการประเมิน ก็สามารถทำได้หลากหลายมากขึ้น เช่น ให้เด็กทำผลงาน ขึ้นมาชิ้นหนึ่งเพื่อให้ครูพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ หรือในการทำงานเป็นกลุ่ม อาจจะใช้การประเมินว่า ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างไรบ้าง ส่วนนี้อาจจะต้องเสริมเข้าไปในขั้นตอนการผลิตครู

คุณพงศ์ศักดิ์ยังพูดถึงการพัฒนาระบบการศึกษา โดยกล่าวว่า ในปัจจุบัน ทางกระทรวงศึกษาธิการ พยายามที่จะพัฒนาหลักสูตร โดยมองไปที่ 21st Century Skill หรือเน้นทักษะที่ผู้เรียนควรมี ในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดการระบาดของ โควิด - 19 แนวทางการดำเนินการนี้อาจจะชะงักไป และหลายฝ่ายต้องหันมาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า รวมถึง มองไปยังแนวทางอื่น ๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ ในปัจจุบัน

การพัฒนาระบบการศึกษาในระยะยาวจำเป็นต้องมีการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาบุคลากรในอนาคตโดยตรง จึงควรมีโอกาสในการส่งเสียงออกมาได้ว่าต้องการบุคลากรในอนาคตแบบไหน และส่งผลไปถึงระบบเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศในภาพรวม การมีผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลายเข้ามาร่วมวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางพัฒนาการศึกษาในอนาคต จะช่วยให้ระบบการศึกษาลดบุคลากรที่มีคุณภาพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้นและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

มาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนในต่างประเทศ

นิตยสาร Science ของสมาคมเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์อเมริกัน (AAAS) ได้รวบรวมมาตรการการเปิด-ปิดโรงเรียนในภาวะการระบาดของโรคโควิด-19 ของประเทศต่าง ๆ

**คุณครู อาสาสมัครชุมชน ผู้ปกครอง
ต้องอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับ
โรคระบาด และต้องทำความสะอาด
และล้างมือ เพราะมือมักสัมผัสเชื้อโรค
เวลาคุยกันต้องใส่หน้ากากอนามัย
ป้องกันน้ำลายกระเด็นไปโดนเพื่อน**

มีทั้งประเทศที่เลือกจะไม่ปิดสถาบันการศึกษาเลย ตั้งแต่ที่มีการระบาด เช่น ไต้หวัน นิการากัว สวีเดน ขณะที่หลายประเทศได้เริ่มกลับมาเปิดเรียนในช่วงต้นเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา โดยมีมาตรการหลัก คือ การจำกัดการติดต่อสัมผัส จากการทำกิจกรรมและพูดคุยกันระหว่างนักเรียน การใส่หน้ากากอนามัย ซึ่งมีทั้งประเทศที่บังคับใช้ทั้งสองมาตรการหรือให้เป็นทางเลือก ไปจนถึงประเทศที่ไม่บังคับทั้งสองมาตรการและให้ไปโรงเรียนตามปกติ รวมไปถึงมาตรการรองรับที่แตกต่างกันในกรณีที่พบผู้ติดเชื้อในโรงเรียน

การเว้นระยะห่างทางสังคม

Science ระบุว่า แอฟริกาใต้ ฟินแลนด์ และอิสราเอล ใช้วิธีการจัดกลุ่มเรียนกลุ่มเล็ก ๆ ร่วมกับให้ทุกคนในโรงเรียนสวมใส่หน้ากากอนามัย รวมถึงการปรับใช้การเว้นระยะห่างทางกายภาพหรือ Physical Distancing ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงการแพร่กระจายของเชื้อโรคทั้งในโรงเรียนและจากโรงเรียนไปสู่ชุมชนได้ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญหลายคนยังเห็นด้วยว่า การเปิดเรียนอย่างปลอดภัยต้องไม่ลืมให้ความสำคัญกับการระวังไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสในชุมชนด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำเชื้อไวรัสจากชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ดังนั้น ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ไม่เพียงแต่สถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่รวมถึงชุมชนและทุกคนซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันทั้งหมด

ขณะที่ในหลายประเทศยึดตามผลการศึกษาว่าเด็กมีแนวโน้มแพร่เชื้อไวรัสได้น้อย เช่น ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้ใช้วิธีการแบ่งจำนวนนักเรียนในชั้นลงครึ่งหนึ่งในช่วงที่กลับมาเปิดเรียนอีกครั้ง แต่ไม่ได้บังคับใช้มาตรการเว้นระยะห่างสำหรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปี นอกจากนี้ ประเทศที่เปิดเรียนเป็นที่แรกในยุโรปอย่างเดนมาร์กได้ใช้วิธีการแบ่งนักเรียนให้เล่นกันเป็นกลุ่มเล็กและเล่นกันได้เฉพาะกลุ่มของตัวเอง รวมถึงเน้นให้เด็กเล่นหรือใช้เวลาอยู่นอกห้องเรียนที่มีอากาศปลอดโปร่งมากที่สุด ส่วนในฟินแลนด์อนุญาตให้จำนวนเด็กในชั้นเรียนมีขนาดเท่าเดิม แต่มีการป้องกันอย่างเข้มงวด ไม่ให้เด็กแต่ละชั้นเจอหรือปะปนกัน

ไม่เปลี่ยนแปลง

สวีเดนเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่ไม่ได้สั่งปิดศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กและสถาบันการศึกษาสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี ตั้งแต่เริ่มมีการระบาดของโรคโควิด 19 และได้ให้นักเรียนระดับสูงกว่าเรียนผ่านระบบออนไลน์ในเดือนมีนาคม และกลับมาเรียนในโรงเรียนอีกครั้งตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ขณะที่ประเทศใกล้เคียงอย่างฟินแลนด์ได้ใช้มาตรการปิดสถาบันการศึกษาตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม โดยสำนักงานสาธารณสุขสวีเดนได้ทำรายงานเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่ติดเชื้อในสองประเทศ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มีมาตรการต่างกันพบว่า การปิดหรือไม่ปิดโรงเรียนไม่ได้ส่งผลที่แตกต่างอย่างชัดเจนในแง่ของจำนวนผู้ติดเชื้อในสวีเดนและฟินแลนด์ (ในกลุ่มเด็กอายุ 1-9 ปี) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงนโยบายในภายหลังของฟินแลนด์ก็ไม่ได้ทำให้จำนวนเด็กที่ติดเชื้อต่างจากเดิมมากนัก อาการติดเชื้อขั้นรุนแรงในเด็กทั้งสองประเทศยังมีน้อยมากและไม่มีรายงานการเสียชีวิตของเด็กกลุ่มวัยดังกล่าวจากทั้งสองประเทศ

โรงเรียนในหลายประเทศเน้นการใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางกายภาพ เช่น โรงเรียนในรัฐควิเบก ประเทศแคนาดา ได้เปิดเรียนสำหรับชั้นประถมในเดือนพฤษภาคม โดยบังคับใช้มาตรการการเว้นระยะห่างอย่างเข้มงวด นักเรียนสามารถเล่นกันได้ในกลุ่มไม่เกิน 6 คน แต่ละกลุ่มต้องอยู่ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร ส่วนในฝรั่งเศสได้ปรับใช้มาตรการน้อยอย่างเข้มงวดในช่วงเปิดเรียนช่วงเดือนพฤษภาคม ต่อมาได้ยกเลิกการเว้นระยะระหว่างเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี อย่างไรก็ดี สำหรับเด็กโตให้อยู่ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร เมื่ออยู่ภายในอาคารหรือห้อง และสามารถทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเมื่ออยู่ในที่โล่งและมีอากาศถ่ายเท

เด็กควรใส่หน้ากากอนามัยหรือไม่

ในบางประเทศที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่หรือไม่สามารถลดจำนวนเด็กในชั้นเรียนได้ อย่างเช่นในอิสราเอลซึ่งไม่สามารถใช้วิธีการเว้นระยะห่างทางสังคมได้ จึงหันไปให้ความสำคัญกับการป้องกันโดยการใส่หน้ากากอนามัย โดยให้เด็กอายุมากกว่า 7 ปี ขึ้นไปสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่นอกห้องเรียน ขณะที่เด็กโตกว่าต้องใส่หน้ากากอนามัยทั้งวัน การใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาอาจจะทำให้เด็กรู้สึกอึดอัดและมีความเสี่ยงว่าเด็กจะจับหน้ากากอนามัยและจับหน้าบ่อยขึ้น แต่ถือว่าเป็นวิธีที่ป้องกันการกระจายของฝอยละอองได้ดีในประเทศที่มีข้อจำกัดในการเว้นระยะห่าง

โรงเรียนในจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และเวียดนามได้กำหนดให้นักเรียนและบุคลากรสวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน ในประเทศจีนซึ่งค่อนข้างเข้มงวดอนุญาตให้ถอดได้เฉพาะตอนรับประทานอาหารกลางวันและนั่งห่างกันโดยมีกระจกหรือฉากพลาสติกกั้น ขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่ในเยอรมนีจะใส่หน้ากากอนามัยเมื่อใช้พื้นที่ส่วนกลางอย่างห้องน้ำหรือโถงทางเดิน ขณะที่ในประเทศแคนาดา นอร์เวย์ อังกฤษ ไม่บังคับให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัย

โรงเรียนไทยมีมาตรการสกัดโควิด - 19 อย่างไร

สำหรับในประเทศไทย ได้เริ่มกลับมาเปิดเทอมอีกครั้งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคมที่ผ่านมา ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้กำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษา โดยใช้ทั้งการให้ใส่หน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างทางสังคม และการรักษาความสะอาดของพื้นที่ส่วนกลางอย่างเข้มงวด และให้โรงเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำใน "คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19" ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNICEF) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้จัดทำขึ้น

คุณครูหทัยรัตน์ ใจแพง โรงเรียนบ้านตึบใต้ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้บอกเล่าถึงแนวทางที่ทางโรงเรียนนำมาปรับใช้ในช่วงการเปิดเทอมใหม่ว่า ทางโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน โดยได้ขอให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชนมาประจำอยู่ที่โรงเรียนทุกวัน เพื่อช่วยคัดกรองเด็กที่เข้าโรงเรียนในแต่ละวัน มีการตรวจวัดไข้ให้นักเรียนล้างมือ และให้นักเรียน และบุคลากรทุกคนใส่หน้ากากอนามัย นอกจากนี้ ในชั้นเรียนยังจัดที่นั่งโดยมีระยะห่างกันประมาณ 2 เมตร และมีฉากพลาสติกกั้นทุกโต๊ะ

โดยทางโรงเรียนบ้านตึบใต้ให้ความสำคัญกับมาตรการระยะห่างทางสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากแต่ละชั้นมีจำนวนนักเรียนไม่มากทำให้ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ นอกจากนี้ ยังใช้วิธีการสลับเวลาการใช้พื้นที่ส่วนกลาง เช่น จัดกลุ่มนักเรียนเป็นสามกลุ่ม คือ นักเรียนอนุบาล ประถมศึกษาปีที่ 1-3 และกลุ่มนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้ใช้โรงอาหารคนละช่วงเวลากัน มาตรการนี้ช่วยลดความแออัดและยังเป็นการแยกกลุ่มนักเรียนออกจากกันเพื่อลดความเสี่ยงด้วย

นอกจากนี้ ทางโรงเรียนยังงดกิจกรรมหรือให้ทำในกลุ่มเล็กเท่านั้น โดยจะเน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ หรือทำกิจกรรมที่คุณครูสามารถดูแลได้ทั่วถึงมากกว่า ขณะที่ของใช้ส่วนตัว เช่น ช้อน จาน และแก้วน้ำ ซึ่งโดยปกติทางโรงเรียนจะจัดหามาให้ใช้ร่วมกันก็ไดงดไว้ให้นักเรียนนำมาจากบ้านเพื่อลดการใช้ของร่วมกันให้ได้มากที่สุด

การสร้างความเข้าใจถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ครูหทัยรัตน์ระบุว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนได้ประสานกับชุมชนและจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่ออธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงมาตรการที่ต้องทำ รวมถึงได้รับฟังความเห็นของผู้ปกครองในช่วงก่อนเปิดเทอม นอกจากนี้ ทั้งคุณครูและอาสาสมัครชุมชน หรือ อสม. และผู้ปกครองได้อธิบายให้เด็กฟังเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดขึ้น ความจำเป็นที่ต้องทำความสะอาดต้องล้างมือเพราะมือเราไปสัมผัสเชื้อโรคแล้วมาจับของกินอาจจะทำให้เราป่วยได้ แล้วเวลาคุยกันต้องใส่หน้ากากอนามัย ไม่อย่างนั้นน้ำลายจะกระเด็น

ไปโดนเพื่อน การอธิบายเช่นนี้ทำให้เด็กเข้าใจ และช่วยกันดูแลตัวเอง ดูแลเพื่อน เช่น เตือน ให้เพื่อนล้างมือ หรือไม่ใช่ของร่วมกับเพื่อน เด็กจึง เกิดความเข้าใจและให้ความร่วมมือ เพราะถ้าเกิด การระบาดซ้ำ เด็กจะไม่ได้มาโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ เด็กไม่ต้องการ

เมื่อถามถึงปฏิริยาของนักเรียนในวันเปิดเทอม วันแรก ครูหทัยรัตน์เล่าว่า นักเรียนส่วนใหญ่ดีใจ ที่ได้มาเจอเพื่อน ส่วนใหญ่บอกว่าอยากมาเรียน กับครูมากกว่าเรียนออนไลน์ที่บ้าน เนื่องจาก บางบ้านก็มีข้อจำกัด เช่น ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่มีอินเทอร์เน็ต ต้องไปเรียนที่บ้านเพื่อน บางคน ก็เรียนไม่ทัน หรืออาจจะต้องไปช่วยผู้ปกครอง ทำงาน นอกจากนี้ เด็กเล็กยังจดจ่อกับการเรียน ออนไลน์ได้ยาก ขณะที่ผู้ปกครองก็ให้ความร่วมมือ อย่างดี ช่วยเตรียมพร้อมหน้ากากอนามัยและ ของใช้ส่วนตัวให้เด็ก และเข้าใจถึงมาตรการใหม่ ของโรงเรียน เช่น ไม่ให้ผู้ปกครองเข้าไปรับเด็ก ด้านในเพื่อลดความแออัด เป็นต้น

ในขณะนี้จังหวัดเพชรบูรณ์ไม่มีผู้ติดเชื้อและ ไม่ได้อยู่กันอย่างหนาแน่น จึงมีความเสี่ยงต่ำมาก ทั้งนี้ โรงเรียนบ้านติบใต้มีนักเรียนทั้งหมด 171 คน เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

อย่างไรให้โรงเรียนปลอดภัย

มาตรการรองรับการเปิดภาคเรียนที่ 1 ตามคำสั่ง ของ ศบค. ประกอบด้วยมาตรการหลัก ได้แก่

- ทำความสะอาดพื้นผิวที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ก่อนและหลังการเรียนการสอน การฝึกอบรม สัมมนา รวมถึงห้องสุขา และให้กำจัด ขยะมูลฝอยทุกวัน
- ให้ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และ ผู้ร่วมกิจกรรม สวมหน้ากากอนามัยหรือ หน้ากากผ้าตลอดเวลา
- ให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ แอลกอฮอล์ เจลหรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เพียงพอ เพื่อล้างมือก่อนเข้าห้องเรียน และก่อน รับประทานอาหาร
- ให้เว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกัน และเว้นระยะ ระหว่างโต๊ะเรียนและที่นั่งเรียนอย่างน้อย 1 เมตร
- ให้ความสำคัญจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมิให้ แออัด (กรณีห้องปรับอากาศให้คิดจำนวน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามขนาดพื้นที่ห้อง เกณฑ์ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตรต่อ 1 คน) หรือลดเวลาในการทำกิจกรรมเท่าที่จำเป็น

โดยถือหลักหลีกเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน ทั้งนี้ ให้พิจารณาปรับเวลาการเรียน สลับวันเรียน ปรับการเรียนเป็นระบบออนไลน์ในบางรายวิชา หรือปรับหลักสูตร ให้การเรียนบางรายวิชา

- ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบพิจารณาให้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาดำเนินการหรือจัดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบลงทะเบียนยืนยันการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนดก่อนเปิดกิจการหรือจัดการฝึกอบรม สัมมนา
- ให้มีการควบคุมทางเข้าและออก ลงทะเบียนก่อนเข้าและออกจากสถานที่ และเพิ่มมาตรการใช้แอปพลิเคชันที่ทางราชการกำหนด หรือใช้มาตรการควบคุมด้วยการบันทึกข้อมูลและรายงานทดแทนได้

มาตรการเสริม ได้แก่

- มีมาตรการคัดกรองไข้ ไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ร่วมกิจกรรมก่อนเข้าอาคารหรือรับ - ส่งนักเรียน โดยเจ้าหน้าที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่ผ่านการอบรมการตรวจคัดกรองอาการป่วย

และรายงานหน่วยงานรับผิดชอบ กรณีพบผู้ที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรคตามแนวทางที่กำหนด

- จัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ดี รวมถึงภายในห้องสุขา ทั้งนี้ ให้ทำความสะอาดเครื่องปรับอากาศ และจัดการฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอ
- จัดให้มีระบบคิว มีพื้นที่รอคิวที่มีที่นั่งหรือยืนห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร ทั้งบริเวณจุดรับประทานอาหาร ห้องน้ำ
- จัดให้มีการแนะนำเจ้าหน้าที่ ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ร่วมกิจกรรม รวมถึงให้มีการตรวจตรา ควบคุม กำกับ การเรียนการสอน ฝึกอบรม สัมมนา และงานธุรการที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมาตรการควบคุมหลักอย่างเคร่งครัด
- ให้พิจารณาพัฒนานวัตกรรมการลงทะเบียนก่อนเข้าและออกจากสถานที่ และระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้มีการเรียนการสอน การฝึกอบรมรูปแบบใหม่ในระยะยาว ๑

• science.sciencemag.org
 • Public Health Agency of Sweden
 • UNESCO
 • ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
 • Washington Post
 • มหาวิทยาลัยมหิดล

ดร.ดิศกุล เกษมสวัสดิ์
เลขาธิการคุรุสภา

THE NEW NORMAL IN EDUCATION

การพัฒนาการศึกษาไทยบนความปกติใหม่

การเข้ามารับตำแหน่งเลขาธิการคุรุสภาของ ดร.ดิศกุล เกษมสวัสดิ์ นับว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่วงการการศึกษาของไทยกำลังต้องปรับตัวและบริหารจัดการด้วยความรอบคอบ โดยเฉพาะในประเด็นการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และโครงการยกระดับคุรุสภาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

เรียบเรียง กองบรรณาธิการ ภาพ วุฒิพงษ์ คำประไพ

กำหนดวิสัยทัศน์ให้สอดคล้อง กับการกิจ

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งดำเนินการในการกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยใน 12 ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้และแผนย่อยที่ 3 ใน 11 ประเด็น คักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีเรื่องของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด - 19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาโดยตรง เช่น การเลื่อนเปิดเทอม

การกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ เป็นต้น ท่ามกลางความยากลำบากและความท้าทายนี้ ในอีกมุมหนึ่งก็นับเป็นโอกาสและช่วงเวลาสำคัญในการปรับปรุงระบบการศึกษาของประเทศให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น คุรุสภาในฐานะองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดูแลเรื่องมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดวิสัยทัศน์ให้มีความสอดคล้องกับการกิจ และสอดคล้องกับยุคสมัยด้วย เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 จึงทำให้เกิด New Normal ขึ้น ทำให้หน่วยงานราชการทุกส่วนรวมถึงคุรุสภาก็ต้องปรับตัวตามไปด้วย

ในช่วงเวลาแห่งการปรับตัวนี้เองที่เลขาธิการคุรุสภาได้รับนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมายให้จัดการองค์กรให้มี

ความคล่องตัว ให้บริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น เพราะที่ผ่านมามักจะพบปัญหาเรื่องของการล่าช้าในหลาย ๆ ส่วน โดยเฉพาะ การทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องทำให้เป็นระบบโปร่งใส สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มาใช้บริการ ได้ดียิ่งขึ้น

ยกระดับครูสภา สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

ปัจจุบัน ครูสภากำลังวางระบบในส่วนการพัฒนา บุคลากร ซึ่งได้ทำแผนที่ความคิดไว้แล้ว อันจะนำไปสู่ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาครูสภา คือ "เราต้องตั้งใจ ทำให้ครูสภาพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้" องค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ องค์กรที่ไม่ตาย จะมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตลอดและสามารถ รับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีการเรียนรู้ ในองค์กรเพื่อการปรับตัว หรือใช้คำกว้าง ๆ ว่า "ครูสภาพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ครูมี จิตวิญญาณของครู มีความรู้ความสามารถที่แท้จริง"

การนำพหุองค์การนี้ไปข้างหน้าก็ต้องใช้วิสัยทัศน์ ของผู้บริหาร อันดับแรกคือ กระบวนทัศน์ของ ผู้บริหาร โดยจะต้องมีกระบวนทัศน์ในการทำงาน ชักซ้อมกับทีมงานแล้วว่า ในการทำงานจะไป ในทิศทางนี้ พหุวางระบบเอาไว้แล้วก็ขอความร่วมมือ กับทุกคนในการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย อันดับที่สองคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สู่ฐานเพื่อให้เกิดประสิทธิผล หมายความว่า มีโครงสร้างพื้นฐานเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เครื่องไม้เครื่องมือ หรือสถานที่ ทำให้เรา มีความพร้อมในการบริการ อันไหนที่เป็นจุดอ่อน ก็เสริมให้เต็ม

จัดการความรู้สู่การพัฒนา คุณภาพงาน

เราต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคคล โดยการจัดการความรู้สู่การพัฒนาคุณภาพงาน โดยบุคลากรต้องเรียนรู้ ต้องปรับกระบวนทัศน์ หลายเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องของการจัดบริการต่าง ๆ การบริการประชาชนต้องเป็นหัวใจหลัก ในส่วน ของการพัฒนาศักยภาพบุคคล ต้องมีการจัดการ

ความรู้ร่วมกัน มีการปรึกษาหารือให้บ่อยครั้ง โดยต้องใช้เครื่องมือต่าง ๆ และอีกอย่างหนึ่งคือ จัดการผ่านยุทธศาสตร์ครูสภาองค์การมหาชน ให้เกิดผล ความหมายคือ ครูสภาเราเป็น องค์การมหาชน การทำงานและระบบต่าง ๆ ต้องดีกว่าราชการ มียุทธศาสตร์ในการบริการ ในการเข้าถึงผู้รับบริการ ยุทธศาสตร์ในการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารต้องดี และถึงตัวครูที่มีจำนวน เกือบล้านคน ต้องมีระบบการสื่อสารที่ดี การสื่อสารให้ทั่วถึง และมีระบบการจัดการ การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยหัวใจสำคัญ อยู่ที่ว่า ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ ความสามารถที่แท้จริง ตรงนี้แหละคือตัววัด จิตวิญญาณของความเป็นครู มีสมรรถนะที่ใช้วัด ความรู้ ความสามารถว่าจะเป็นครูได้ไหม มีความรู้ พอหรือไม่ เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการทดสอบการสอบสมรรถนะทางด้านการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา วิชาชีพครู และวิชาเอก โดยใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพครูมีอายุ 5 ปี เมื่อถึงกำหนดแล้ว ต้องต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ทำให้ครูต้อง พัฒนาตนเองอยู่ตลอด และครูหรือนุคลากร ทางการศึกษาที่ประพฤติผิดจรรยาบรรณของ วิชาชีพก็จะถูกพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตโดยเร็ว ส่วนกระบวนการที่เคยล่าช้า ซึ่งบางครั้งกินาน จนสังคมตำหนิว่าทำไมครูสภาไม่ดำเนินการ

วิสัยทัศน์ในการพัฒนาครูสภา คือ เราต้องตั้งใจทำให้ครูสภา พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้คือ องค์กรที่ไม่ตาย จะมีการ เปลี่ยนแปลงปรับปรุงตลอด รับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้

อะไรสักอย่าง เราก็ต้องฉับไวขึ้น เพื่อตอบสนอง ความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว ตรงนี้คือ กระบวนทัศน์กว้าง ๆ ที่ผมทำกรอบความคิดเอาไว้

การเรียนรู้วิถีใหม่

หากเล่าจากประสบการณ์ในการบริหาร กศน. มาก่อน จุดแข็งที่ทำให้ กศน. ผ่านโควิดมาได้คือ เราปรับตัว และมีความคล่องตัวในการทำงาน ช่วงที่โควิด - 19 ระบาดหนัก คนจะมองว่า กศน. คงจะไปไม่รอด เพราะบุคคลากรก็ยังไม่เก่ง เครื่องมือหรือระบบต่าง ๆ ยังไม่พร้อม จะจัดการศึกษาได้อย่างไร แต่ กศน. ก็สามารถจัดได้ โดยวิธีของเรา คือ 1) การบริการประชาชน การศึกษาภาคประชาชนโดยบริการทำหน้าาก ทำอุปกรณ์ต่าง ๆ คือรูกหาประชาชน แม้จะมี สถานการณ์ไม่ปกติก็ตาม เรามีการเผื่อระยะ มีการเว้นระยะห่างทางสังคม มีมาตรการ ป้องกันตามมาตรฐาน ก็สามารถช่วยเหลือ ประชาชนได้ในส่วนหนึ่ง 2) การจัดการเรียน การสอนในช่วงโควิด - 19 เราคิดว่าวิกฤตคือโอกาส โควิด - 19 ทำให้เรามีเวลาพัฒนาครู เพราะในเมื่อ จัดการเรียนการสอนไม่ได้ก็ใช้เวลาที่มีพัฒนาครู ให้เก่ง ตอนนี้ครู กศน. เก่งการผลิตสื่อการเรียน การสอนขึ้นมาก เราใช้วิธีให้คนที่เก่งสอนคนไม่เก่ง ใช้ครูที่มีอยู่ตามจังหวัด อำเภอ ตำบล นำคนที่เก่ง มาสอนกันในจังหวัด ในพื้นที่ ตอนนี้เขาสามารถ จัดการเรียนการสอนผ่าน Google Classroom ได้

ในช่วงโควิด - 19 เรายังพัฒนาการเรียนการสอน ออกไปทางดิจิทัลที่วิด้วย โดยมีรายการของ กศน. ที่เราผลิตเอง เรามีคนที่มีความรู้มาสอน ผมเชื่อว่า เมื่อมีความพยายามอย่างมุ่งมั่นก็นำไปสู่ความสำเร็จได้

บางจังหวัดมีแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้ซึ่งทำได้รวดเร็วมาก กระทรวงศึกษาธิการก็กำลังจัดทำอยู่ แต่ยังไม่เสร็จ แต่ กศน. ทำเสร็จแล้ว

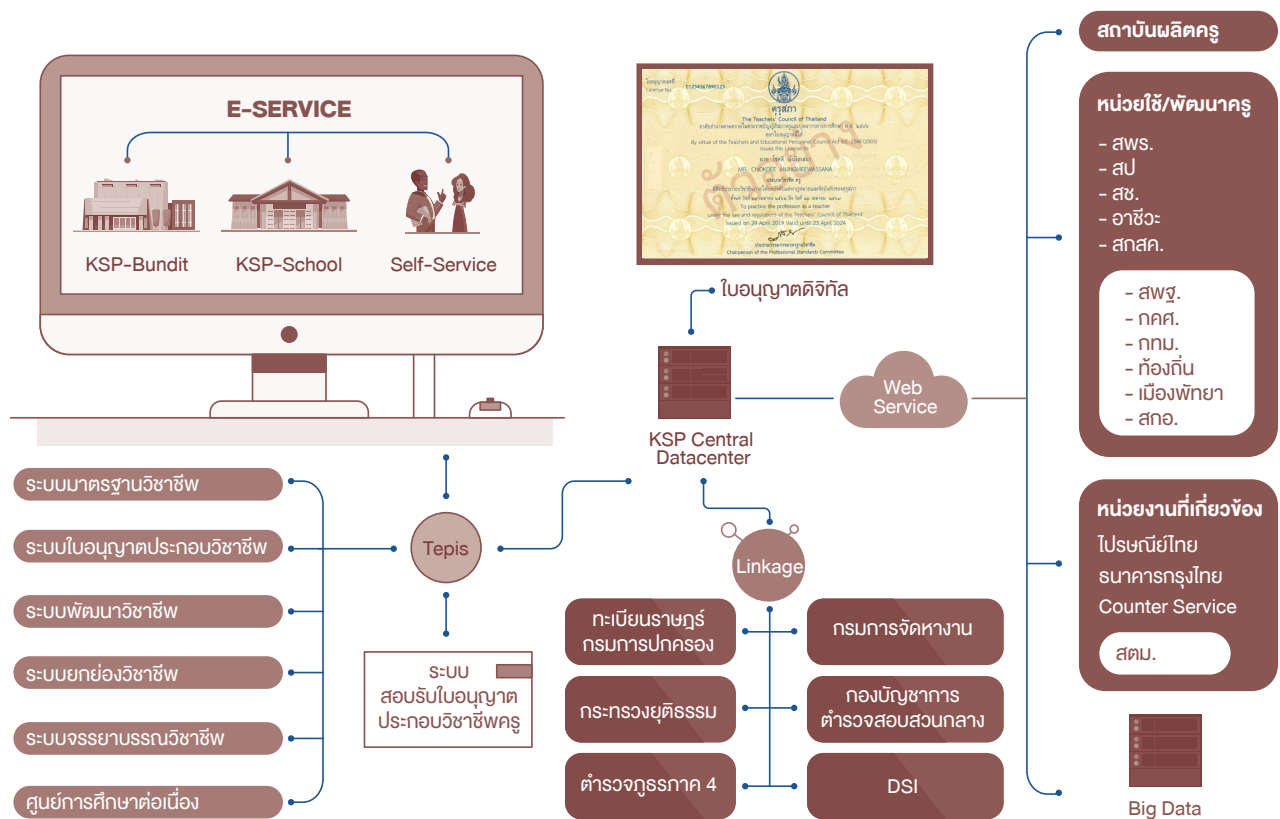
แนวทางนี้ก็นำมาพัฒนาครูสภาได้เช่นกัน โดยเตรียมความพร้อมของคนก่อน เพราะศักยภาพของคนเป็นสิ่งจำเป็น โดยได้คุยกันในระดับทศน์ในการทำงานว่า "ถ้าทำไม่เป็นจะสอน หากไม่ทำจะเดือน หากไม่มีจรรยาบรรณเอาออก" คือเป็นกฎในการทำงานว่าทุกคนต้องช่วยกันทำงานเพื่อรักษามาตรฐานในการพัฒนาบุคลากรของเราให้มีความแข็งแกร่ง และเพื่อที่จะรองรับการดำเนินงานดูแลครูและบุคลากรทางการศึกษาทั่วประเทศ

กศน. ตอนนี้คือการเรียนการสอนแบบผสมผสาน มีทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ใครที่เข้าไม่ถึงออนไลน์เราก็ยังมีการให้สื่อการสอน และมีการสอนในแบบเว้นระยะห่าง แต่ครูจะเหนื่อยที่ต้องดูแลนักเรียนทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ส่วนเด็กที่เก่งแล้ว นักศึกษาที่เก่งแล้ว เราก็ให้เรียนออนไลน์มากขึ้น

กันเทคโนโลยีและบริการ KSP Self - Service

ด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยีตอนนี้ ครูสภา มีการทำงานสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นว่าในจุดบริการเรามีระยะห่าง ไม่ให้ชนใกล้กันเลย และมีจุดบริการตามมาตรฐานสาธารณสุข เพื่อป้องกันโควิด - 19 และในการประชุมต่าง ๆ เราก็ระวัง ช่วงแรกมีการประชุมออนไลน์ แต่ช่วงนี้เราก็ประชุมปกติแต่มีการเว้นระยะห่าง สิ่งที่ดีก็คือ ครูสภามีเครื่องมือสื่อสารที่ยอดเยี่ยม สามารถประชุมผ่าน Zoom ให้คนมาร่วมได้ถึง 3,000 คน ถ้าเราจะกระจายความรู้ไปทั่วประเทศให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาได้รับรู้ทั่วกัน ครูสภาก็มีเครื่องมือและเทคโนโลยีพร้อมอยู่แล้ว

ส่วนระบบบริการจะเห็นได้ว่า จุดบริการของเราจะอยู่กระจายไปสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ ผู้ใช้บริการสามารถไปใช้ได้โดยไม่ต้องมาที่ส่วนกลางแล้ว นั่นก็คือ KSP Self - Service โดยสามารถยื่น

"ถ้าทำไม่เป็นจะสอน
หากไม่ทำจะเตือน
หากไม่มีจรรยาบรรณ
เอาออก คือเป็นกฎ
ในการทำงานว่าทุกคน
ต้องช่วยกันทำงาน"

ผ่านทางระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็น การขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การขอใบแทนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การยื่นคำขอคืนเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การขอใบอนุญาตปฏิบัติการสอน รวมถึงการแจ้งเปลี่ยนแปลงและการแก้ไขข้อมูลทางทะเบียน เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว โดยภายในปีงบประมาณ ปี 2564 ระบบทั้งหมดจะสมบูรณ์ ตอนนี้อย่างน้อยก็เปิดใช้ไปบ้างแล้วแต่ก็ยังไม่สมบูรณ์หมดทุกระบบ เพราะเป็นองค์รวมเชื่อมโยงกันทั้งหมด ซึ่งใช้งบประมาณราว 30 ล้านบาท

ครูต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน

ปัจจุบันครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันนอกห้องเรียนได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ซึ่งเรื่องนี้มีทั้งคุณทั้งโทษ ถ้าเล่นมากเกินไป

ใครมีปัญหาอะไรก็จะสื่อสารมาโดยตรงเลย ผมก็นำประเด็นไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยแก้ไข ในทันที ถือว่าบริการอย่างรวดเร็ว ถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผมรับเสียงสะท้อนจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ก็จะเห็นว่าเราช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เต็มศักยภาพ

มันก็ไม่ใช่ผลดี แต่ถ้าใช้แต่พอดีมันก็เป็นประโยชน์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ใช้สื่อสารกันปรึกษาเรื่องงานหรือการสอนต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์มาก อย่างตอนที่เงินปีรูปการศึกษามีคำว่า "ความสัมพันธ์ของครูกับศิษย์ใกล้ชิดกันดีครบถ้วน" ถ้าครูเอาส่วนนี้มาใช้ก็จะเป็นประโยชน์มาก แต่ถ้าเอามาใช้เป็นสิ่งที่บังเหิงเร้าเร้ามันก็ไม่ดี หรือเด็ก ๆ ติดเกมติดมือถือก็ไม่ใช่ว่าดีต่อการเรียนการสอน

คุรุสภาพัฒนาสู่องค์กร แห่งการเรียนรู้ "ผู้ประกอบการอาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ความสามารถที่แท้จริง"

1. กระบวนทัศน์และความมุ่งมั่นของผู้บริหาร

- ไม่ใช่นายแต่เป็นผู้นำ
- ทำสิ่งที่ดีแล้วให้ดียิ่งขึ้น
- ยืนหยัดหลักความพอเพียงเพื่อความยั่งยืน
- หากฝ่าฝืนเพราะไม่ทำจะเตือน หากทำไม่เป็นจะสอน หากไม่มีจรรยาบรรณจนพูดกันไม่รู้เรื่องเอาออก
- ย้ำบอกเจตจำนง ยังคงแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง
- วางระบบสับช่องว่าง สร้างงานเป็นตำนานของแต่ละคน
- เสริมพลังอำนาจบุคคล ตื่นเต้นค้นหา พัฒนาจากความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้ Suggestion System
- เติมเต็มโดยการประชุมเป็นนิตยภัต พร้อมเพรียงกัน มาประชุม ให้เกียรติเคารพซึ่งกันและกัน ยึดมั่นในกติกา

2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสู่ฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ

- เชื่อมโยง "คุรุสภา ONE" (One Network for Everyone)
- เพิ่มสัดส่วนให้อาคารสถานที่
- ออกแบบองค์การให้ดี มีความทันสมัยและเหมาะสม
- ระดมทรัพยากรและจัดอัตรากำลังให้เหมาะสม

3. พัฒนาศักยภาพบุคคล รองรับการจัดการ ความรู้สู่การพัฒนาคุณภาพงาน

- คนคุรุสภาที่คาดหวัง
- สานพลังสุดยอดไอซีที
- มี KM เป็นฐานการพัฒนาคนและงาน

4. จัดการผ่านยุทธศาสตร์ คุรุสภาองค์การมหาชน ให้เกิดผล

- ยุทธศาสตร์หลักการสร้างงาน
- ยุทธศาสตร์การสร้างครูที่มีคุณค่า
- ยุทธศาสตร์เฉพาะตามห่วงเวลา เพื่อแก้ปัญหาตามนโยบายจากรัฐบาล

เทคโนโลยีเหล่านี้ครูต้องใช้ ถ้าไม่ใช้ก็จะตกยุคตามเด็กไม่ทัน คุณก็ยังไม่รู้เรื่อง โลกทุกวันนี้จะพัฒนาต่อไปได้ก็ต่อเมื่อ "คนเก่าต้องรู้การณใหม่ คนใหม่ต้องรู้การณเก่า" แม้ว่าจะเป็นครูอายุเยอะแล้วก็ต้องเรียนรู้เทคโนโลยีไว้ใช้ในการดูแลเด็ก ต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับเขา เด็กก็จะเกิดความไว้วางใจ ตัวผมเองก็มีช่องทางการสื่อสารทั้ง Facebook, Line, Instagram มีช่อง YouTube ของตัวเองด้วย และผมรู้จักคนในแวดวงครูเยอะ ใครมีปัญหาอะไรก็สื่อสารมาโดยตรงเลย ผมก็นำประเด็นไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยแก้ไขให้ในทันที ถือว่าบริการอย่างรวดเร็ว เขาก็จะเห็นว่าเราต้องการช่วยเหลือเขาอย่างเต็มที่เต็มเวลา เต็มศักยภาพ ผมถือว่าเป็นงานนอกเวลา เพราะปกติตอนกลางวันผมก็มักจะทำงานส่วนนี้ตลอดอยู่แล้ว

มาตรฐานครูไทยในปัจจุบัน

ตอนนี้มีการปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับยุคสมัย ถ้าเปรียบเทียบกันแล้วก็น่าจะเข้มข้นขึ้นกว่าในอดีต เมื่อก่อนมาตรฐานก็อยู่ในระดับหนึ่ง แต่ปัจจุบันมีเรื่องราวเยอะแยะไปหมด จำนวนครูก็มากขึ้น และมีรุ่นใหม่ๆ เข้ามาทุกปี ครูรุ่นเก่าจะไม่ค่อยมีปัญหาอาจจะเพราะสมัยก่อนโลกเรายังไม่เจริญมาก การรับรู้ต่าง ๆ ไม่เท่าปัจจุบัน สมัยนี้ก็จะมีความรู้ที่สังคมรับรู้ เช่น ครูดีเด็ก หรือเรื่องชู้สาว มาตรฐานใหม่ก็เลยเข้มข้นกว่า และที่สำคัญคือมีการทดสอบด้วยเรากัดกันตั้งแต่แรกเลย ครูยุคต่อไปจะได้ครูที่ดีขึ้น มีคุณภาพ เพราะผ่านการควบคุมเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ความสามารถที่แท้จริงจึงเป็นครูได้

นับว่าเป็นวิสัยทัศน์ของหัวเรือใหญ่แห่งคุรุสภาที่จะนำพาองค์กรไปสู่การพัฒนาอย่างเท่าทันยุคสมัย สร้างมาตรฐานใหม่ของการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพขึ้นมา เพื่อผลักดันการศึกษาไทยให้พัฒนาไปพร้อมกันทุกด้าน

TEACHER CAPABILITY DEVELOPMENT: A WAY TO BRIDGE EDUCATION GAP IN THAILAND

การพัฒนาศักยภาพของครู...
หนึ่งในหนทางลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษาในประเทศไทย

รู้จักกับ Dynamic School ผ่านการบอกเล่าของคุณอภิษฎา โสภำพันธุ์
ตัวแทนจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ผู้ริเริ่ม "โครงการพัฒนาครูเพื่อสร้างโรงเรียน
แห่งการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด" เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดเป็น

เรียบเรียง วรภา ไทยประเสริฐ

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นหนึ่งในประเด็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างช้านาน ในขณะที่เด็กนักเรียนในเมืองส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนอย่างสะดวกสบายด้วยการนั่งรถโรงเรียนหรือมีผู้ปกครองขับรถยนต์มาส่ง เด็กนักเรียนในถิ่นทุรกันดารบางรายต้องเดินเท้าเป็นระยะทางหลายกิโลเมตรเพื่อจะมาโรงเรียนในแต่ละวัน ในขณะเดียวกัน เด็กนักเรียนในเมืองมีโอกาสได้เรียนภาษาต่างประเทศภายในโรงเรียนตั้งแต่เยาว์วัย แต่ในทางตรงกันข้ามเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่สูงบางรายยังไม่สามารถแม้แต่จะสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือจากสถานการณ์ที่โรงเรียนต้องปิดทำการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 เมื่อไม่นานมานี้ นักเรียนในเมืองสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนผ่านทางออนไลน์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ในทางกลับกัน เด็กในพื้นที่ห่างไกลยังขาดแม้แต่ความพร้อมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานทางอินเทอร์เน็ตที่ทั่วถึงรวดเร็ว และอุปกรณ์ในการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนการสอนที่ถึงแม้จะเป็นเนื้อหาเดียวกัน

ความแตกต่างและความเหลื่อมล้ำเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนผ่านเหตุการณ์ที่เราสามารถพบเห็นได้อย่างง่ายดายในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่แตกต่างกันอีกด้วย

จากผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment: PISA) ในปี พ.ศ. 2558 โดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) พบว่า ในระบบโรงเรียนไทย นักเรียนจากโรงเรียนในชนบท (โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านหรือในชนบทที่มีประชากรน้อยกว่า 3,000 คน) มีคะแนนด้านวิทยาศาสตร์ต่ำกว่านักเรียนจากโรงเรียนในเมือง (โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองที่มีประชากรมากกว่า 100,000 คน) อยู่ 63 คะแนน ซึ่งเปรียบได้กับการเรียนที่แตกต่างกันถึงสองปี โดยมีสาเหตุสำคัญจากความเสียเปรียบด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและโรงเรียน

คงไม่ผิดนักหากจะกล่าวว่าการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เป็นหนึ่งในสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาภายในประเทศไทย

ประกอบกับตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในพื้นที่ชนบท อย่างเช่น ครู และทรัพยากรทางการศึกษา

อีกหนึ่งผลการศึกษาที่น่าสนใจคือผลการศึกษาด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทย โดย ดร.ณรรักษ์ พิศลยบุตร นักวิชาการจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งวัดจากความแตกต่างของผลคะแนนสอบ PISA พบว่า หากกำหนดให้ขนาดของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอยู่ที่ร้อยละ 100 องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้แก่ ความแตกต่างทางด้านสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งสูงถึงร้อยละ 47 ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญรองลงมาคือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว เช่น การอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดา ระดับของการศึกษาบิดาและมารดา อาชีพของบิดาและมารดา และปัจจัยเฉพาะส่วนบุคคล เช่น อายุ เพศ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ

ข้อดีของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลคือ
มีสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยธรรมชาติ
มีปราชญ์ชุมชน และมีชุมชนที่เข้มแข็ง
โรงเรียนสามารถนำข้อได้เปรียบเหล่านี้
มาเป็นสื่อหรือพื้นที่การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ๆ

มากถึงร้อยละ 42 ที่ไม่สามารถอธิบายได้ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ตามข้อมูลของ PISA ข้างต้น ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทยมีสาเหตุสำคัญมาจากความแตกต่างทางด้านสถาบันการศึกษา

ดังนั้น คงไม่ผิดนักหากจะกล่าวว่าการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเป็นหนึ่งในหนทางสำคัญที่จะช่วยลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาภายในประเทศไทย สอดคล้องกับแนวคิดของทีม Dynamic School กลุ่มคนรุ่นใหม่ผู้ริเริ่ม "โครงการพัฒนาครูเพื่อสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด" ซึ่งเชื่อว่าการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนยากไร้ผ่านการพัฒนา

ศักยภาพของครูและกระบวนการสอนในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ และคิดเป็น จะช่วยแก้ไขปัญหาและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างยั่งยืน

คุณไอซ์ อภิษฎา โสภานันธุ์ ตัวแทนจากทีม Dynamic School เล่าให้วารสารวิทยาสารพัด ฟังว่า Dynamic School มีเป้าหมายที่จะเปลี่ยน "ข้อจำกัด" ของโรงเรียนยากไร้ในพื้นที่ห่างไกลให้เป็นคำว่า "ไร้ขีดจำกัด" เพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบและสร้างแรงบันดาลใจให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีข้อจำกัดน้อยกว่า ในการพัฒนาโรงเรียนและเพิ่มศักยภาพของนักเรียน

จากประสบการณ์ในการลงพื้นที่ของทีม Dynamic School พบว่า โรงเรียนยากไร้ในพื้นที่ห่างไกลมักมีอุปสรรคด้านงบประมาณบริหารจัดการโรงเรียนที่ค่อนข้างจำกัด ประกอบกับมีจำนวนครูที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้ครูหนึ่งคนในโรงเรียนห่างไกลโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กมีบทบาทมากกว่าการเป็นแค่ครูที่สอนหนังสือแก่นักเรียนเท่านั้น แต่อาจต้องทำทั้งงานธุรการ งานภารโรง ทำสวน ไปจนถึงทำอาหารให้แก่เด็ก ๆ จำนวนครูที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ส่งผลให้ครูไม่สามารถทำในสิ่ง

ที่ตนเองถนัดได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังส่งผลถึงเวลาและความพร้อมในการเตรียมการสอน และโอกาสในการใช้เวลาที่มีคุณภาพร่วมกับเด็ก ๆ ด้วยเหตุนี้ Dynamic School จึงมองเห็นความสำคัญของการค้นหาศักยภาพของแต่ละโรงเรียนในบริบทที่แตกต่างกันออกไป โดยทางทีมมองว่าข้อดีของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลคือมีสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยธรรมชาติ มีปราชญ์ชุมชน และมีชุมชนที่เข้มแข็ง โรงเรียนสามารถนำข้อได้เปรียบเหล่านี้มาเป็นสื่อหรือพื้นที่การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ๆ อีกทั้งครูยังสามารถนำสิ่งเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการสอน เพื่อให้เด็ก ๆ เห็นภาพ จดจำ และเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ซึ่งอาจช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนรู้จากในหนังสือเสียด้วยซ้ำ เรียกได้ว่าเป็นการเปลี่ยนสิ่งที่ทุกคนคิดว่าเป็นข้อจำกัดให้กลายเป็นไร่ขีดจำกัดตามที่ทางทีมคาดหวังไว้

อีกหนึ่งเป้าหมายสำคัญของทีม Dynamic School คือการส่งเสริมให้เด็ก "อ่านออก เขียนได้ คิดเป็น" เพราะหากเด็กไม่สามารถอ่านออกและเขียนได้ จะทำให้เด็กถูกปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและถูกตัดขาดจากทุกศักยภาพอันไร้ขีดจำกัดที่เขาควรได้รับ การอ่านออกและเขียนได้จึงเป็นพื้นฐานที่เด็กทุกคนจำเป็นต้องมี และอีกหนึ่ง

องค์ประกอบสำคัญคือ "คิดเป็น" โดย Dynamic School มุ่งส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็ก โดยการจัดหรือเอื้ออำนวยให้เด็กเจอสถานการณ์ ผ่านการโยนโจทย์กว้าง ๆ ที่ไม่มีคำตอบที่ตายตัว เพื่อกระตุ้นความอยากรู้และส่งเสริมกระบวนการคิด จินตนาการ และการฝึกตั้งคำถามของเด็ก ๆ ซึ่งจะช่วยให้เขาเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากแนวทางเหล่านี้ ส่งผลให้ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและกระบวนการสอน โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้เด็กนักเรียนสามารถเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านรูปแบบการเรียนรู้แบบ Dynamic Learning ซึ่งทางทีม Dynamic School ไม่เพียงแต่ช่วยครูและโรงเรียนในการพัฒนากระบวนการสอนให้เกิดผลลัพธ์ข้างต้นผ่านการฝึกอบรมครูเท่านั้น แต่ยังก้าวเดินทางไปด้วยกันกับครูและโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพครูและกระบวนการสอนผ่านการปรับปรุง ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือของทั้งผู้อำนวยการ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หรือหน่วยงานท้องถิ่น ให้ร่วมกันมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ๆ ☺

SUPPORT TO CHILDREN LIVING IN CONSTRUCTION SITES

โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร ให้ความรู้เด็ก ๆ ในไซต์งานก่อสร้าง

แม้ในวันที่โลกยังไม่มีโควิด - 19 ก็ยังมีเด็กหลายกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึง
ระบบการศึกษาได้ Edudee เกิดขึ้นมาเพื่อเตรียมพร้อมเด็กข้ามชาติ
ที่อาศัยอยู่ในไซต์ก่อสร้าง ก่อนส่งเข้าสู่รั้วโรงเรียน

เรียบเรียง พิชยะพงศ์ เนียมประพันธ์

การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ทำให้นักเรียนไทยต้องดกกิจกรรมการเรียนในโรงเรียนไปเกือบ 2 เดือน กระนั้น ยังมีเด็กหลายกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้แม้ในสภาพการณ์ปกติ หนึ่งในนั้นคือเด็ก ๆ ช่างชาติที่อาศัยอยู่ในบ้านพักคนงานในไซต์ก่อสร้าง ทีม "Edudee" ซึ่งนำโดยคุณทัศนีย์ คงแก้ว หรือ "คุณผักขม" จึงได้ริเริ่มโครงการ "สร้างเครือข่ายอาสาสมัครให้ความรู้เด็ก ๆ ในไซต์งานก่อสร้าง" ขึ้นมา เพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้

"Edudee เรียน เล่น รู้" เป็นโครงการอาสาสมัครเพื่อเตรียมความพร้อมเด็ก ๆ ให้เข้าสู่ระบบการศึกษา ทั้งการสอนหนังสือนอกห้องเรียนเพื่อปูพื้นฐาน การดูแลสุขอนามัย และการจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็นในการเข้าเรียน กลุ่มเป้าหมายหลักคือเด็กที่อาศัยอยู่ตามไซต์ก่อสร้างหรือที่พักคนงานของบริษัทก่อสร้าง ในพื้นที่เมืองอย่างกรุงเทพฯ และปริมณฑล เด็กช่วงอายุระหว่าง 6 - 12 ปี หรือเทียบเท่าระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นเด็กที่ถือสัญชาติอื่น เนื่องจากต้องติดตามไปอยู่อาศัยกับผู้ปกครองที่เป็นแรงงานช่างชาติ ทำให้เด็กเหล่านี้ขาดโอกาสในการศึกษารวมถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยในร่างกาย นอกจากนั้นแล้ว สถานศึกษาบางแห่งและการรับรู้ของสังคมยังคิดว่า เด็กช่างชาติไม่สามารถเข้ารับการศึกษานในไทยได้ รวมทั้งเด็กเองก็ยังขาดความมั่นใจที่จะเข้าสู่โรงเรียน โดยเฉพาะการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน จึงเป็นความน่าสนใจของปัญหาที่ทางทีม Edudee ต้องการเข้ามาปิดช่องว่างนี้

แรงบันดาลใจของเหล่าอาสา

สำนักบริการแรงงานต่างด้าวรายงานสถิติการทำงานของคนช่างชาติในไทย ประจำเดือนกรกฎาคม 2563 ว่า มีแรงงานช่างชาติ 4 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามมาตรา 59 (ประเภททั่วไป) ทั้งหมด 2,261,796 คน คิดเป็นแรงงานในกิจการก่อสร้าง 458,552 คน หรือสัดส่วน 1 ใน 5 ถือว่ากิจการก่อสร้างเป็นประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตมากเป็นลำดับต้น ๆ ของทุกประเภทการนำเข้าแรงงานสู่ประเทศไทย ซึ่งสถิตินี้ยังไม่รวมแรงงานสัญชาติอื่น และแรงงานที่ไม่มีใบอนุญาตด้วย

คุณผักขมกล่าวถึงแรงบันดาลใจในการคิดโครงการนี้ขึ้นมาว่า ตนได้เดินผ่านไซต์งานก่อสร้างแล้วพบเห็นเด็กเล็กจำนวนหนึ่ง จึงเกิดคำถามว่าเหตุใดเด็กเหล่านี้จึงไม่ไปโรงเรียน และการอยู่ในสภาพแวดล้อมของไซต์งานก่อสร้างถือเป็นสวัสดิภาพที่ดีหรือไม่ ก่อปรกับการที่คุณผักขมเติบโตมากับเรื่องการศึกษา ทั้งในครอบครัวที่มีคุณพ่อเป็นครู การเป็นเด็กกิจกรรมและครูอาสาที่เข้าร่วมค่ายอาสาเป็นประจำเมื่อสมัยเรียนมัธยมและมหาวิทยาลัย ทำให้ตนเองสนใจประเด็นการศึกษาเป็นพิเศษ จึงได้รวมกลุ่มกับเพื่อนร่วมแนวคิดก่อเกิด Edudee ขึ้นมา ด้วยความตั้งใจที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งการศึกษาและสุขภาวะ ถึงแม้ทางทีมจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นเด็กช่างชาติน้อยและเป็นประเด็นที่ใหม่สำหรับทีม แต่ก็มิได้ทำให้ความตั้งใจอยากช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ลดลงไป และนำแนวคิดนี้ไปนำเสนอในงาน Education Disruption Hackathon 2 ซึ่งเป็นงานแข่งขันพัฒนานวัตกรรมด้านการศึกษาเมื่อเดือนพฤษภาคม 2563

จากสภาพปัญหาจริง สู่แนวทางโครงการ

จากการลงพื้นที่จริงทางทีมพบว่า เด็กเหล่านี้ต้องเจอปัญหาหลัก ๆ สองด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ หรือการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยและขาดสุขอนามัยที่ดี โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตโควิด - 19 ได้ตอกย้ำปัญหาด้านนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น และ 2) ด้านการศึกษา คือเข้าไม่ถึงระบบการศึกษา ไม่ได้ไปโรงเรียน ไม่ได้เรียนตามวัย ทำให้ไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้พื้นฐานอย่างการอ่าน พูด เขียน ได้

ประเทศไทยได้อนุญาตและรับรองสิทธิ
แก่เด็กที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทยหรือไม่มี
เอกสารแสดงตนให้สามารถเข้ารับ
การศึกษาได้ ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548

เรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ปกครองที่ต้องดูแล
ลูกทีม Edudee พบว่าค่าจ้างที่แรงงานก่อสร้าง
ข้ามชาติได้รับในบริษัทก่อสร้างหริภุญไชยแห่งหนึ่ง
ในกรุงเทพฯ อยู่นั้นวันละ 400 บาท ทำงานเฉลี่ย
เดือนละ 24 วัน จะมีรายได้ต่อเดือน 9,600 บาท
ขณะที่ค่าใช้จ่ายในสถานเลี้ยงเด็กราว 6,000 บาท
ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 62.5 ของรายได้ ทำให้
ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สามารถส่งลูกหลานเข้าไป
อยู่ในสถานเลี้ยงเด็กได้ เด็กจึงต้องใช้ชีวิตประจำวัน
อยู่ในไซต์งานก่อสร้าง และไม่มีผู้ใหญ่ดูแลในช่วง
เวลาทำงาน

ในแนวคิดเบื้องต้นของทีม Edudee คือ
ต้องการจะเข้าไปทำกิจกรรมกับเด็ก ๆ ในส่วนของ
การดูแลตนเองพื้นฐาน เช่น ด้านสุขอนามัย
และทักษะในการใช้ชีวิตเบื้องต้นตามวัย แต่หลังจาก
ที่ได้เข้าร่วมงาน Education Disruption
Hackathon 2 และได้รับคำแนะนำ พร้อมกับการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา
และทีมงานจาก กสศ. (กองทุนเพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา) ทีม Edudee จึงเห็นแนวทางการ
พัฒนาโครงการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมาย
คือ นำเด็กกลุ่มนี้เข้าสู่ระบบการศึกษาตามระบบ
ให้ได้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสการพัฒนาตัวเด็กเอง
ในระยะยาว เพิ่มโอกาสในชีวิตมากขึ้น มีสวัสดิภาพ
ที่ปลอดภัย ตลอดทั้งได้เรียนรู้และมีพัฒนาการ
ตามวัยกับเพื่อน ๆ

แนวทางการดำเนินโครงการจะเริ่มที่ พัฒนา
และเสริมทักษะภาษาแก่เด็กกลุ่มนี้ เพื่อลดกำแพง
ด้านการสื่อสาร ตามด้วยการพัฒนาทักษะ
ด้านสังคม การปรับตัว และการเข้ากับเพื่อน ๆ
เพื่อเป้าหมายสุดท้ายคือการที่เด็กสามารถเข้าสู่
โรงเรียนและปรับตัวเรียนรู้ด้วยตัวเองได้

หลักสูตร เรียน เล่น รู้ เพื่อก้าวสู่ โรงเรียน

ทีม Edudee ได้พัฒนาโครงสร้างหลักสูตร
โครงการเตรียมความพร้อมเด็กกลุ่มนี้ ตกผลึก
ร่วมกับทีมงาน กสศ. ที่มีความชำนาญและ
ประสบการณ์ โดยจะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้
แบบลงมือทำ (Active Learning Activities)
หรือแบบมีส่วนร่วม ที่มีโครงสร้าง 3 ส่วน คือ

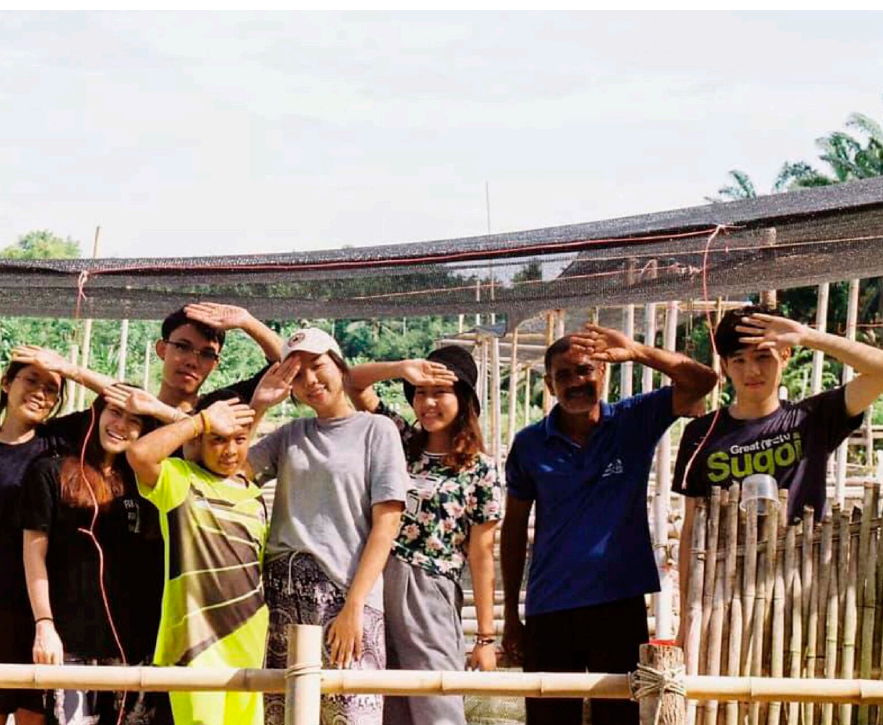
- **การอ่านออก เขียนได้ (Literacy)** ซึ่งมีการประเมินเป็นการอ่านและเขียนศัพท์
ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว ชัดเจน ตลอดจน
การสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน
ตามเกณฑ์ของ สพฐ.
- **ทักษะการใช้ชีวิตในสังคม (Life skill)**
การเรียนรู้วัฒนธรรมและสังคมไทย ซึ่งจะ
สะท้อนผ่านความมั่นใจในการมีส่วนร่วม
ในห้องเรียน
- **สุขลักษณะและการป้องกันโรคติดต่อ
(Health care)** ที่เด็กจะต้องมีสุขอนามัย
ตามเกณฑ์พื้นฐาน ดูแลตนเองได้ โดยเฉพาะ
ในสถานการณ์โควิด-19

ทีมจะดำเนินการเรียนการสอนสัปดาห์ละ
3 วัน วันละ 3 ชั่วโมง แบ่งเป็นวิชาละ 1 ชั่วโมง
โดยหลักสูตรดังกล่าวถือเป็นการเตรียมความพร้อม
เพื่อนำเด็กเข้าสู่ระบบการศึกษาต่อไป

เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทีม Edudee ยังมี
แนวทางการทำงานเพิ่มเติมคือ การให้เด็กข้ามชาติ
เข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพ รวมถึงประสานงาน
เรื่องการเข้าศึกษาในโรงเรียน อาทิ การจัดเตรียม
เอกสารที่จำเป็นสำหรับเด็กที่ไม่ถือสัญชาติไทย
ซึ่งถือว่าเป็นข้อกังวลของผู้ปกครองและโรงเรียน
ที่ไม่เคยรับเด็กข้ามชาติเข้าเรียน

ค่าใช้จ่ายในสถานเลี้ยงเด็กราว 6,000 บาท
คิดเป็นร้อยละ 62.5 ของรายได้ ทำให้
ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สามารถจ่ายได้
เด็กจึงต้องใช้ชีวิตประจำวันในไซต์งาน
ก่อสร้าง ไม่มีผู้ใหญ่ดูแลในช่วงเวลางาน

ขยายแนวคิดให้ออกผลความยั่งยืน

คุณผักขมกล่าวเพิ่มเติมกับวารสารวิทยาสารถึงแนวทางการพัฒนาโครงการให้ยั่งยืนขึ้น โดยทีม Edudee จะวางบทบาทของตนเองและโครงการเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างอาสาสมัครกับพื้นที่ไซต์ก่อสร้าง เชื่อมอาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถให้เข้าไปสอนเด็ก ๆ ในไซต์ก่อสร้างตามหลักสูตรที่ผ่านการพัฒนามา ซึ่งจะทำให้โครงการขยายผลออกไปมากที่สุด เมื่ออาสาสมัครมีทักษะและความชำนาญจะทำให้โครงการสามารถดำเนินต่อไปได้ด้วยตนเอง

ก่อนที่จะได้ลงพื้นที่ทำงานจริง อาสาสมัครจะต้องผ่านกระบวนการฝึกอบรม (Training) เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจในเรื่องเด็กข้ามชาติ เนื่องจากเป็นประเด็นที่อ่อนไหวซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนรู้และการเข้าถึงของเด็ก ทีม Edudee จะเป็นผู้สรรหาทีมงานฝึกอบรมที่มีความเชี่ยวชาญ อาสาสมัครจะต้องเข้าฝึกอบรมในด้านจิตวิทยาเด็ก การเข้าชุมชนหรือทักษะการเข้าถึงพื้นที่ และความเข้าใจในหลักสูตรที่สอน

นอกจากประเด็นของการสร้างเครือข่าย อาสาสมัครเพื่อให้โครงการสามารถขยายผลและดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืนแล้ว ทีม Edudee ยังได้ออกแบบ CSR Package อันเป็นการดำเนินการเตรียมความพร้อมเด็กข้ามชาติตามโครงการ แต่ให้องค์กรหรือบริษัทที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR; Corporate Social Responsibility) เข้ามาสนับสนุนโครงการ เพื่อเป็นการขยายโอกาสจากเดิม ที่ Edudee ต้องขอทุนจากหน่วยงานรัฐหรือเครือข่ายประชาสังคมอื่น ๆ โดยแนวคิดตั้งต้นคือ ให้อาสาสมัครสนับสนุนเงินสำหรับโครงการเตรียมความพร้อมดังกล่าวให้แก่เด็กข้ามชาติตามคำดำเนินการที่คิดคำนวณมา แล้ว Edudee จะเป็นทีมงานที่ดำเนินการแทนในนามบริษัท โดยกลุ่มเป้าหมายหลักของ CSR Package จะเป็นกลุ่มบริษัทหรือองค์กรที่เป็นลำดับแรกเนื่องจากอยู่ในประเภทธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับปัญหามากที่สุด รวมทั้งทำให้ทีมงานสามารถเข้าถึงพื้นที่ไซต์งานก่อสร้างได้สะดวกมากขึ้น กลุ่มเป้าหมายต่อไปจะเป็นบริษัทอื่น ๆ หรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีความสนใจและตระหนักถึงประเด็นการศึกษาและต้องการสนับสนุนโครงการนี้ ผลตอบแทนหรือแรงจูงใจที่บริษัทต่าง ๆ จะได้รับจากการดำเนินการโครงการจะเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่จะส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรให้ดีขึ้น สะท้อนผ่านการให้คุณค่าต่อการศึกษาเด็กข้ามชาติ สามารถนำไปประชาสัมพันธ์องค์กรได้ และที่สำคัญและน่าสนใจสำหรับบริษัทหรือองค์กรก็คือโครงการเตรียมความพร้อมและนำเด็กข้ามชาติเข้าสู่ระบบการศึกษานี้ จะทำให้พนักงานที่เป็นแรงงานข้ามชาติในบริษัทของตนมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและมาตรการ
อย่างเป็นทางการ ในการอุดหนุนเงินการศึกษา
รายหัว สำหรับนักเรียนที่ไม่มีทะเบียนราษฎร์
ไม่มีสัญชาติไทย หรือบุตรหลานของแรงงาน
ข้ามชาติมากกว่า 10 ปี โดยให้สถานศึกษา
กำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน 13 หลักที่ขึ้นต้น
ด้วย G, P หรืออื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับ
รหัสประจำตัวประชาชน 13 หลัก

และกำลังใจในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้อง
กังวลเรื่องลูกหลานอีก ถือเป็นภาระให้สวัสดิการ
แก่พนักงานของตนเองด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมี
ข้อกังวลคือ หากค่าดำเนินการมีราคาที่สูงมาก
อาจไม่ดึงดูดใจให้บริษัทดำเนินโครงการนี้ เนื่องจาก
จะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายให้บริษัท แต่หากทีม
Edudee คิดค่าดำเนินการต่ำเกินไป ก็จะทำให้
ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมนั่นเอง

ทีม Edudee ได้เชื่อมโยงแนวทางการพัฒนา
โครงการกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน
(Sustainable Development Goals)
ที่ทางองค์การสหประชาชาติ หรือ UN ได้กำหนด
ไว้ว่าจะทำให้สังคมบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยหลัก ๆ
3 ข้อด้วยกัน โดยเฉพาะ ข้อ 3 การที่เด็กมีสุขภาพ
และสุขภาวะที่ดี (Good Health and Well-
being) ข้อ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality

Education) ที่ทั่วถึงและเท่าเทียม และข้อ 10
การลดความไม่เท่าเทียม (Reduced Inequalities)
จากการดำเนินนโยบายแบบไม่แบ่งแยก

ความร่วมมือกับหลายภาคส่วน

นอกจากภาคประชาชนอย่างอาสาสมัครและ
ภาคเอกชนอย่างบริษัททอสังหาริมทรัพย์แล้ว
ทีม Edudee ยังตระหนักถึงความสำคัญของ
ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ดังที่กล่าว
ไปแล้วข้างต้นว่า กสศ. ได้เข้ามาช่วยเหลือพัฒนา
แนวทางการดำเนินการโครงการด้วยความชำนาญ
ในประเด็นปัญหา นอกจากนั้น ยังมีความร่วมมือ
กับภาคประชาสังคมหรือองค์กรไม่แสวงผลประโยชน์
(NGOs) อีกด้วย อันหมายถึงมูลนิธิเครือข่าย
พัฒนาบ้านเด็ก (Baan Dek Foundation)
ที่มีภารกิจในการช่วยเหลือเด็กที่อาศัยอยู่ในที่พัก
ของแรงงานก่อสร้างข้ามชาติเป็นหลัก สอดคล้องกับ
กลุ่มเป้าหมายของ Edudee ทำให้สามารถทำงาน
ร่วมกันได้ดี โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
จากประสบการณ์และข้อท้าทายที่แปลกใหม่และ
แตกต่างกัน

ข้อมูลจาก "รายงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก
ที่ไม่มีสัญชาติไทยและบุตรหลานแรงงาน
ข้ามชาติในประเทศไทย" โดยกลุ่มพัฒนานโยบาย
ด้านการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำนัก

อาสาสมัครจากมูลนิธิ
เครือข่ายพัฒนาบ้านเด็ก

มาตรฐานการศึกษาและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในปี 2561 แจ้งว่า ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในระดับสากลอยู่แล้ว เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ได้ให้สัตยาบันไว้ตั้งแต่ปี 2535 รวมทั้งพันธกิจและเป้าหมายตาม UNESCO และ UNICEF ตลอดจนข้อกฎหมายในไทยเอง ทั้งรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มติคณะรัฐมนตรีระเบียบ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ อันสะท้อนว่าภาครัฐได้ให้ความสำคัญและต้องการลดช่องว่างทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติมาเสมอ

องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และสหภาพยุโรป รายงานสถานการณ์การเข้าเรียนของเด็กข้ามชาติ ในรายงาน "ไร้เส้นกั้นการศึกษา: แนวปฏิบัติที่ดีและการถอดบทเรียนจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในประเทศไทย" เมื่อเดือนธันวาคม

**ปัจจุบันมีเด็กข้ามชาติที่ยังไม่ได้
เข้าโรงเรียนประมาณ 2 แสนคน
โดยมีอุปสรรคหลายประการ
ทั้งทัศนคติเชิงลบของสังคม
ที่มีต่อเด็กข้ามชาติ การย้ายที่อยู่
ของครอบครัว และขาดการรับรู้
ในบริการที่สามารถเข้ารับได้**

ปี 2562 ว่า จำนวนเด็กข้ามชาติและไร้สัญชาติ เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลของเพิ่มขึ้น อย่างชัดเจน รวบรวม 150,000 คนกำลังศึกษาอยู่ นับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี 2548

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพบว่า มีเด็กข้ามชาติ ที่ยังไม่ได้เข้าโรงเรียนประมาณ 200,000 คน โดยได้อธิบายว่ามีสาเหตุและอุปสรรคหลากหลาย ประการ ทั้งทัศนคติเชิงลบของสังคมไทยที่มีต่อ เด็กข้ามชาติ การย้ายถิ่นที่อาศัยของครอบครัวเด็ก และขาดการรับรู้ในบริการต่าง ๆ ที่แรงงานข้ามชาติ สามารถเข้ารับได้ รวมทั้งการขาดความเข้าใจ ในกระบวนการปฏิบัติหรือนโยบายของบุคลากร ทางการศึกษา และการขาดการสนับสนุนที่ดี ในการจัดการศึกษาแก่เด็กข้ามชาติ

ความท้าทายของ Edudee

เมื่อถามถึงปัญหาหรือข้อติดขัดในการทำงาน คุณผัดขิมกล่าวว่า ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการสื่อสาร เนื่องจากมีกำแพงภาษาและวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้อง เรื่องของเชื้อชาติด้วย ซึ่งจะมีความอ่อนไหวเป็นพิเศษ ส่วนเรื่องอื่น ๆ ก็ได้รับการช่วยเหลืออย่างดี จากความร่วมมือหลายภาคส่วน ดังที่กล่าวไปแล้ว

สุดท้ายนี้ คุณผัดขิมได้เล่าถึงความประทับใจ ในการทำงานนี้ว่า ตนเองได้พูดคุยกับผู้ปกครอง แรงงานข้ามชาติ ซึ่งต่างก็มีความตื่นตัวและต้องการ ให้ลูกหลานของตนได้รับการศึกษา เพื่อจะมีความรู้ หรือวิชาติดตัว ให้เขาสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถประกอบอาชีพที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้นได้ ถึงแม้วันนี้คุณผัดขิมและทีมงานได้พัก ภารกิจ Edudee ไว้ก่อน เนื่องจากขาดแคลน ทีมงานเพิ่มเติม แต่แนวคิดที่นำสนใจนี้จะเป็น ประโยชน์และจุดประกายให้กับผู้อ่าน โดยเฉพาะ ผู้เกี่ยวข้องในระบบการศึกษาที่จะช่วยทลายกำแพง ความแตกต่างเพื่อร่วมกันสร้างโอกาสให้กับเด็ก ๆ อย่างเท่าเทียมและทั่วถึงต่อไป 🌱

- <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1633-file.pdf>
- https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/alien_th/142ae0874fc061e0a51cb73fb5a2b926.pdf
- <https://www.unicef.org/thailand/th/press-releases/สัญ-ยูนิเซฟออก รายงานล่าสุด-เพื่อลดอุปสรรคทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติในประเทศไทย->
- <https://www.eef.or.th/32134/>

เทคโนโลยี 5G ด้านการศึกษา ออกนอกกรอบ สี่เหลี่ยม

อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
และเทคโนโลยี 5G
มีศักยภาพที่จะพลิกโฉม
การศึกษา ตัดจรรวด
ให้ห้องเรียนไร้ขอบเขต

เรียบเรียง ปรีดา ชัยนาจิต

เทคโนโลยีเครือข่ายไร้สายรุ่นที่ 5 จะนำพาผู้คนไปสู่ยุคใหม่ของเทคโนโลยีการเชื่อมต่อ ในปี 2020 เทคโนโลยีการเชื่อมต่อโทรศัพท์เคลื่อนที่รูปแบบใหม่นี้ จะเพิ่มสมรรถภาพในการรับส่งข้อมูลของอุปกรณ์และความเร็วของเครือข่าย อีกทั้งยังทำให้การรับส่งข้อมูลมีความหน่วงเวลาต่ำ หรืออีกนัยหนึ่งคืออัตราการตอบสนองของเครือข่ายเมื่อสัญญาณส่งจากอุปกรณ์เครื่องหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่ง จะใช้เวลาไม่ถึง 10 มิลลิวินาที กล่าวได้ว่าเดินทางเร็วกว่าสัญญาณสมองของมนุษย์ที่ใช้เวลาเดินทาง 14 มิลลิวินาที เลย์ทีเดียว

ประโยชน์ของเทคโนโลยี 5G ต่อภาคการศึกษา ได้แก่ เครือข่ายแบบใหม่ที่รองรับการนำเทคโนโลยีความจริงเสมือน (Virtual Reality หรือ VR) และความจริงเสริม (Augmented Reality หรือ AR) มาใช้งานในชั้นเรียน โมเดลการเรียนรู้แห่งอนาคตจะมุ่งเน้นความสำคัญไปที่นักเรียนแต่ละคน ดังนั้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G จะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนของโลกและบทบาทของครูในห้องเรียน

รายงานของ Jisc บริษัทผู้ให้บริการเทคโนโลยีในภาคการศึกษาแห่งสหราชอาณาจักรระบุว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่อินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things หรือ IoT) และอินเทอร์เน็ตที่สื่อสารด้วยการสัมผัส (Touch หรือ Tactile Internet) จะก่อให้เกิดเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบใหม่ ๆ

Gartner ค้นพบว่าเทคโนโลยี 5G จะนำมาใช้ในการสื่อสารของ IoT หรือ การสื่อสารระหว่างอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในบริบทของการศึกษานั้น ได้มีการนำ IoT มาใช้ในทางปฏิบัติ เช่น ใช้อุปกรณ์ตรวจจับการเคลื่อนไหวแบบสวมใส่ในวิชาพลศึกษา มีการใช้บัตรนักศึกษาแบบ RFID และระบบรักษาความปลอดภัย

ในปัจจุบัน 83 เปอร์เซ็นต์ของห้องเรียนในสหรัฐอเมริกามีการติดตั้ง Wi-Fi เพื่อใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยี 5G สามารถเพิ่มความเร็วในการรับส่งข้อมูลเหนือกว่า Wi-Fi ถึง 10 เท่า ช่วยให้เข้าถึงเนื้อหาในรูปแบบใหม่บนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็น Virtual Reality หรือ Augmented Reality

ถึงแม้เทคโนโลยี 5G จะมีขีดความสามารถมากมาย แต่การใช้เทคโนโลยีนี้ในภาคการศึกษาจะไม่สามารถแก้ไข้ปัญหาทั้งหมดที่โรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ กำลังเผชิญอยู่ได้ อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายรุ่นใหม่จะพลิกโฉมวิธีการที่นักเรียนทำการศึกษาละเรียนตลอดจนเทคโนโลยีที่รองรับการศึกษาของพวกเขา

ลองนึกภาพห้องเรียนที่เต็มไปด้วยนักเรียนผู้อยากรู้ อยากเห็น ตื่นเต้น และสนใจฟังครูอธิบายแนวคิดที่เข้าใจยากในห้องเรียน เครือข่ายการเชื่อมต่อแบบใหม่จะรวดเร็วยิ่งขึ้น ลดเวลาการดาวน์โหลดข้อมูล เปิดทางให้การนำเนื้อหาแบบความจริงผสม (Mixed Reality หรือ MR) ซึ่งผสมผสานระหว่าง VR กับ AR มาใช้ในห้องเรียนมากขึ้น

พัฒนาการของเทคโนโลยี 5G และผลกระทบต่อภาคการศึกษาจะผลักดันให้ Touch Internet เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการตอบสนองเมื่อนักเรียนป้อนคำสั่งให้แสดงผลลัพธ์ เปิดโอกาสในการนำประสบการณ์ที่ได้สัมผัสจากการใช้ VR และ AR มาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนการสอนในห้องเรียน

5G ช่วยให้การศึกษาดูทางไกลมีความเป็นไปได้มากขึ้น ส่งผลดีต่อนักเรียนที่เคลื่อนไหวไม่สะดวก หรือนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่การเชื่อมต่อไม่ทั่วถึงให้สามารถเข้าร่วมห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) ได้ ส่งผลให้สถิติการเข้าชั้นเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ ศูนย์การศึกษาต่าง ๆ จะสามารถแลกเปลี่ยนการบริการและองค์ความรู้ได้อย่างสะดวก ส่งผลให้นักเรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่และเพิ่มโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized learning)

ยกตัวอย่างเช่น Verizon Innovative Learning เป็นโครงการที่ช่วยให้เด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ทั่วสหรัฐอเมริกา สามารถเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ลองนึกภาพห้องเรียน ที่เต็มไปด้วยนักเรียนผู้อยากรู้ อยากเห็น ตื่นเต้น และสนใจฟัง ครูอธิบายแนวคิดที่เข้าใจยาก

เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ โปรแกรมดังกล่าวเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสเทคโนโลยีอุบัติใหม่ และการออกแบบ 3 มิติ Justina Nixon - Saintil ผู้อำนวยการฝ่าย Corporate Social Responsibility ของ Verizon กล่าวว่า “นักเรียนจะได้เสริมสร้างทักษะด้านความยืดหยุ่นและความร่วมมือ ตลอดจนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยความเข้าใจ เราหวังว่าพวกเขาจะขัดเกลาทักษะเหล่านี้และนำไปประยุกต์ใช้ตลอดในช่วงเรียนหนังสือ” หนึ่งในจุดเด่นของโปรแกรมการเรียนรู้ คือ Design Thinking ซึ่งช่วยให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของความล้มเหลวและตระหนักถึงบทเรียนสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือโซลูชันให้ดียิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างทักษะความยืดหยุ่นและความร่วมมือ

ด้วยขีดความสามารถที่ยกระดับขึ้นมาจาก 4G เทคโนโลยี 5G จะขับเคลื่อนการศึกษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศให้หลุดกรอบออกไปจากหน้าหนังสือ จอคอมพิวเตอร์ จอฉายสไลด์ไปสู่สภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ไม่ได้จำกัดอยู่ภายในรอบสี่เหลี่ยมอีกต่อไป ด้วยการผนวกรวมเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น IoT, VR, AR, MR และ Tactile Internet ก่อเกิดเป็นภาพเสมือนจริง ส่งการด้วยการสัมผัสในห้องเรียนที่ไร้กำแพง (Walled-off Classroom) ทลายข้อจำกัดของห้องเรียนแบบเดิมตลอดจนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างนักเรียนจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากสถานที่ใดก็ตาม 📶

5G แตกต่างจาก 4G อย่างไร

5G อาศัยช่วงคลื่นความถี่ระดับมิลลิเมตรระหว่าง 30 - 300 GHz ส่งสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ได้น้อยกว่า 4G แต่สามารถครอบคลุมระยะทางด้วยความเร็วและความจุในการรับส่งข้อมูลที่เหนือกว่า อีกทั้งรองรับการเชื่อมต่อมากกว่า 1 ล้านอุปกรณ์ต่อตารางกิโลเมตร เมื่อเทียบกับเสาสัญญาณ 4G ที่รองรับเพียง 2,000 อุปกรณ์

Redesign Our Edu

ออกแบบความปกติใหม่

การปฏิรูปการศึกษาเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงกันมาหลายปีซึ่งสะท้อนว่าหลายฝ่ายต่างก็เห็นตรงกันถึงความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้ทันต่อยุคสมัยและบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป คุณณิชา พิทยาพงศกร นักวิจัยด้านการศึกษาจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ฉายภาพให้เห็นถึงระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบันและโอกาสในการออกแบบให้เกิด "ความปกติใหม่ในระบบการศึกษาไทย" ที่มีบทเรียนมาจากสถานการณ์ไม่ปกติในช่วงโควิด - 19 และมองไปยังทิศทางในอนาคต

เรียบเรียง อัครราชค ลากานันต์

ducational System

หม่ของการศึกษาไทย

จากการเกิดขึ้นของโรคโควิด - 19 ซึ่งทำให้คนในแวดวงการศึกษามีต้องปรับตัวและหาหนทางเพื่อพุงให้การศึกษาดำเนินต่อไปได้ วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ถูกนำมาปรับใช้ในเวลาจำกัด แต่ยังไม่สามารถใช้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากยังมีข้อจำกัดเรื่องทรัพยากรและความพร้อมของทั้งโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการศึกษาในโลกยุคใหม่และความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องสถานการณ์ที่เหนือความคาดหมายเช่นนี้ได้ทำให้ภาพของปัญหาที่มีอยู่ในระบบการศึกษาชัดเจนมากขึ้นและยังสะท้อนความสำคัญของการพัฒนาระบบการศึกษาให้ตอบโจทย์ของโลกยุคใหม่

โควิด - 19 ทำให้การศึกษาไทยเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง

โควิด - 19 ส่งผลกระทบกับการศึกษาในระยะสั้นและระยะยาว ช่วงที่มีการระบาดและมีการล็อกดาวน์ ปิดโรงเรียนก็ทำให้นักเรียนนักศึกษาไม่ได้ไปโรงเรียน ทำให้จำนวนชั่วโมงหรือจำนวนเวลาที่นักเรียนได้เรียนลดน้อยลงไป ส่วนนี้เป็นผลกระทบในระยะสั้น

นอกจากนี้ช่วงที่โรงเรียนปิด ผู้สอนก็จะพยายามจัดการเรียนการสอนทางไกลซึ่งกลายเป็นว่านักเรียนจะเรียนได้ไม่เข้มข้นอยู่ความพร้อมของอุปกรณ์ ผู้เรียนมีคอมพิวเตอร์ ที่ไวอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือเปล่า เลยอาจจะทำให้เกิด

ความเหลื่อมล้ำรูปแบบใหม่ขึ้นมาอีก จากเดิมก็มีความเหลื่อมล้ำอยู่แล้วในแต่ละโรงเรียน แต่พอมีโรคโควิด - 19 เข้ามายิ่งกลายความพร้อมจากที่บ้านของนักเรียนยิ่งส่งผลต่อความสามารถในการเข้าถึงการศึกษา หากที่บ้านไม่มีอินเทอร์เน็ตก็อาจจะเข้าถึงการเรียนออนไลน์ไม่ได้

พอผ่านระยะนั้นมาได้ถึงช่วงที่เปิดเทอมแล้วมีการอนุญาตให้เปิดการเรียนการสอนก็แทบจะเรียกได้ว่ากลับไปสู่การเรียนการสอนแบบเดิม จึงอาจจะมองได้ว่า ในระยะยาวโรคโควิดไม่ได้มีผลต่อการเรียนการสอนมากเท่าไรเพราะสุดท้ายเรากลับมาที่การเรียนในโรงเรียนแบบเดิม แต่ตอนนี้เราก็กังวลว่าในอนาคตจะมีการระบาดระลอกใหม่หรือเปล่า ถ้าเกิดขึ้นอีกก็จะกลับไปเหมือนช่วงต้นที่พึ่งพาการเรียนที่บ้าน โควิด - 19 เลยทำให้เราเห็นถึงความไม่แน่นอนนี้ ดังนั้นในอนาคตเราก็ต้องคิดแบบใหม่ เพราะที่ผ่านมาเราก็มีความเชื่อว่าโรงเรียนมันเปิดตลอดเวลา ตอนนี้เราก็ต้องปรับตัวกับเหตุการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดในอนาคต เช่น โรงเรียนอาจจะเปิดวันนี้ พรุ่งนี้อาจจะมีเหตุการณ์ที่ทำให้โรงเรียนต้องปิด เราจะเปลี่ยนการเรียนการสอนอย่างไรให้โรงเรียนพร้อมรับมือกับสิ่งนี้ตลอดเวลา

สิ่งหนึ่งที่เห็นเมื่อกลับมาที่การใช้เทคโนโลยีคือพอมีโควิดนี้ขึ้นมา คุณครูก็ปรับตัวมาใช้พวกสื่อและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นซึ่งก็ถือเป็นสัญญาณที่ดี เรื่องเทคโนโลยีด้านศึกษามีมานานแล้วแต่โรงเรียนไทยไม่ได้มีการนำไปใช้เท่าไร ก็เลยมองเห็นผลดีอย่างหนึ่งก็คือทำให้บุคลากรในภาคการศึกษามาคู่กันเคยกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการทำงานมากขึ้น แต่ว่าจะส่งผลกับการเรียนหรือไม่ก็ยังไม่ชัดเจน

**การศึกษาและการพัฒนาบุคลากร
เป็นคีย์เวิร์ดสำคัญสำหรับการพัฒนายุคใหม่
เราเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสำคัญเพราะ
เทคโนโลยีเปลี่ยนไปแล้ว ทำให้กระบวนการผลิต
และการบริการเปลี่ยนแปลงไปด้วย**

การปฏิรูปการศึกษาไทย ต้องเริ่มจากส่วนไหน

สาเหตุหนึ่งที่เราต้องพูดเรื่องการปฏิรูปการศึกษากันตลอดเพราะว่าระบบการศึกษาไม่พอจะหยุดนิ่ง มันไม่มีการปฏิรูปครั้งเดียวที่ทำแล้วสำเร็จ เพราะระบบการศึกษาต้องเชื่อมต่อกับโลกข้างนอก เมื่อใดที่โลกข้างนอกเปลี่ยน การเรียนรู้ในโรงเรียนก็ต้องเปลี่ยน หลักสูตรก็ต้องเปลี่ยน วิธีการประเมิน วิธีการเรียนการสอน สิ่งที่เด็กต้องเรียนรู้ก็ต้องเปลี่ยน ดังนั้นในขณะที่โลกข้างนอกที่ก้าวไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันหยุดนิ่ง ระบบการศึกษาก็หยุดนิ่งไม่ได้เช่นกัน จึงมองว่าค่าที่เราควรจะใช้ไม่ใช่คำว่าปฏิรูป แต่ว่าควรจะใช้คำว่าพัฒนาอย่างต่อเนื่องของระบบการศึกษามากกว่า

ปัญหาที่ผ่านมาก็คือ ตัวระบบการศึกษาเองมันไม่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องแต่มีการทำเป็นช่วง ๆ ซึ่งตรงนี้เกิดจากการดำเนินนโยบายหลายอย่างด้วย เรามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย เมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการก็จะมีนโยบายหรือไอเดียใหม่เกิดขึ้นมานำมาสู่คำสั่ง โครงการต่าง ๆ

ลงไปยังโรงเรียน คุณครู ผู้อำนวยการก็ต้องคอยตอบสนองกับโครงการเหล่านั้นทำให้เวลาที่จะเอามาใช้กับการศึกษา กับการเรียนรู้ของเด็ก มาดูแลนักเรียน หรือออกแบบการเรียนการสอน น้อยลงไป

อีกอย่างหนึ่ง เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าระบบการศึกษาเมืองไทยยึดโยงอยู่กับระบบราชการ คุณครูเป็นข้าราชการ โรงเรียนก็ถือเป็นหน่วยงานราชการ แล้วในระบบราชการก็จะมีวัฒนธรรมของการสั่งการและการตอบสนองต่อผู้บังคับบัญชา อย่างแข็งแรงมาก เป็นอำนาจในแนวดิ่งที่คุณครูต้องตอบสนองกับผู้ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการต้องตอบสนองต่อผู้อำนวยการเขต ขึ้นไปเรื่อย ๆ ขณะที่ในภาพของห้องเรียนที่ควรจะเป็นคือ คุณครูควรจะต้องสนทนากับเด็กนักเรียนว่าเด็ก ๆ กำลังเกิดการเรียนรู้ไหมหรือกำลังสนใจสิ่งที่คุณครูสอนหรือเปล่า เป็นเรื่องที่นักเรียนทำได้ดีหรือทำไม่ได้แล้วคุณครูควรจะช่วยเหลืออย่างไร แต่เมื่อโฟกัสของบุคลากรทางการศึกษาไปอยู่ที่การตอบสนองกับคำสั่งและนโยบายจากผู้บังคับบัญชา

มันก็เลยทำให้โฟกัสที่ตัวนักเรียนหลุดลอยออกไป เกิดเป็นปรากฏการณ์ที่เรามีโครงการต่าง ๆ มากมาย มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมากมาย แต่สุดท้ายเราไม่เห็นผลลัพธ์ว่าที่ตัวนักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ เราต้องแยกออกจากกัน ระหว่างการเรียนรู้ การจัดการศึกษา กับระบบการศึกษา

เราควรจะออกแบบการศึกษาไทยอย่างไร และอนาคตของการศึกษาควรเป็นแบบไหน

นักวิชาการหลายท่านได้พูดถึงการพัฒนาไปสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียน ซึ่งส่วนนี้คิดว่ามันก็เป็นสิ่งที่คนพูดถึงกันเยอะ แต่ในทางปฏิบัติจะทำได้อย่างไรก็ยังเป็นสิ่งที่ท้าทายและต้องทำกันอีกเยอะมาก เช่น หลักสูตรที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้เป็นหลักสูตรที่ใช้กันมาตั้งแต่ปี 2551 ก็ 12 ปีมาแล้ว ควรจะต้องปรับปรุง ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือเปล่า เน้นไปที่การสร้างทักษะมากกว่าไปที่ตัวชีวิตเนื้อหาที่ทุกวันนี้เนื้อหาเด็กสามารถเข้าถึงได้จากอินเทอร์เน็ต เด็กอยากรู้อะไรก็ได้

นอกจากนี้ ยังมีการปรับในเรื่องของวิธีการเรียนรู้ คุณครูก็ต้องปรับเปลี่ยน เพราะคุณครูเป็นผู้ที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นสิ่งที่นักเรียนจับต้องได้ ดังนั้นหน้าที่ของครูในห้องเรียนก็ต้องเปลี่ยนไปเป็นคนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าเป็นคนมาบอก อ่านเรื่องนี้หรือข้อนี้ต้องตอบอย่างนี้ นอกจากนี้หลักสูตรในโรงเรียนและระบบการบริหารจัดการในโรงเรียนก็ต้องเอื้อให้คุณครูด้วย ต้องทำให้คุณครูสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ว่าเค้าต้องก้าวให้ทันโลกข้างนอก

คุณครูหรือโรงเรียนสามารถเริ่มออกแบบหรือพัฒนาการศึกษาใหม่ได้อย่างไร

เท่าที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาของไทยมา โรงเรียนก็มีอิสระพอสมควร มีบางส่วนของทางโรงเรียนหรือคุณครูสามารถทำได้เลย เช่น การปรับหลักสูตรมาเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ การนำวิชาต่าง ๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกัน ตรงนี้โรงเรียนสามารถทำได้อยู่แล้ว การสร้างความร่วมมือกับบุคคล

ข้างนอก ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ เข้ามาสอนเป็นวิชาพิเศษ ส่วนนี้โรงเรียนก็สามารถทำได้หมดเลย ถือว่าค่อนข้างมีอิสระด้านวิชาการสูง

แต่ยังมีบางส่วนของโรงเรียนยังไม่มีอิสระเท่าที่ควร เช่น การใช้งบประมาณจะมีกฎระเบียบค่อนข้างมาก ไม่คล่องตัว รวมทั้งเรื่องบุคลากรที่โรงเรียนไม่สามารถเลือกคุณครูที่เหมาะสมกับบริบทกับรูปแบบการเรียนการสอนที่อยากจะจัด ตรงนี้จะเป็นเรื่องของภาคนโยบายที่ต้องปรับเปลี่ยนกฎระเบียบเพื่อมาช่วยให้เอื้อมากขึ้น อย่างไรก็ตามภาคนโยบายไม่ควรมาสั่งให้โรงเรียนเปลี่ยน ไม่เช่นนั้นก็จะกลับไปสู่การผลิตซ้ำวัฒนธรรม รอคัดจากข้างบน มันควรจะเป็นว่าข้างบนเอื้ออำนวยอิสระให้โรงเรียนกล้าทำแล้วไม่ไปจับผิดว่าโรงเรียนนี้สอนไม่เหมือนที่อื่น มันจะยิ่งขัดขวางการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่

การแบ่งแผนการเรียน สายวิทย์/สายศิลป์ ยังเหมาะสมอยู่หรือไม่

ตรงนี้มีมองได้สองด้าน ด้านแรกคือการแบ่งสายของมัธยมปลายก็มีประโยชน์ในแง่ว่าทำให้เด็กพอจะเห็นภาพกลาง ๆ ว่าในอนาคตถ้าไปทำงานในสายนี้จะต้องเรียนรู้เรื่องอะไร นี่คือการของ early specialization ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพแต่ในอีกมุมหนึ่ง การแบ่งที่เร็วเกินไปก็อาจจะผูกมัดไม่ให้นักเรียนได้ไปสำรวจหรือไปเห็นหรือทดลองอะไรอย่างอื่นได้ ดังนั้น การถกเถียงเรื่องนี้ น่าจะต้องอีกไกลว่า จะทำยังไงให้เด็กได้ทดลองอะไรหลาย ๆ อย่างแล้วเริ่มเห็นเค้าลางว่าเด็กอยากไปทำอะไรต่อ โดยที่จะแบ่งเป็นสายหรือไม่เป็นสายก็ได้ ถ้าแบ่งละเอียดและเร็วเกินไปเด็กบางคนเรียนสายวิทย์มาแล้วไม่ชอบก็อาจจะเปลี่ยนไปอีกสายได้ใหม่ ในทางกลับกัน

ถ้าเด็กเรียนสายศิลป์มาแล้วอาจจะมาคิดทีหลังว่า อาจจะชอบงานสายวิทย์ เด็กก็ขาดโอกาสที่จะได้ทดลองเรียนในสายวิทย์ เพราะโดนแบ่งไปแล้ว ไม่ได้เรียนวิชาในสายวิทย์ด้วยซ้ำ

ขณะเดียวกันระบบการศึกษาที่เราจัดให้ คนจำนวนมากเรียน ก็ต้องมีความหลากหลายและกว้างพอ เช่น สมมุติว่าในโรงเรียนที่มีเด็กจำนวน 200 คน เราไม่รู้ว่ามีเด็กจำนวน 200 คนนี้ ชอบอะไรกันบ้าง ก็เลยต้องมีความกว้างและเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละคนสามารถเจาะไปที่ความสนใจของตัวเองได้ด้วย

การศึกษาในโลกยุคใหม่ควรจะ พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะรอบด้าน (Generalize) หรือความชำนาญ เฉพาะทาง (Specialize) มากกว่ากัน

ในหนังสือ Range ซึ่งเขียนถึงเรื่องนี้ไว้ค่อนข้างดีเลย เค้าบอกว่าในโลกยุคใหม่ คนที่เป็น Generalist จะได้เปรียบมากกว่าคนที่ เป็น Specialist คนที่รู้กว้างจะได้เปรียบกว่าคนที่รู้แคบ แต่ในระบบการเรียนการสอนปัจจุบันเราทำให้ คนพยายามที่จะรู้สึก พอออกมาทำงานในโลก ข้างนอก ซึ่งโลกตอนนี้มีความซับซ้อนและ ผันผวนมากจำเป็นต้องผนวกความรู้หลากหลาย สาขาวิชาเข้ามาแก้ปัญหาหนึ่ง อย่างเรื่องโควิด จะเห็นภาพเลยว่าต้องใช้ความรู้หลายด้าน มาผนวกเข้าด้วยกัน ทั้งความรู้ด้านสาธารณสุข

เรื่องโรคระบาด และต้องใช้คนที่มีความรู้เรื่อง เศรษฐกิจและเรื่องอุตสาหกรรมเข้ามาทำงานร่วมกัน โจทย์ของโลกจะซับซ้อนมากขึ้น จะต้องใช้ความรู้ หลายแขนงเพราะฉะนั้นถ้าคนมีความรู้กว้างก็ช่วย ได้มาก ขณะที่คนที่มีความเป็น specialist มาก บางครั้งอาจจะติดอยู่ในศาสตร์ของตัวเองมาก จนมองไม่เห็นมิติอื่นของการแก้ปัญหา

อย่างไรก็ตาม ถ้าเราจะรู้แคอย่างละนิดไปหมดเลย เราก็อาจจะไปไม่ได้ไม่ไกลเหมือนกัน ดังนั้น เราอาจจะต้องมีด้านหนึ่งที่รู้สึกเข้มข้น เรียกว่าการเรียนรู้ แบบรูปตัว P คือมีหัวที่เป็นแนวกว้างแต่ก็มีส่วน ที่เป็นเส้นดิ่งลึกลงไปด้วยเช่นกัน คิดว่าการศึกษา ควรจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็น P - Shaped แบบนี้

ในการศึกษาของไทยถ้าดูในหลักสูตรจะเห็นว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถม - มัธยม เราเน้น การเรียนรู้ที่กว้างมาก เด็กต้องเรียนเยอะมาก ในหลายสาขา แล้วเราก็มีความคาดหวังว่า เด็กต้องรู้ลึกในหลายสาขา ทำให้ตรงนี้ยากและ แน่นเกินไป แล้วพอมาเป็นระดับมหาวิทยาลัย จะเป็นการเรียนให้ลึกลงไปเลย อันที่จริงแล้ว ควรจะเปิดให้คนได้เรียนทั้งกว้างและลึกในทุกช่วง โดยเฉพาะในช่วงการศึกษาขั้นพื้นฐาน เราควร ให้เด็กได้เรียนรู้กว้าง ๆ แต่ไม่ต้องเน้นลึกทุกด้าน ขณะที่หลักสูตรวิทยาศาสตร์ของมัธยมปลาย เราเรียนลึกมาก ทั้งฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ทำให้ การเรียนเป็นเรื่องยาก

การศึกษาขั้นพื้นฐานควรจะเน้นไปทางกว้างไว้ก่อนให้เด็กได้ทดลองหลายอย่าง โดยอาจจะ มีโอกาสให้เลือกที่จะลงลึกเป็นบางวิชา ขณะที่ ในระดับมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างลงลึกไป เฉพาะทางก็อาจจะ มีช่องเปิดโอกาสให้เขาได้เรียน แบบกว้างไว้ด้วย

การศึกษาขั้นพื้นฐานควรจะเน้นไปทาง กว้างไว้ก่อน ให้เด็กได้ทดลองหลายอย่าง โดยอาจจะ มีโอกาสให้เลือกที่จะลงลึก เป็นบางวิชา ขณะที่ในระดับมหาวิทยาลัย ที่ค่อนข้างลงลึกไปเฉพาะทาง

เลือกเอง

ในการกล่าวสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2019 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์ได้กล่าวถึงการเตรียมปฏิรูประบบการศึกษาครั้งใหญ่ โดยจะยกเลิกการแบ่งสายวิชาการและสายพิเศษ เนื่องจากรัฐบาลมองว่าระบบดังกล่าวล้าสมัยและเป็นการแบ่งระหว่างนักเรียนที่เก่งและไม่เก่ง โดยจะเปลี่ยนมาให้นักเรียนระดับมัธยมเลือกเรียนวิชาที่ตนเองถนัดแทน สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการปรับหลักสูตรการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง

อะไรคือความปกติใหม่ของ การศึกษาไทย การออกแบบ ความปกติใหม่ของการศึกษา ควรเป็นไปในทิศทางไหน

สิ่งที่น่าเศร้าคือ สิ่งที่เรากลับไปเรียนมันไม่ใช่ความปกติใหม่แต่กลับเป็นความปกติเก่า เรากลับไปสู่ความปกติเก่าที่ไม่ได้ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเลย เราเรียนหลักสูตรเดิม เรียนรูปแบบเดิม ใช้ตำราเดิมในการสอน ดังนั้น โควิดไม่ได้ทำให้เกิดความปกติใหม่ แคนำไปสู่ความปกติใหม่ระยะหนึ่ง แล้วกลับมาสู่ความปกติเก่า

ส่วนที่เราควรจะปรับเปลี่ยนไปสู่ความปกติใหม่และไปให้ไกลมากกว่านี้ก็คือ เราน่าจะวางแผนว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์แบบโควิดอีกซึ่งเราไม่สามารถเปิดเรียนได้ เรามีบทเรียนอะไรจากการระบาดระลอกแรกที่เราต้องปรับ อย่างเช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านไอที ซึ่งเรื่องนี้อาจจะอยู่นอกการศึกษาไปหน่อย แต่โครงสร้างพื้นฐานจำเป็นต้องปรับเพื่อที่ว่าถ้าเด็กต้องอยู่ที่บ้านอีกในอนาคตเด็กจะสามารถเรียนได้ ต้องเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ การเพิ่มทรัพยากรด้านไอทีนี้ก็เป็นบทเรียนใหม่

นอกจากนี้ ก็เป็นในเรื่องที่ว่าเราจะจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างไรถ้าเวลาเรียนลดลงอย่างตอนนี้ ถ้าคุณครูจะสอนตามหลักสูตรที่กำหนด เช่น ภาษาไทยต้องเรียน 200 ชั่วโมงต่อเทอม อาจจะทำไม่ได้ เราต้องทอนหลักสูตรลงให้กระชับ หรือครูต้องออกแบบการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถไปค้นคว้าด้วยตัวเองแล้วมาดูที่ผลลัพธ์ให้เป็นโครงการแล้วเด็กไปค้นคว้ามานำเสนอครูในรูปแบบผลลัพธ์ ไม่ได้จำเป็นต้องมานับที่จำนวนชั่วโมงอีกต่อไป

เรื่องเหล่านี้ต้องมาคิดวางแผนกันอย่างจริงจัง จึงจะสร้างความปกติใหม่ได้ นำบทเรียนที่ผ่านมา มาปรับหลักสูตรให้เป็นความปกติใหม่หรือนำมาใช้แก้ปัญหาที่เคยมีมาแต่เราไม่เคยแก้ได้ อย่างเช่น นักเรียนในพื้นที่ห่างไกลต้องเดินทางหลายกิโลเมตร

ไปโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้ก็คล้ายกับโควิด คือเด็กไม่สามารถเข้าถึงโรงเรียนที่มีคุณภาพได้ เราจะจัดการเรียนรู้ทางไกลที่มีคุณภาพได้อย่างไร ถ้าเราจัดการเรียนรู้ทางไกลที่มีคุณภาพได้ในช่วงโควิด ในช่วงปกติเราก็สามารถเอาบทเรียนในช่วงโควิดไปใช้กับเด็กที่อยู่ไกลที่เข้าถึงยากได้เช่นกัน สิ่งนี้จะนำไปสู่ความปกติใหม่

การปรับใช้เทคโนโลยีในการศึกษา

เท่าที่ทราบคือหลายโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กในต่างจังหวัด จะมีการใช้การเรียนการสอนทางไกลหรือDLTV มาตั้งแต่ก่อนโควิดตามโรงเรียน ก็จะมีการเปิด DLTV ให้นักเรียนดู ดังนั้น ควรจะมีการสะท้อนคิดจากการใช้เทคโนโลยีพวกนี้ว่าใช้แล้วนักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้นไหมหรือมีช่องว่าง

อะไรอีกที่คุณครูควรจะมาเติม น่าจะเป็นประเด็นนี้มากกว่าที่ต้องใช้เทคโนโลยีต่อจากช่วงโควิดเท่านั้น เพราะไม่ใช่ว่าเทคโนโลยีทุกอย่างจะตอบโจทย์เรื่องการเรียนได้ แต่เป็นการใช้อย่างใคร่ครวญ เช่น เราเปิดแอปพลิเคชันนี้ให้นักเรียนดูแล้วนักเรียนสนุกมากแต่ยังมีบางอย่างที่นักเรียนไม่เข้าใจ ส่วนนี้คุณครูก็มาเติมเต็ม การสร้างความสัมพันธ์แบบใหม่ของเทคโนโลยีกับคุณครูในห้องเรียน จะทำเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น 🌐

- <https://thestandard.co/singapore-2024-ending-the-streaming-for-students/>
- <https://www.straitstimes.com/singapore/education/pisa-2018-singapore-slips-to-second-place-behind-china-but-still-chalks-up-high>

BIG DATA

FOR BETTER EDUCATION

Big Data คือแหล่งรวบรวมข้อมูลในปริมาณมหาศาลที่มีประโยชน์อย่างมาก การนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในแวดวงการศึกษา สามารถทำให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดแก่ทั้งผู้เรียนและผู้สอน

ความรื้อแรงของกระแส Big Data ณ เวลานี้ คือสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ในแทบทุกวงการ แหล่งข้อมูลอันมากมายมหาศาลนี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าผู้ใช้งานต้องการให้เป็นไปในทิศทางใด

ในแวดวงการศึกษา การนำ Big Data มาคัดกรองเพื่อใช้ประโยชน์นั้นมีระยะหนึ่งแล้ว และหลายภาคส่วนก็มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วไม่เพียงเฉพาะส่วนของกระบวนการเรียนการสอน แต่รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนลักษณะการเรียนการสอน และสร้างสิ่งใหม่ ๆ เพื่อรองรับแนวโน้มของโลกอนาคต

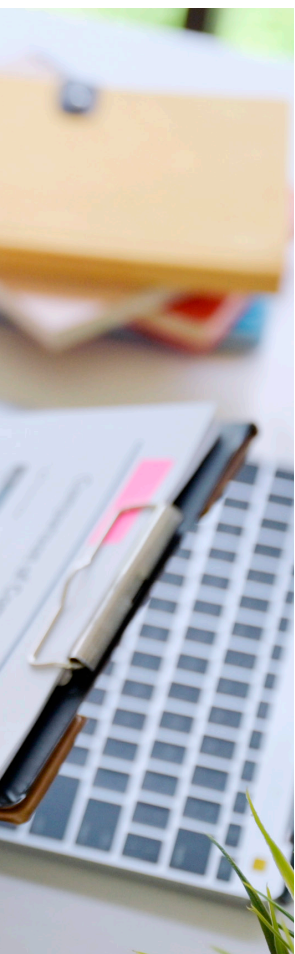
Big Data คืออะไรและส่งผลอย่างไรต่อแวดวงการศึกษา

Big Data คือข้อมูลทุกชนิดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในแพลตฟอร์มองค์กร บริษัทหรือหน่วยงาน นับตั้งแต่ข้อมูลสำคัญ ๆ เช่น โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยีที่ใช้สร้างโปรแกรม ข้อมูลการซื้อขายในตลาดหุ้น ไปจนถึงข้อมูลเล็ก ๆ น้อย ๆ จิปาถะ เช่น ความถี่

ในการส่งอีเมลหรือหน้าเว็บที่พนักงานบริษัทส่วนใหญ่ชอบเข้าไปดู ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้มีจำนวนมหาศาล มีความเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นลักษณะของข้อมูลดิบที่ไม่สามารถจัดเก็บหรือวิเคราะห์ได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมวิเคราะห์ทั่วไป

สำหรับหน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรแวดวงการศึกษาแล้ว Big Data ย่อมหมายถึงทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับที่แห่งนั้น ตั้งแต่ข้อมูล

รายชื่อครูอาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา หลักสูตร ที่สอน วิชาที่ได้รับความนิยม สถิติคะแนนสอบ ไปจนถึงข้อมูลย่อยอย่างความสนใจส่วนตัว ทักษะพิเศษของนักเรียน/นักศึกษา หรือกิจกรรม ที่พวกเขานิยมเข้าร่วม

เป็นเวลานานมาแล้วที่วงการศึกษารู้สึกว่าปรับตัวตามยุคสมัยได้ไม่รวดเร็วนัก แต่การมาถึงของ Big Data ได้เริ่มก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ในหลายด้าน สถาบันการศึกษาหลายแห่งที่นำข้อมูลเหล่านี้ไปผ่านการวิเคราะห์ จนกระทั่งมองเห็นข้อบกพร่องแล้วแก้ปัญหาได้โดยง่ายตรงจุด ไม่ต้องเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายเกินควร ไม่ว่าปัญหาเหล่านั้นจะเป็นงานในส่วนของการบริหารจัดการ เช่น การว่าจ้างบุคลากร การทำงานประมาณค่าใช้จ่าย การจัดสรรตำแหน่งหน้าที่ในแผนกต่าง ๆ หรือจะเป็นงานในส่วนของการพัฒนาแผนการเรียนการสอน เช่น การคัดเลือกคณาจารย์ การออกแบบหลักสูตร แนวทางการออกข้อสอบ เกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่เหมาะสมแก่รายวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานโลก

ผลดีที่เห็นได้ชัดของสถาบันการศึกษาที่ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลก็คือ สามารถลดงานที่ซ้ำซ้อนกัน ลดทอนค่าใช้จ่ายส่วนเกินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มองเห็นแนวโน้มของการลงทุนเพิ่มเติมได้ดีขึ้นว่าควรทำกับส่วนไหน ต้องปรับหลักสูตรอย่างไรเพื่อดึงดูดนักเรียน/นักศึกษาได้มากขึ้น ตลอดจนปรับเปลี่ยนลักษณะการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์มากสำหรับสถาบันการศึกษาที่ต้องเลี้ยงตัวเองโดยปราศจากเงินช่วยเหลือจากรัฐ

**Big Data มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์
อยู่เป็นจำนวนมาก สามารถนำมาใช้ได้
หลายช่องทาง ซึ่งแง่มุมที่มีการใช้ประโยชน์
มากที่สุดก็คือการสร้างหรือปรับปรุง
แผนการเรียนการสอน**

ข้อมูลที่จะนำมาใช้ ในการทำ Big Data

เราอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และได้ทำการวิเคราะห์แล้ว
2. ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว แต่ไม่เคยนำมาวิเคราะห์
3. ข้อมูลที่ยังไม่เคยเก็บ แต่น่าจะมีประโยชน์
4. ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ

ซึ่งการเริ่มต้นทำ Big Data ที่ง่าย ๆ อาจจะพิจารณาที่ "ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว แต่ไม่เคยนำมาวิเคราะห์" ก่อน แล้วค่อยขยายไปสู่ข้อมูลแบบอื่น ๆ

การนำ Big Data มาใช้ ในการเรียนการสอน

ท่ามกลางมหาสมุทรข้อมูลแห่ง Big Data นี้ มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมาก และสถาบันศึกษาต่าง ๆ สามารถนำมาใช้งาน ได้หลายช่องทาง ขึ้นอยู่กับว่าจะหยิบอะไรมาใช้ กับส่วนไหนเท่านั้น ซึ่งแง่มุมที่มีการใช้ประโยชน์มากที่สุดก็คือ การสร้างหรือปรับปรุงแผนการเรียนการสอน

เนื่องจาก Big Data เป็นข้อมูลดิบ การจะนำมาใช้งานเลยย่อมเป็นไปไม่ได้ จะต้องมีการคัดกรองและวิเคราะห์ออกมาก่อน ซึ่งขั้นตอนนี้อาจจะต้องใช้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์เข้ามาช่วย หลังจากนั้นจึงค่อยนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ได้หลายแนวทางเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน กล่าวคือ

- ใช้เพื่อปรับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ง่ายขึ้น การมีข้อมูลของนักเรียนอย่างครบถ้วนอยู่ในมือจะช่วยให้ครูมองเห็นภาพ

ได้ชัดเจนขึ้นว่า จุดอ่อนและจุดแข็งของนักเรียน ในความดูแลคืออะไร เช่น นักเรียนบางคนเก่งวิชา คณิตศาสตร์ แต่ไม่เก่งด้านภาษา บางคนชอบวิชา วิทยาศาสตร์ แต่ไม่ชอบวิชาสังคมศาสตร์ ข้อมูล เหล่านี้จะทำให้ครูรู้ว่าปัญหาอยู่ตรงไหน และควร แก้ไขอย่างไร จะมีวิธีใดที่ช่วยกระตุ้นความสนใจ ในการเรียนวิชาที่นักเรียนไม่ถนัดหรือไม่ชอบ และส่งเสริมในส่วนที่ทำได้ดีอยู่แล้ว เพื่อให้นักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียนอย่างเท่าเทียม

นอกจากช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้นแล้ว ยังอาจ ช่วยลดปัญหานักเรียนที่ต้องหยุดเรียนกลางคัน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ประการหนึ่ง โดยเฉพาะ ในโรงเรียนต่างจังหวัด นักเรียนจำนวนไม่น้อย จำเป็นต้องออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันควร ด้วยเหตุผลต่างกันไป และมีหลายคนที่ต้อง ถูกให้ออกเพราะสอบไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งจุดนี้เอง ที่ครูสามารถดึงข้อมูลมาใช้เพื่อป้องกันปัญหาได้ ข้อมูลจะช่วยให้ครูมองเห็นว่านักเรียนเหล่านั้น มีปัญหาเกี่ยวกับวิชาใด มีความถนัดในเรื่องไหน และปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อช่วย แก้ไขปัญหาการเรียนได้

ข้อควรรู้ในการใช้ Big Data

อย่าหลงประเด็น เพราะปริมาณข้อมูลที่มีมากมายมหาศาล จะทำให้ผู้ใช้งานหลงทางได้ง่าย ๆ ทางที่ดีควร "ตั้งโจทย์" ก่อน ผู้ที่จะนำข้อมูลไปใช้ต้องรู้ว่าแผนงานที่ต้องการคืออะไร หรือ ปัญหาคืออะไร เช่น ต้องการแก้ปัญหาจำนวนนักเรียนที่ลดลง หรือต้องการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่ทันสมัย เพื่อจะได้คัดเลือก หรือวางขอบเขตข้อมูลที่ต้องการใช้ได้อย่างเหมาะสม

- ใช้เพื่อปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียน ในโรงเรียนโดยเฉพาะ แม้หลักสูตรมาตรฐานจะเป็น หลักสูตรที่ดี แต่ก็ไม่แน่ว่าจะเหมาะกับนักเรียน ทุกคน นอกจากนี้ยังมีบางโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่เฉพาะ ต้องการให้การเรียนการสอนมีความสอดคล้อง กับวิถีชุมชน หรือมีลักษณะเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง

เช่น โรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนสองภาษา ทางโรงเรียนหรือครูผู้สอนสามารถใช้ข้อมูลที่มีในการคิดหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียนได้มากขึ้น สำหรับโรงเรียนเหล่านี้ ควรจัดให้มีการประเมินผลและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อครูผู้สอนจะได้ปรับหลักสูตรได้ทันทั่วถึง กรณีที่การเรียนการสอนไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ จะได้ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับหลักสูตรได้ด้วย

- ใช้เพื่อช่วยปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน และความสามารถในการทำข้อสอบ แน่นอนว่าการสอบตามปกติยังเป็นเรื่องจำเป็นในการวัดผล แต่จะเป็นการดีมากหากครูนำสถิติผลการสอบแต่ละครั้งมาจัดเก็บเป็นข้อมูล เพื่อมองหาจุดอ่อนของนักเรียนในแต่ละวิชา รวมถึงออกแบบการสอน กิจกรรม และข้อสอบที่ทดสอบในหัวข้ออื่น ๆ นอกเหนือจากเนื้อหาทางวิชาการ เช่น หัวข้อเกี่ยวกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ การคิด วิเคราะห์และแก้ไขปัญหา เพื่อช่วยแก้จุดด้อยและดึงจุดเด่นของนักเรียนออกมาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นักเรียนที่ท่องจำเนื้อหาในตำราไม่เก่ง อาจเก่งด้านการใช้ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มากกว่า และหากไม่มีการทดสอบในหัวข้อเหล่านี้ นักเรียนเหล่านั้นก็จะถูกประเมินว่ามีผลการเรียนระดับต่ำ ครูผู้สอนก็จะไม่มีวันรู้ว่าคุณเรียนของตนมีความสามารถด้านอื่นด้วย

- ใช้เพื่อพัฒนาความสามารถและทักษะที่จำเป็นของนักเรียนให้ตรงจุด เมื่อมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนก็จะมองเห็นภาพรวมของความก้าวหน้าของนักเรียนได้ชัดเจนขึ้น และสะดวกในการวิเคราะห์นักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียด ว่าควรปรับตรงไหน เสริมอะไร มีปัญหาจุดใด เช่น นักเรียนที่คิดวิเคราะห์เก่งมาก แต่มีปัญหาด้านการสื่อสารด้วยการเขียน จึงอธิบายโจทย์ไม่ได้ ทั้งที่รู้คำตอบ

ครูก็อาจจะต้องจัดให้เรียนเสริมด้านการเขียน หาวิธีจัดระบบความคิดให้ออกมาเป็นตัวหนังสือ เป็นต้น

ในแง่ของการเรียนการสอน การนำ Big Data มาวิเคราะห์จนได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ จะช่วยให้ครูอาจารย์ที่มีหน้าที่กำหนดหลักสูตร วางแผนการสอน สามารถปรับแต่งเนื้อหาและรูปแบบการสอนได้ตรงความสนใจและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น รวมถึงตรงกับความต้องการของบริษัทและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นเป้าหมายของนักเรียน/นักศึกษาที่เรียนจบแล้ว และอีกไม่นานนัก เราก็คงจะได้เห็นการตั้งเป็นหลักสูตรพิเศษเฉพาะรายบุคคล

อนึ่ง การใช้ Big Data ในการเรียนการสอนนั้น ไม่ใช่แค่เพียงดึงข้อมูลมาใช้เท่านั้น แต่จะต้องมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมตลอดเวลา ยิ่งถ้าหากต้องการให้นักเรียน/นักศึกษาที่เรียนอยู่มีทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดด้วยแล้ว Big Data ที่ควรนำมาใช้ จึงไม่ได้มีเพียงส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ การตลาดและการลงทุนในปัจจุบัน ข้อมูลตลาดแรงงานและแนวโน้มของวิชาชีพใหม่ ๆ ที่เป็นที่ต้องการในอนาคต ไปพร้อมกันอีกด้วย 🌐

จะเป็นการดีมากหากครูนำสถิติผลการสอบ
แต่ละครั้งมาจัดเก็บเป็นข้อมูล เพื่อมองหา
จุดอ่อนของนักเรียนในแต่ละวิชา รวมไปถึง
ออกแบบการสอน กิจกรรม และข้อสอบ

- <https://www.smartdatacollective.com/how-big-data-and-education-can-work-together-help-students-thrive/>
- <https://techsightings.com/5-ways-on-how-to-use-big-data-in-education/>
- <https://inoxoft.com/impact-of-big-data-on-education-history-benefits-and-examples/>

อาชีพสร้างช่างฝีมือ เพื่อเป็นอาชีพพันธุ์พิเศษ

เรื่อง สุนันทา พลโภชน์ ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จึงได้ดำเนินการในรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนแบบพิเศษที่ใช้เวลาเรียนน้อยแต่เต็มไปด้วยคุณภาพ

อาชีพสร้างช่างฝีมือ ถือได้ว่าเป็น ความพิเศษของการจัดการศึกษา ด้านวิชาชีพ โดยโครงการนี้จัดการศึกษา วิชาชีพในหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) ระยะเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร คือ 1 ปี ขณะนี้มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ดำเนินการ ตามโครงการนี้จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัย

เทคนิคแม่สอด จังหวัดตาก วิทยาลัยการอาชีพเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิค โพธาราม จังหวัดราชบุรี วิทยาลัยการอาชีพเวียงสา จังหวัดน่าน วิทยาลัยการอาชีพศรีลำโรง จังหวัดสุโขทัย วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี วิทยาลัยสารพัดช่าง อุดรดิตถ์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพิจิตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว วิทยาลัย

เทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ผู้ที่เข้าเรียนต้องเป็นเยาวชนหรือบุคคลทั่วไปที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี ขาดแคลนทุนทรัพย์ขาดโอกาสทางการศึกษา ว่างานอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลชายแดนชายขอบ ในเขตชนบทหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่สำคัญต้องมีความประพฤติดี โดยการรับรองของผู้ที่ได้รับความเชื่อถือ เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน ก่อนเรียนต้องมีการทดสอบร่างกาย สอบวัดความรู้พื้นฐาน และตรวจสอบประวัติ

โดยเป้าหมายของโครงการนี้ ต้องการให้ผู้จบการศึกษามีงานทำทันที มีทักษะชีวิต มีอาชีพติดตัว เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงตนอยู่ในสังคม เป็นผู้ที่มีความสุขในอาชีพ และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐ และเอกชน

ในระยะเวลา 1 ปี ทุกคนต้องพร้อมที่จะใช้ชีวิตแบบนักเรียนประจำในหอพัก ทำงานเป็นระบบกลุ่ม แบ่งเวรกันรับผิดชอบแต่ละด้าน แต่ละงาน เช่น ต้องช่วยกันประกอบอาหาร ทำความสะอาดสถานที่ ทำแปลงเพาะปลูก เพื่อให้มีวัตถุดิบประกอบอาหาร สำหรับการเรียนต้องเริ่มต้นชีวิตด้วยการเข้าเรียนในรูปแบบเตรียมช่าง โดยไม่แยกสาขาวิชาชีพ คือ ต้องเรียนพื้นฐานทุกช่าง ทั้งช่างยนต์ ช่างกล ช่างเชื่อม ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า - อิเล็กทรอนิกส์ ช่างซ่อมบำรุง ที่สำคัญ คือ ต้องเรียนรู้วิถีเกษตร เศรษฐกิจพอเพียง ทุกเช้าจะต้องเริ่มต้นวันใหม่ ตั้งแต่เวลา 05.00 น. ด้วยการฝึกร่างกายแบบทหาร เพื่อให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานในรูปแบบช่างฝีมือได้อย่างเต็มที่ เริ่มเรียนในฐานที่กำหนดให้ตั้งแต่เวลา 08.30 น. และเข้านอนเวลา 21.00 น.

ฐานงานช่างที่ต้องเรียนรู้ในช่วง 3 เดือนแรก ได้แก่ ฐานงานช่างยนต์ ฝึกเครื่องยนต์ดีเซล

เครื่องยนต์รถไถนา เครื่องยนต์เล็ก เครื่องรถมอเตอร์ไซด์ ฐานงานช่างอิเล็กทรอนิกส์ ฝึกการบัดกรี ต่อวงจรเครื่องเสียง ฐานช่างตีเหล็ก ฝึกการตีมีด ชุบเหล็ก ฐานงานปูน ฝึกก่ออิฐ ฉาบปูน ก่อกระเบื้อง วัดพื้นที่ ฐานงานไม้ ฝึกการใช้เครื่องมือ ลึง กบไสไม้ ประกอบเก้าอี้โดยไม่ใช้เครื่องมือไฟฟ้า ฐานงานเขียนแบบ ฝึกเขียนแบบชิ้นงาน เขียนแบบบ้าน ตึก อาคาร ฐานงานช่างไฟฟ้า ฝึกเดินสายไฟ ภายในอาคาร นอกอาคาร อ่านแบบไฟฟ้า ฐานงานตะไบ ฝึกตะไบหัวค้อน ตีกีบสายไฟ ฐานงานเชื่อม ฝึกเชื่อมแท่งจุดตามแนว ตามเส้น ฝึกเชื่อม หน้าเหล็กบาง ฐานงานนิวเมตริกและไฮดรอลิก ฝึกเขียนแบบอ่านแบบนิวเมตริก และไฮดรอลิก

ฐานต่อไปที่ต้องฝึกต่ออีกฐานละ 3 เดือน ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างกลโรงงาน จากนั้น ออกฝึกประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการ อีก 2 เดือน ตามสาขาอาชีพที่เลือกจากพื้นฐาน ความถนัด ความชอบ และกลับมาเรียนรู้และฝึกเพิ่มเติมที่สถานศึกษาอีกจนครบ 1 ปี ก่อนจบ การศึกษาจะมีเวทีให้ผู้เรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาชีพโครงการอาชีวะสร้างช่างฝีมือ เพื่อหาสุดยอดช่างฝีมือแต่ละสาขาประจำรุ่น

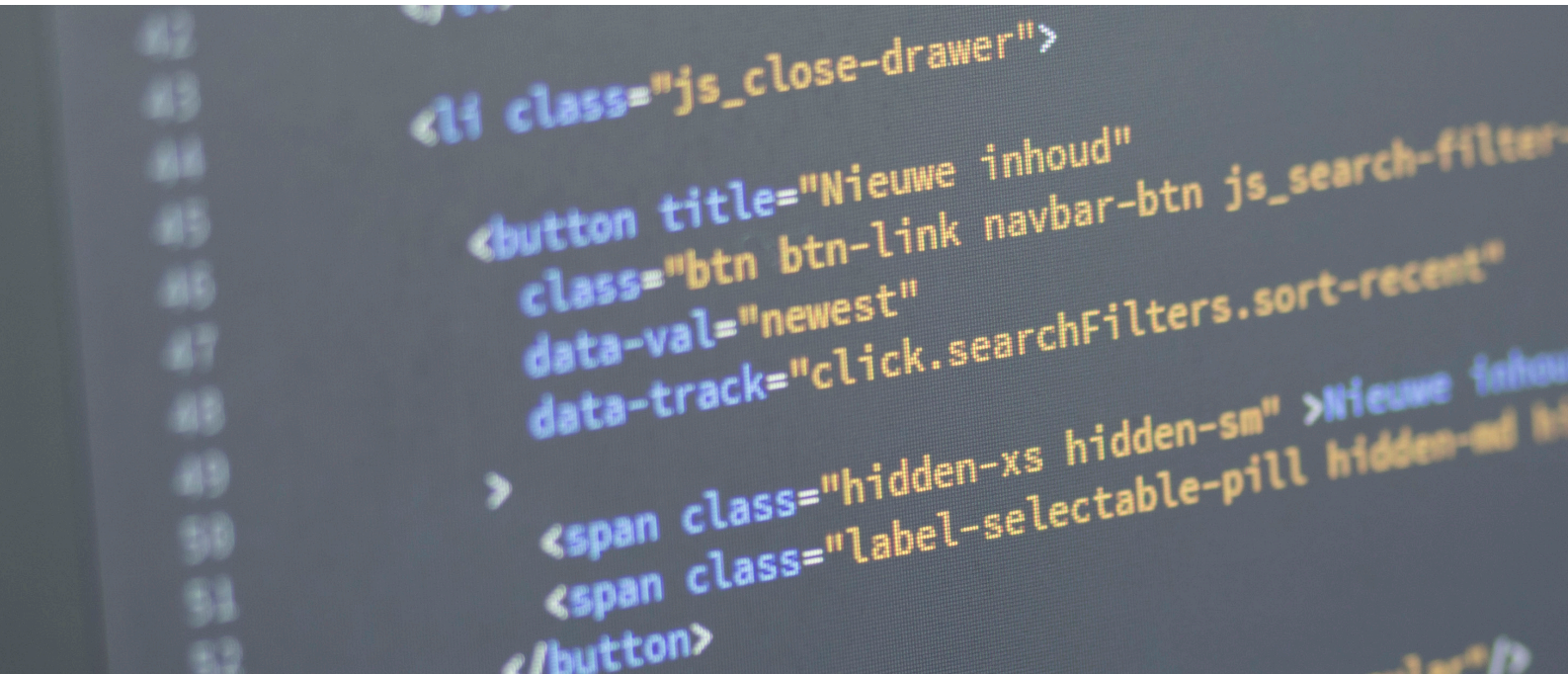
ที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามโครงการไปแล้ว 2 รุ่น ผู้ที่จบมามีงานทำ 100 เปอร์เซ็นต์ ได้รับค่าขึ้นชมจากสถานประกอบการในเรื่องทักษะ ความชำนาญ ความซื่อสัตย์ และความอดทน โครงการนี้ยังคงดำเนินการต่อไป และจะมีการขยายสถานที่เรียนให้มากขึ้น เพราะเกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียน ครอบครัวและสังคมอย่างแท้จริง ๕

ผู้ที่จบการศึกษามีงานทำทันที มีทักษะชีวิต มีอาชีพติดตัว มีคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงตนอยู่ในสังคม และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

วิชาแห่งยุคดิจิทัล

CODING THAILAND

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์
ทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กรุ่นใหม่ที่จะก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว

เรียบเรียง กฤษฎา กาญจนเพ็ญ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) หรือ ดีป้า ส่งเสริมการสร้างศักยภาพกำลังคนดิจิทัล ร่วมมือกับ code.org องค์กรไม่แสวงหากำไร เดินหน้าโครงการ Coding Thailand เปิดตัวแพลตฟอร์มออนไลน์ CodingThailand.org ของประเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และวิทยาการคอมพิวเตอร์ รวมถึงฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ต่อยอดความคิดเป็นนวัตกรรมดิจิทัล อันเป็นรากฐานสำคัญในพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับบุคลากรของประเทศ พร้อมร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าต้องการเข้าถึงเยาวชนไทย 10 ล้านคนทั่วประเทศ

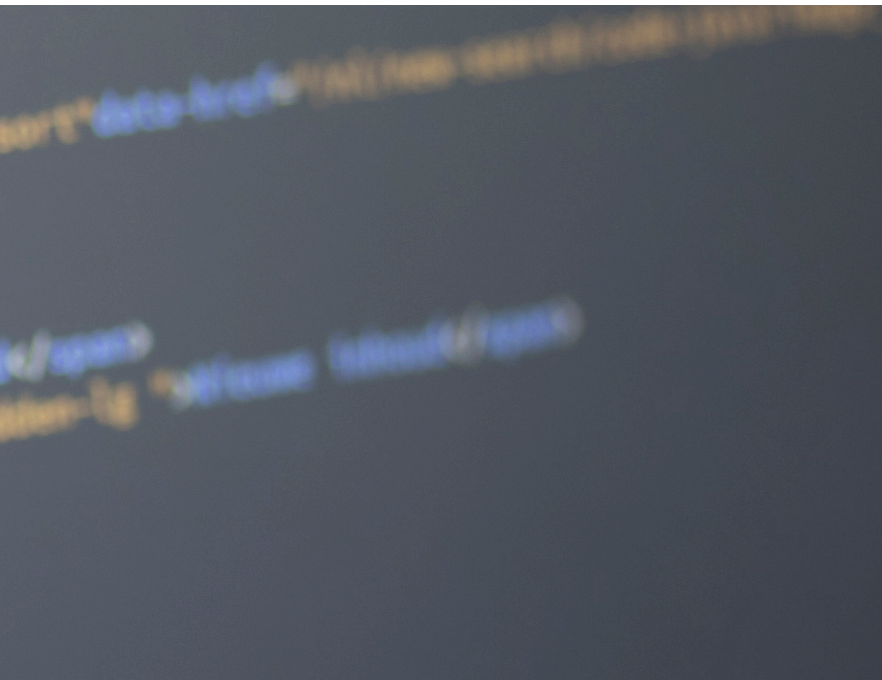
ทำความรู้จัก Coding Thailand

สิ่งสำคัญของ Coding Thailand คือรูปแบบการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ Codingthailand.org จะครอบคลุมทั้งการเรียนรู้แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยเน้นบทเรียนด้าน coding ให้เข้ากับบริบทการศึกษาในชั้นเรียน ควบคู่กับกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ตลอดจนทักษะด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้าน Coding
2. การเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์

เพื่อให้เกิดการสร้างสรค์นวัตกรรม สามารถเรียนรู้ได้ตั้งแต่รูปแบบที่ไม่ต้องใช้คอมพิวเตอร์หรือแบบ Unplug เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

AILAND

Coding Thailand Tournament

CodingThailand.org มีต้นแบบมาจาก Hour of Code โครงการส่งเสริมการเขียนโค้ดที่เปิดสอนออนไลน์ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วิทยาการคอมพิวเตอร์ได้อย่างสนุกสนานผ่านเกมที่กระตุ้นความคิดและจินตนาการ

ในปี 2017 มีผู้ลงทะเบียนจากทั่วโลกถึง 154,145 คน ซึ่งเป็นการปูความรู้ตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน ตลอดจนพัฒนาไปสู่ขั้นวิทยาการคอมพิวเตอร์ได้ในอนาคต โดยมีแผนกิจกรรมสำหรับเยาวชนครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วไทย คือ แผนการจัดแข่งขัน Coding Thailand Tournament ที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้าน Coding ให้เข้ากับไลฟ์สไตล์ของเยาวชนไทยในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นการปฏิวัติรูปแบบการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของเยาวชนไทยอย่างแท้จริง

Coding เป็นเรื่องสำคัญ จึงผลักดัน Code.org

อย่างที่ทราบกันดีว่า เทคโนโลยีนั้นได้เข้ามา มีบทบาทในชีวิต ดังนั้น การเรียนรู้โค้ดดิ้งจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเกือบทุกเทคโนโลยีเกิดจากการเขียนโค้ดทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ แอปพลิเคชันที่ใช้เกม ล้วนเป็นผลพวงของโค้ดทั้งสิ้น คำสั่งโค้ดต่าง ๆ ที่เราเขียนลงไป ผลออกมาเป็นการกระทำและแสดงให้เห็น ผ่านสิ่งต่าง ๆ ตามที่ได้สั่ง ซึ่งการเรียนรู้โค้ดดิ้งนั้นไม่จำกัดอายุ แต่ถ้าเริ่มตั้งแต่เด็กก็จะช่วยให้เป็นคนที่มีความคิดเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น

ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เริ่มเรียนตั้งแต่เด็ก เพราะจะได้เรียนรู้โครงสร้างของคำตอบและความคิดผ่านการแก้ไขปัญหาในขั้นตอนดำเนินการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนโค้ดดิ้งจะช่วยเสริมการเข้าใจวิชาอื่น ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นักเรียนจะเข้าใจโจทย์มากขึ้น ใช้เวลาทำความเข้าใจน้อยลง และช่วยให้เข้าใจวิชาอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ โค้ดดิ้งยังช่วยเสริมทักษะอื่น ๆ อีก เช่น จัดการกับปัญหา วิเคราะห์ปัญหา มีความเชื่อมั่น มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะคิดเชิงคำนวณ และไหวพริบ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบอัตโนมัติจะเข้ามาทดแทนการทำงานของมนุษย์มากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ที่กำลังทำงานอยู่ในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้เด็กทุกคนจึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการเรียนรู้

**“เราต้องการเป็นกำลังสำคัญ
ให้กับทุกคนบนโลกใบนี้ รวมไปถึง
ตั้งใจที่จะส่งเสริมเยาวชนไทย
ให้มีทักษะทางดิจิทัล ให้พวกเขา
สามารถบรรลุเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่
และก้าวข้ามขีดจำกัดในยุค
เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลได้”**

นายธนวัฒน์ สุธรรมพันธุ์

กรรมการผู้จัดการ บริษัท โมโครซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด

ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และวิทยาการคำนวณ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในศตวรรษที่ 21 และทักษะพื้นฐานเหล่านี้จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของเยาวชนไทยให้ไม่ใช่เพียงแค่ "ใช้เป็น" เท่านั้น แต่ยังสามารถ "ต่อยอด" ได้ นี่คือนิสัยที่ Code.org มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเข้าถึงหลักสูตรการเรียนรู้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

Code.org เป็นผู้นำในด้านการเรียนการสอน วิทยาการคอมพิวเตอร์สำหรับการศึกษาตั้งแต่ อนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยมีนักเรียนกว่า 25 ล้านคน และครุราว 800,000 คน จากกว่า 180 ประเทศ ลงทะเบียนเพื่อร่วมเรียนรู้บนแพลตฟอร์มแห่งนี้

Online Knowledge Community

หากพูดถึง Codingthailand.org นั้นเปรียบเสมือน Online Knowledge Community ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยผสมผสานระหว่างความรู้และสื่อบันเทิง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนโดยไม่เกิดการเบื่อหน่าย ด้วยการสร้างเนื้อหาของบทเรียนทางด้านการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแนวคิดการเขียนโปรแกรมเชิงทฤษฎีให้กับนักเรียนในระดับประถมจนถึงระดับมัธยม ผสมผสานเข้าไปรวมเอาไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ นำความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์สู่นักเรียนจำนวนมาก ผ่านบทเรียนแบบง่าย ๆ ในช่องทางต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์สมาร์ทโฟน และอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Device)

การเรียนรู้แบบสาระบันเทิงและการเล่นเกม ช่วยกระตุ้นความสนใจ เปิดโอกาสให้เยาวชน นำการเรียนรู้ผนวกกับความคิดสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความอยากพัฒนา ความภาคภูมิใจ และความกระหายใคร่รู้ด้วยตนเอง

Coding Colosseum: สนามเด็กเล่น ของคนชอบโค้ด

Coding Colosseum เป็น Platform แรกของประเทศไทยในการสร้าง Edutainment Program ผ่าน Gamification โดยมี Model และ Proof of Concept จากหลายประเทศว่าสามารถเติบโตและระดมทุนได้จริง อีกทั้งยังสร้างผลกระทบในเชิงบวกได้ในวงกว้าง นอกจากนี้ เราสามารถเป็นเจ้าของ (Owned) Platform และพัฒนาเกมด้วยตัวเองต่อได้ อีกทั้งผู้ใช้อย่างยังสามารถสร้าง Content (UGC: User Generated Content) ซึ่งเป็นพื้นฐานของความเข้าใจ กระบวนการคิด และการสื่อสารอย่างเป็นระบบ (Computational Thinking) เพื่อนำไปต่อยอดสู่การพัฒนาอื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) วิทยาการหุ่นยนต์ (Robotics) การเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)

ดังนั้น การจะสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีความคุ้นเคยกับ Coding ได้นั้น การปลูกฝังด้านวิชาการอย่างเดียวยังไม่เพียงพออีกต่อไป

ด.ญ.นุชญา ชิวรักษ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กล่าวว่า “หนูชอบเล่นเกมมาก เพราะรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่สนุกและท้าทาย และหนูเกิดความสงสัยว่าเกมที่ตัวเองเล่นมีที่มาที่ไปอย่างไร จากนั้นก็ได้เรียนรู้ว่าเราสามารถสร้างเกมหรือการออกแบบอื่น ๆ จากการเขียนโค้ดได้ เมื่อก่อนหนูเคยคิดว่าการเขียนโค้ดเป็นสิ่งที่ยากเกินไป จนหนูเริ่มฝึกเขียนโค้ดผ่าน Code.org และได้เรียนรู้ว่ามันเป็นสิ่งที่ง่ายและสนุกมาก เป้าหมายในอนาคตของหนูคือการฝึกและพัฒนาทักษะการเขียนโค้ดของตัวเองจนเก่งพอที่จะสร้างเกมหรือแอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟนเป็นของตัวเองค่ะ”

ด.ช.วริศ จูระมงคล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม กล่าวว่า “ผมเริ่มสนใจเกี่ยวกับการเขียนโค้ดตั้งแต่ตอนที่ผมได้เริ่มเล่นเกมโมโนคราฟท์ หลังจากนั้น ผมมีโอกาสเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมของโมโนคราฟท์ที่ใช้เกมนี้เป็นสื่อในการสอน ผมชอบเรียนเขียนโค้ดเพื่อควบคุมหุ่นยนต์ เพราะรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่สนุก และเชื่อว่ามันจะเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์กับตัวผมเองในอนาคต ผมยังรู้สึกชอบการเขียนโค้ดตั้งแต่เมื่อมีโอกาสได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากวิชาเลือกที่โรงเรียน ซึ่งคุณครูได้ใช้หลักสูตรจาก Code.org ในการสอน ความฝันของผมคือการเขียนโค้ดและสร้างหุ่นยนต์ที่ช่วยเหลือผู้อื่นได้ครับ”

เพราะหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเยาวชนก็คือ การเรียนรู้แบบสาระบันเทิง (Edutainment) และการเล่นเกม (Gamification) ที่จะช่วยกระตุ้นความสนใจ เปิดโอกาสให้เยาวชนนำการเรียนรู้มาผนวกกับความคิดสร้างสรรค์ ความสนุก การแข่งขัน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความอยากพัฒนา และกระหายใคร่รู้ (Curiosity) ด้วยตนเองต่อไปได้ สิ่งนี้เองที่เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เยาวชนของเรา จึงเป็นที่มาของโครงการ Coding Colosseum: สนามเด็กเล่นของคนชอบโค้ดนั่นเอง

ไมโครซอฟท์มีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการลดช่องว่างด้านทักษะและอาชีพในประเทศไทย พร้อมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันที่ดียิ่งขึ้นระหว่างผู้คนที่มีมาจากพื้นเพที่หลากหลาย ทั้งในเมืองและต่างจังหวัด ด้วยการใช้เทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วย ดังนั้น ตั้งแต่แรกเริ่มไมโครซอฟท์ทุ่มเทให้การสนับสนุนโครงการนี้ ด้วยการจัดหาทีมงาน 2 ทีมที่ทำงานเต็มเวลาเพื่อโครงการนี้โดยเฉพาะ ได้แก่ ทีมผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่อสาธารณประโยชน์

เพื่อสร้างความมั่นใจว่าโครงการนี้จะดำเนินการต่อไปอย่างยั่งยืน และสามารถขยายการดำเนินการสู่ระดับประเทศต่อไป

นอกจากไมโครซอฟท์จะนำแพลตฟอร์มอัจฉริยะที่ปลอดภัยอย่าง Microsoft Azure มาพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ Codingthailand.org และสนับสนุนการพัฒนาทักษะด้านการเขียนโค้ดตั้งแล้ว ไมโครซอฟท์ยังร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อสนับสนุนครูและนักเรียนผ่านโครงการฝึกอบรมทักษะด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากรทางการศึกษา (Training the Trainers) ด้วยการใช้แนวคิดหลักและวิธีปฏิบัติด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์เชิงลึกที่จะช่วยพัฒนาทักษะเชิงดิจิทัลใน 5 ภูมิภาคในประเทศไทย 🇹🇭

-
- <https://www.depa.or.th/th/digitalservice/digital-manpower-fund/studying-code-outside-the-classroom>
 - <https://www.thaiprogrammer.org/2020/07/depa>
 - <https://www.salika.co/2018/06/16/de-depa-launch-coding-thailand/>
 - <https://medium.com/@pingloaf/coding-thailand-online-quiz-challenge->
 - <https://www.brandbuffet.in.th/2018/06/microsoft-support-coding-thailand/>

PERSONALIZED LEARNING

เทคโนโลยีดิจิทัลถูกพัฒนา
มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัจจุบัน
บุคคลมีพื้นที่ในการแสวงหา
ความรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล
อย่างไร้ขีดจำกัด องค์ความรู้
ต่าง ๆ จากทั่วโลกถูกนำเสนอ
ลงบนโลกอินเทอร์เน็ตมากมาย
ซึ่งจากการพัฒนานี้เองทำให้
บุคคลทุกเพศทุกวัยมีช่องทาง
ในการแสวงหาความรู้ได้ด้วย
ตนเอง (Self - Learning)
นำไปสู่การส่งเสริมให้บุคคลได้ใช้
ศักยภาพการเรียนรู้ในด้านที่ตน
ให้ความสนใจ

เรียบเรียง กฤษฎา กาญจนเพ็ญ

การเปิดกว้างของพื้นที่ในการแสวงหา
ความรู้ที่มาจากการพัฒนาของ
เทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้วงการ
การศึกษาต้องปรับตัวให้ทันกระแสโลก
ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแนวคิดเรื่อง Personalized
Learning หรือ การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะ
บุคคลขึ้น โดยแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่นำเสนอวิธีการ
การเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคคลโดยคำนึงถึง
ความชื่นชอบ ความสุข ความสนใจ และธรรมชาติ
ของผู้เรียน

Personalized Learning คืออะไร?

แนวคิด Personalized Learning หรือ
การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคล คือ การเรียนรู้
ในเรื่องใดก็ตามอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการเรียนรู้

เชิงลึก (Deep Learning) ที่ประสบผลสำเร็จ
โดยการเรียนรู้ดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับ
ธรรมชาติ ความต้องการ ตลอดจนความแตกต่าง
ส่วนบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน และถือว่าผู้เรียน
เป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

การเรียนรู้ตามแนวคิดนี้จะต้องอาศัย
ปัจจัยหลายด้าน ผู้เรียนจึงจะประสบความสำเร็จ
ในการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้
ด้วยตนเองตามที่สนใจ ดังนั้น หากต้องการให้เกิด
การเรียนรู้โดยแท้จริงผู้เรียนจำเป็นต้องมีวินัย
ในตัวเอง ซึ่งการมีวินัยจะช่วยควบคุมและผลักดันให้
ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
ลำดับต่อมาคือ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
มีทรัพยากรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสวงหา
ความรู้ได้สะดวกขณะเดียวกันสภาพแวดล้อม

รอบข้างก็ต้องมีการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนด้วย และวิธีการการเรียนรู้ที่มีการออกแบบมาแตกต่างกัน ให้มีความเฉพาะเจาะจงตามศักยภาพของแต่ละบุคคลมากขึ้น

ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นนี้จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลประสบความสำเร็จ โดยผู้เรียนจะได้รับความรู้ที่มาจากวิธีการที่เหมาะสมเฉพาะตัว อันนำไปสู่การเกิดความรู้ความภาคภูมิใจในตนเองและเกิดการศึกษาเรียนรู้ในเรื่องที่สนใจอย่างลึกซึ้งรอบด้าน อย่างไรก็ตาม การจะเริ่มต้นการเรียนรู้โดยใช้วิธีการตามแนวคิดดังกล่าว นอกจากจะต้องอาศัยกระบวนการในการวางแผนที่ดีแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนก็ต้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มกำลังเพื่อให้กระบวนการการเรียนรู้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนมากที่สุด

แนวทางการปฏิบัติของผู้สอน ในกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพ เฉพาะบุคคล

ภายใต้กระบวนการการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด จะประกอบด้วยบุคคลสองฝ่ายเป็นสำคัญคือ ผู้เรียน และผู้สอน ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะมีบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น การเรียนรู้ในอดีตมีลักษณะการเรียนรู้จากครูโดยตรง ผู้สอนหรือครูทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้โดยให้ผู้เรียนรับความรู้จากครูมาอย่างเดียว โดยการเรียนในลักษณะนี้ อาจไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมต่อผู้เรียน เป็นต้น

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ไม่ใช่เฉพาะผู้เรียนเท่านั้นที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ แต่ครู หรือผู้สอน คืออีกบุคคลสำคัญเพราะเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น หากต้องการให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรมีแนวทางในการสอนที่ดีและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งในปัจจุบัน อันเป็นยุคที่องค์ความรู้ถูกบันทึกไว้ในช่องทางที่หลากหลาย ทั้งหนังสือ บทความ สื่อรูปแบบต่าง ๆ

ตลอดจนสื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้เรียนมีขอบเขตในการค้นหาความรู้ได้กว้างขวาง ผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการสอนให้สอดคล้องตามบริบทดังกล่าวด้วย โดยในส่วนของนักเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลนั้น ผู้สอนมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้
2. ตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดใช้กระบวนการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้ เป็นต้น
4. ให้กำลังใจและใช้การตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดหาทางออก ในยามที่ผู้เรียนประสบปัญหา
5. ดูแลและช่วยเหลือผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
6. ช่วยเหลือประสานงานกับแหล่งเรียนรู้ หากผู้เรียนต้องการข้อมูลจากบุคคลหรือองค์กรภายนอก
7. ติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
8. ประเมินผลการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ทำให้ผู้เรียนเสียกำลังใจ
9. ตรวจสอบและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยอยู่เสมอ

แนวทางการปฏิบัติของผู้สอนข้างต้นนี้เป็นแนวทางที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงและปฏิบัติตามให้ครบถ้วน เพื่อให้การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนำผู้เรียนไปสู่การประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

แนวทางการออกแบบการเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคล

นอกจากการที่ผู้สอนจะต้องนำแนวทางการปฏิบัติไปปรับใช้เพื่อให้กระบวนการการเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลประสบความสำเร็จแล้ว การออกแบบการเรียนรู้ที่ดีเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่เปรียบเป็นกระดูกสันหลังที่จะทำให้การเรียนรู้

ส่วนบุคคลดำเนินไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมต่อธรรมชาติของผู้เรียนมากที่สุด โดยการออกแบบการเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลมีแนวทางตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความสำคัญไปที่ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน โดยการเรียนรู้จะต้องเป็นไปอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของความสนใจ ความชื่นชอบ กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุข ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ดังนั้น ขั้นตอนแรกนี้จึงมีความสำคัญสำหรับกระบวนการเรียนรู้ส่วนบุคคลเป็นอย่างยิ่ง ผู้สอนจึงต้องให้ความสนใจลงลึกถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้รอบด้าน อาทิ ความถนัดความสนใจความชื่นชอบ เป็นต้น การวิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนมาเป็นอย่างดีจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อผู้เรียนโดยตรง อันนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. กำหนดช่องทางการเรียนรู้ หลังจากผ่านการวิเคราะห์ตัวตนผู้เรียนในขั้นตอนแรกแล้ว ลำดับต่อไปคือการวางแผน แสวงหา และกำหนดช่องทางสำหรับการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมต่อธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะ เช่น การเรียนรู้จากสื่อบนเท็กซิต การเรียนรู้จากห้องสมุด การเรียนรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยช่องทางการเรียนรู้จะต้องอ้างอิงมาจากการวิเคราะห์ตัวผู้เรียนเป็นหลัก ผู้สอนควรกำหนดช่องทางการเรียนรู้ให้มีตัวเลือกที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคัดเลือกช่องทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดนั่นเอง

3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวผู้เรียน โดยการออกแบบกิจกรรมจะใช้ช่องทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อความสามารถของผู้เรียนด้วย ซึ่งหากการออกแบบกิจกรรมยากเกินความสามารถของผู้เรียนอาจทำให้ผู้เรียนท้อ และหมดกำลังใจที่จะเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้จะต้องเป็นกิจกรรมที่ตื่นเต้น น่าสนใจ และท้าทายความสามารถผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้สำเร็จตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบขึ้นโดยใช้ช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกสรรวิธีการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับตัวเองได้ตามความต้องการ ขณะเดียวกันผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach Learning) ที่จะคอย

กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการแสวงหาความรู้อย่างเต็มที่ พร้อมกันนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย

5. ประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องประเมินว่าผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้ตามที่ตนเองคาดหวังไว้หรือไม่ โดยสามารถใช้วิธีการประเมินได้อย่างหลากหลาย มีการประเมินจากหลายฝ่าย ซึ่งการประเมินที่มีความสำคัญยิ่งคือเปิดช่องทางให้ผู้เรียนรู้ได้ประเมินตนเอง อาจเป็นการประเมินระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือประเมินตนเองในตอนท้ายหลังจบบทเรียน การประเมินตนเองนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองมากขึ้น ขณะเดียวกันผู้สอนก็ต้องประเมินและให้ข้อมูลผู้เรียนย้อนกลับไป เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาตัวผู้เรียนในลำดับต่อไป

แนวทางทั้ง 5 ขั้นตอนนี้จะเป็แนวทางที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มาร่วมกับความเข้าใจในตัวตนของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการแสวงหาความรู้ ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนควรใส่ใจรายละเอียดของแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคลในทุก ๆ ขั้นตอน

Personalized Learning หรือ การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของโลกที่ในปัจจุบันมีแหล่งสำหรับค้นคว้าข้อมูลความรู้ที่หลากหลายและกว้างขวาง ซึ่งการเรียนรู้ส่วนบุคคลไม่เพียงแต่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามแผนที่กำหนด เกิดการเรียนรู้ที่ละเอียดลึกซึ้งเท่านั้น หากแต่เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการหาความรู้ อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้เกิดความรู้ที่ยั่งยืนและสร้างความภาคภูมิใจในตนเองสำหรับผู้เรียนอีกด้วย 📖

• E-Book เรื่อง การเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalized Learning โดย รศ.ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ และ รศ.ดร. มารุต พัฒนาผล, skillsolved และ Sanook

**การเรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคล
เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความสำคัญ
ไปที่ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน
โดยการเรียนรู้จะต้องเป็นไปอย่าง
สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน
ไม่ว่าจะเป็นความสนใจ ความชื่นชอบ
หรือกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุข**

CLASSROOM OF TOMORROW

เรียบเรียง วรรณกร ทองเสริม

เทคโนโลยี XR คือ นวัตกรรม
ล่าสุดที่ต่อยอดมาจากเทคโนโลยี
การจำลองภาพรุ่นแรก ๆ และ
กำลังเป็นที่จับตามองในฐานะ
เครื่องมือสื่อสารประสิทธิภาพ
ที่สมจริง ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้
ในหลายแวดวง รวมถึงวงการ
การศึกษาด้วย

ราว 20 - 30 ปีก่อน ในยุคที่เทคโนโลยี
VR (Virtual Reality) เพิ่งเปิดตัว
ในเชิงพาณิชย์และแพร่หลายนั้น
เทคโนโลยีสร้างความจริงเสมือนนี้
สร้างความตื่นตาตื่นใจให้ผู้บริโภคเป็นอย่างมาก
และต่อมาก็ได้มีการพัฒนาต่อยอดเป็นเทคโนโลยี
AR (Augmented Reality) MR (Mixed
Reality) และล่าสุดก็คือ XR (Extended
Reality) ซึ่งกำลังเป็นกระแสใหม่มาแรง
เพราะให้ภาพจำลองที่ให้ความสมจริงสูงและ
โต้ตอบกับผู้ใช้ได้ด้วย ทั้งยังนำไปใช้งานได้
หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการค้า การท่องเที่ยว
สุขภาพ การทหาร วิศวกรรม รวมทั้งการศึกษา

เทคโนโลยี XR คืออะไร

การจะอธิบายถึง XR โดยไม่พูดถึงเทคโนโลยี
ตั้งต้นอย่าง VR, AR, MR คงจะเป็นไปได้ยาก
ทั้งนี้ เทคโนโลยีตั้งต้นก็คือ Virtual Reality
(VR) เป็นการใช้นวัตกรรมสร้างสภาวะจำลอง
จากของจริงแบบ 360 องศาจากคอมพิวเตอร์
ที่มีประสิทธิภาพสูง โดยเป็นการจำลองจากทั้งหมด
ขึ้นมาใหม่ ผู้ใช้จะต้องสวมอุปกรณ์ เช่น แว่นตา
หูฟัง ถุงมือ หรืออุปกรณ์ควบคุมอื่น ๆ ที่ออกแบบ
มาโดยเฉพาะ เพื่อสัมผัสประสบการณ์แบบสามมิติ
ในโลกจำลองนั้น ๆ ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีนี้
ก็คือ เกมต่าง ๆ ที่เล่นกับเครื่องเพลย์ สเตชัน

ส่วนเทคโนโลยี AR หรือ Augmented
Reality นั้นจะเรียกว่าเป็นความจริงที่ถูกแต่งเติม
ก็ได้ เพราะต้องมีการเก็บข้อมูลภาพและเสียง
จากสภาพแวดล้อมจริง จากนั้นค่อยนำมาแต่งเติม

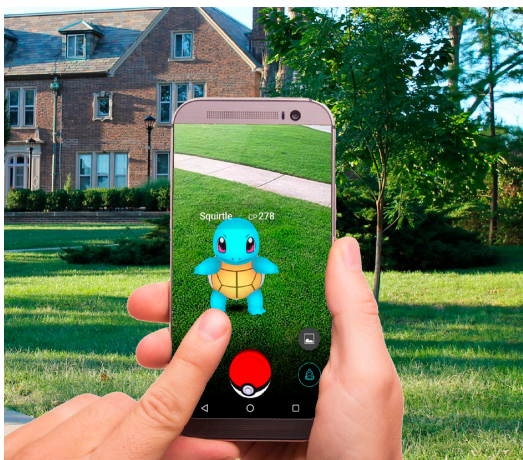

แว่น AR ราคาประหยัด
ที่ผลิตจากกระดาษ

ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ได้ภาพจำลองตามต้องการ ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องสวมอุปกรณ์พิเศษ แต่จะต้องมีกล้องหรือฟังก์ชันกล้องที่ถ่ายภาพได้ในอุปกรณ์ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนของเทคโนโลยีนี้ก็คือเกมสุดฮิตอย่างเกม Pokemon Go นั่นเอง

สำหรับเทคโนโลยีโน MR หรือ Mixed Reality เป็นการต่อยอดจาก AR อีกทีหนึ่ง และจะแยกจากกันได้ค่อนข้างยาก (บางครั้งก็เรียกรวมกันไปเลยว่าเป็น AR) แต่ MR นั้นอาจจะดู "เหนือชั้น" กว่า AR ตรงที่สามารถสร้างภาพจำลองสามมิติได้ และตอบสนองต่อผู้ใช้หรือผู้ดูได้แบบสมจริง พูดง่าย ๆ ว่า AR นั้นเป็นเหมือนการ "แปะ" ภาพดิจิทัลลงไปบนภาพจริง แต่ MR นั้นเป็นการสร้างภาพจำลองสามมิติขึ้นมาในสถานที่จริง และผู้ใช้งานสามารถจับต้อง เปลี่ยนทิศทางภาพจำลองนั้นได้ เหมือนกับที่ทำการวัตถุจริง ๆ

สุดท้ายคือเทคโนโลยี XR (Extended Reality) ซึ่งอธิบายแบบง่าย ๆ ได้ว่ามันคือทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น หรือการรวมเทคโนโลยี VR, AR, MR เข้าไว้ด้วยกันนั่นเอง เทคโนโลยีใดก็ตามที่นำเอาข้อมูลจากสภาพแวดล้อมจริงมาต่อยอดด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ล้วนจัดว่าเป็น XR ได้ทั้งสิ้น และขณะนี้กำลังได้รับการพัฒนาให้ใช้งานได้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้งานแบบกลุ่ม และเชื่อมต่อระหว่างผู้ใช้งานซึ่งไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต

Pokemon Go เป็นเกมที่น่า AR มาใช้ร่วมกับโทรศัพท์มือถือ

และจุดนี้เองที่ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชน แวดวงธุรกิจ การทำงาน และการศึกษา มองว่า XR เป็นเทคโนโลยีที่มีประโยชน์มากและจะสร้างมิติใหม่ให้วงการต่าง ๆ ได้

การนำเทคโนโลยี XR มาใช้ในการเรียนการสอน

เทคโนโลยี XR สามารถนำมาใช้งานในชั้นเรียนได้อย่างหลากหลาย ในฐานะเป็นตัวช่วยหรือเสริมบทเรียนที่สำคัญ โดยเฉพาะในสถานการณ์ทำนองเดียวกับปัจจุบันที่โลกยังถูกคุกคามด้วยโรคระบาดโควิด - 19 ทำให้หลายพื้นที่ต้องพึ่งพาการเรียนการสอนแบบทางไกล แต่บางชั้นเรียนก็จำเป็นต้องมีกิจกรรมที่ใช้สถานที่หรืออุปกรณ์พิเศษที่ไม่อาจหาได้ทั่วไป ตัวอย่างเช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การฝึกใช้อุปกรณ์กู้ชีพหรือ

XR คือการรวมเทคโนโลยี VR, AR, MR เข้าไว้ด้วยกัน เทคโนโลยีใดก็ตามที่นำเอาข้อมูลจากสภาพแวดล้อมจริงมาต่อยอดด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ล้วนจัดว่าเป็น XR

ความสนุกสนานของบทเรียน จะช่วยกระตุ้นความอยากรู้ อยากเห็นของผู้เรียน สามารถ ลงลึกในบทเรียนได้มากขึ้น จึงมีความเข้าใจในวิชาได้มากขึ้น

การฝึกทำซีพีอาร์ (CPR: Cardiopulmonary Resuscitation คือการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่หัวใจหยุดเต้น) จุดนี้เองที่เทคโนโลยี XR จะเข้ามามีบทบาท เนื่องจากมีจุดเด่นในการสร้างภาพจำลองที่สมจริงและโต้ตอบกับผู้ใช้งานได้แบบเรียลไทม์ (Realtime คือการมีปฏิกริยาตอบสนองต่อการกระทำแบบทันที) ทำให้ถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอนที่ต้องมีการจำลองสถานการณ์เสียส่วนใหญ่ เช่น ขั้นตอนการเรียนการฝึกบินเครื่องบินต่าง ๆ การฝึกซ้อมผ่าตัดทางการแพทย์ การเรียนรู้และประกอบชิ้นส่วนทางวิศวกรรมที่มีความซับซ้อน ตั้งแต่รถยนต์ไปจนถึงยานอวกาศ

เชื่อว่าจะมีแต่ขั้นตอนเรียนด้านวิทยาศาสตร์ที่นำ XR มาใช้ประโยชน์ได้ดี ในขั้นเรียนเชิงสังคม ภาษา และศิลปะก็ทำได้เช่นกัน ลองนึกภาพชั้นเรียนภูมิศาสตร์ที่ครูสามารถแสดงภาพจำลองของ

ทะเลทรายซาฮารา ทุ่งหญ้าสะวันนา หรือทุ่งหิมะแห่งไซบีเรียให้นักเรียนได้เห็นและสัมผัสบรรยากาศการได้เห็นภาพจำลองของยุโรปศตวรรษที่ 18 ในชั้นเรียนประวัติศาสตร์ หรือการเดินชมวิหารคูโอโมในอิตาลีแบบเสมือนจริงในชั้นเรียนศิลปะ เป็นต้น เทคโนโลยี XR จะทำให้เรื่องเหล่านี้เป็นไปได้ด้วยข้อมูลภาพและเสียงที่สมจริง

ประโยชน์ของ XR ในการศึกษา

ประโยชน์ประการแรกที่เราเห็นได้ชัดก็คือ ทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เทคโนโลยี XR ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสสิ่งต่าง ๆ ในบทเรียนอย่างใกล้ชิด และรู้สึกว่าจะจับต้องได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีวัตถุชิ้นนั้น ๆ อยู่ในมือ หรืออยู่ในสถานที่จริง จากเดิมที่รับรู้ผ่านคำอธิบายเป็นตัวแทนสิ่งได้เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำความเข้าใจได้ยาก เช่น การเรียนรู้ระบบสุริยะจักรวาล กระบวนการเกิดเมฆและฝน การศึกษากายวิภาคของมนุษย์ เป็นต้น เทคโนโลยี XR ยังสามารถแต่งเติมประสบการณ์จำลองเหล่านี้ให้มีสีสัน เพิ่มความสนุกสนานและทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนไม่น่าเบื่อ

นักเรียนสามารถลงลึกในบทเรียนได้มากขึ้น จึงมีความเข้าใจในวิชาได้มากขึ้น ความสนุกสนานของบทเรียนจะช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน การใช้ XR จะช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างกิจกรรมในการเรียนได้ง่ายขึ้น หรือสร้างบททดสอบในรูปแบบเกมต่าง ๆ ที่น่าตื่นตาตื่นใจ นอกเหนือไปจากการเรียนเนื้อหาในตำรา โดยเฉพาะในรายวิชาที่มีการฝึกฝนทักษะที่ต้องอาศัยการลงมือทำจริง ๆ ทำให้นักเรียนรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และมองว่าการทำความเข้าใจบทเรียนไม่ใช่เรื่องยาก

ลดปัญหาอุปกรณ์ไม่พอ และช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว สำหรับชั้นเรียนที่มีภาคปฏิบัติเป็นหัวใจสำคัญ เช่น ชั้นเรียนวิทยาศาสตร์หรือศิลปะ บางโรงเรียนอาจไม่มีอุปกรณ์เพียงพอมีปัญหาในการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อรองรับการใช้งานของนักเรียนจำนวนมาก หรือไม่มีงบประมาณ

เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน แบบทางไกล รวมถึงตัดปัญหานักเรียน ที่ต้องขาดเรียนเพราะเหตุสุดวิสัยต่าง ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยี XR ซึ่งสามารถ ถ่ายทอดบทเรียนได้โดยไม่จำกัดระยะทาง

เพียงพอ การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง XR อาจช่วย
แก้ปัญหานี้ได้ เพราะสามารถทำสำเนาดิจิทัล
ของอุปกรณ์ได้อย่างไม่มีจำนวนจำกัด ทั้งยังช่วย
ลดค่าใช้จ่ายในระยะยาวด้านการบำรุงรักษาและ
ข้อทดแทนเมื่อวัสดุอุปกรณ์เสียหายได้อีกด้วย

เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนแบบ
ทางไกล รวมถึงตัดปัญหานักเรียนที่ต้องขาดเรียน
เพราะเหตุสุดวิสัยต่าง ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยี XR
ซึ่งสามารถถ่ายทอดบทเรียนได้โดยไม่จำกัด
ระยะทาง ขอเพียงมีระบบการเชื่อมต่อเครือข่าย
ที่ดีพอ นอกจากนี้ ยังช่วยลดปัญหาการเข้าไม่ถึง
ระบบการศึกษาของนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร
ต้องเดินทางไกลในแต่ละวันเพื่อเข้าชั้นเรียน รวมถึง
นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพ เป็นบุคคลทุพพลภาพ
ซึ่งไม่สะดวกในการเดินทาง ซึ่งบางครั้งทำให้เกิด
ปัญหาในการเรียนรู้ เรียนไม่ทันเพื่อน เพราะขาด
การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

แม้จะมีข้อดีมากมายจนกระทั่งเป็นเหมือน
ความหวังใหม่ของวงการการศึกษาในการพัฒนา
การเรียนการสอน เทคโนโลยี XR ก็ยังมีข้อจำกัด
ประการสำคัญในตอนนี้ ซึ่งก็คือเรื่องของค่าใช้จ่าย
ในส่วนของอุปกรณ์และโปรแกรมเพื่อใช้งานที่ยัง
มีมูลค่าสูง และโปรแกรมใช้งานบางอย่างที่ยังมี
ความซับซ้อนเกินไป กระนั้น ก็เชื่อว่าปัญหาเหล่านี้
จะได้รับการแก้ไขในไม่ช้า ผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า
ภายในปี 2563 อุปกรณ์พื้นฐานในชีวิตประจำวัน
เช่น สมาร์ทโฟนและคอมพิวเตอร์ จะสามารถ
รองรับเทคโนโลยีเหล่านี้ได้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนั่น
จะทำให้การใช้งาน XR ในชั้นเรียนต่าง ๆ เป็นไปได้
ง่ายขึ้นและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยลง 🌐

- <https://www.nextgyn.com/extended-reality-in-education-xr/>
- <https://www.ecampusnews.com/2019/12/02/xr-technologies-are-proving-effective-in-higher-ed/>
- <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2019/08/12/what-is-extended-reality-technology-a-simple-explanation-for-anyone/#1a3f274c7249>
- <https://medium.com/age-of-awareness/the-classroom-of-tomorrow-99f90c569033>

ข้อควรระวังเทคโนโลยี XR

- เสี่ยงต่อการถูกละเมิดความเป็นส่วนตัว
ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยี
ในกลุ่ม XR มักตกเป็นเป้าในการโจมตี
ของอาชญากรไซเบอร์หรือแฮกเกอร์
โดยเฉพาะการขโมยข้อมูลส่วนตัว เพราะ
การใช้ XR ต้องอนุญาตให้แอปพลิเคชัน
หรือโปรแกรมเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้
- XR อาจทำให้ขาดการติดต่อกันแบบตัวต่อตัว
ในโลกแห่งความจริง โดยเฉพาะเมื่อใช้กับ
ระบบการเรียนการสอนทางไกล แม้ว่า
จะยังติดต่อสื่อสารกันได้ แต่รูปแบบ
การสื่อสารเช่นนี้ก็ไม่เหมือนการได้พบปะ
พูดคุยกันจริง ๆ
- เสี่ยงต่อสุขภาพผู้ใช้ อุปกรณ์บางอย่าง
ที่ใช้คู่กับเทคโนโลยี XR เช่น แว่นสร้างภาพ
เสมือนจริง อาจทำให้ผู้ใช้ปวดตาและ
ใช้งานในระยะยาวมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ
สายตา อาจทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ
คลื่นไส้ เป็นลม
- ค่าใช้จ่ายที่ยังมีราคาสูงทั้งในส่วนของ
อุปกรณ์และแอปพลิเคชันหรือโปรแกรม
ที่ใช้ร่วมกัน

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 จ. (3) กำหนดให้มีกลไก และระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ ความสามารถ อย่างแท้จริง จึงเป็นที่มาของการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู

เรื่อง กองบรรณาธิการ

จากข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ครุสภาจึงได้ดำเนินการพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพครู และออกเป็น ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยมาตรฐานวิชาชีพครู ที่ได้พัฒนาขึ้นมีจุดเน้นในเรื่องของมาตรฐาน วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ ที่ส่งเสริมให้ครูใช้ องค์ความรู้จากวิชาชีพครูและวิชาเอกมาบูรณาการสอน โดยเน้นให้ครูมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณ ความเป็นครู สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียน เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ มีปัญญารู้คิด ความเป็นคนดีคนเก่ง ครูจะต้องร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

จากการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู ดังกล่าว ครุสภาจึงกำหนดให้มีโครงการระบบการประเมิน สมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู (ระยะที่ 1) เพื่อให้เป็นกลไกหนึ่งในระบบการผลิต และคัดกรอง ผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพครู

โดยคณะกรรมการคุรุสภากำหนดให้ผู้เข้ารับการ ศึกษาในหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาและ ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาที่คุรุสภา ให้การรับรอง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป ต้องเข้าสู่กระบวนการทดสอบและประเมินสมรรถนะ ทางวิชาชีพครู

การดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นช่วงของการเตรียม ความพร้อมในการดำเนินงานทดสอบและ ประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ทั้งในเรื่องของ

การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับการดำเนินการจัดการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระหว่างสำนักงานเลขาธิการคุรุสภากับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) การจัดทำผังการทดสอบ (Test Blueprint) สำหรับการทดสอบเพื่อการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

การดำเนินการสร้างข้อสอบ การจัดเตรียมความพร้อมของระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินงานทดสอบในรูปแบบ E-Testing ในอนาคต

ในการดำเนินการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู จะมีการประเมิน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และ 2) ด้านการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นการดำเนินการทดสอบ ซึ่งจะมีทั้งรูปแบบการทดสอบทั้งในส่วนปรนัยและอัตนัย จำนวน 5 รายวิชา ได้แก่

- 1.1 วิชาการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
- 1.2 วิชาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 1.3 วิชาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
- 1.4 วิชาชีพครู
- 1.5 วิชาเอก

2. ด้านการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนในระหว่างที่นิสิตนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ซึ่งการประเมินแบ่งได้ 2 กรณี ดังนี้

2.1 การประเมินสมรรถนะระหว่างศึกษาตามหลักสูตร ผู้ประเมินประกอบด้วย (1) บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และ (2) บุคลากรของสถานศึกษา และอาจมีบุคลากรอื่นเป็นผู้ประเมินร่วมด้วย ตามแนวทางหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นช่วงของการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ทั้งในเรื่องของการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับการดำเนินการจัดการทดสอบ เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การจัดทำผังการทดสอบ สำหรับการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2.2 การประเมินสมรรถนะหลังจากที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้ประเมินประกอบด้วย (1) บุคลากรของสถานศึกษาที่ผู้รับการประเมินปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และ (2) บุคลากรอื่น ตามแนวทางหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบแบ่งได้ 2 กรณี ดังนี้

1. ผู้ที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่าที่ครูสภารับรอง

1.1 เป็นนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 เป็นต้นไป

1.2 เป็นนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 เป็นต้นไป

1.3 เป็นนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 เป็นต้นไป

1.4 เป็นนิสิตนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 เป็นต้นไป

2. ผู้ที่มีคุณวุฒิอื่นที่ไม่ใช่ปริญญาทางการศึกษาที่ครูสภาให้การรับรอง ต้องผ่านการรับรองความรู้และประสบการณ์ หรือรับรองคุณวุฒิและประสบการณ์จากครูสภาเรียบร้อยแล้ว

การใช้ผลการทดสอบและผลการประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู

1. การทดสอบด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ให้ใช้ผลการทดสอบได้ไม่เกิน 3 ปี นับจากวันที่ประกาศผลสอบ

2. การประเมินด้านการปฏิบัติงาน และด้านการปฏิบัติตน ให้ใช้ผลการประเมินได้จนถึงวันที่ขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

สำนักงานเลขาธิการคุรสภาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าจะได้รับบริการจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง ☺

รับมือกับ ภาวะซึมเศร้า ของนักเรียน

ภาวะซึมเศร้าเกิดขึ้นได้กับทุกคน แม้แต่เด็กในวัยเรียนซึ่งยังไม่สามารถเข้าใจได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง และอาจทำให้ไม่ได้รับการรักษาทันเวลา ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนรับมือปัญหานี้ได้ดีขึ้น

เรียบเรียง วรณกร ทองเสริม

ภาวะอาการซึมเศร้า หรือโรคซึมเศร้า (Depression) เป็นโรคทางจิตเวชที่มีผู้ป่วยในไทยเป็นจำนวนมาก จากสถิติของกรมสุขภาพจิต ปี 2561 ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคนี้มากถึง 1.5 ล้านคน ขณะที่ทั่วโลกมีผู้ป่วยราว 300 ล้านคน แม้ทุกวันนี้ คนไทยจะเริ่มรู้จักโรคนี้มากขึ้น แต่ก็ยังมีน้อยคนที่จะเข้าใจจริง ๆ ว่าโรคซึมเศร้าคืออะไร และควรปฏิบัติตัวอย่างไรต่อผู้ป่วย

ในบรรดาผู้ที่ประสบภาวะซึมเศร้าเหล่านี้ มีผู้ป่วยที่อยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนไม่น้อย ทำให้โรงเรียนและสถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วโลกเริ่มให้ความสนใจและเริ่มมีคู่มือ มีการแนะนำครูผู้สอนในการรับมือกับนักเรียนที่มีแนวโน้มจะเป็นผู้ป่วยโรคซึมเศร้า เพื่อป้องกันเหตุสุดวิสัยที่อาจเกิดขึ้นได้

คำถามที่สำคัญข้อแรกก็คือ "จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนมีภาวะซึมเศร้า" ซึ่งทางผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชในโลกตะวันตกได้ให้ข้อสังเกตง่าย ๆ ว่า คุณครูพึงจับตามองนักเรียนที่มีแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพิเศษ ได้แก่ นักเรียนที่มีอารมณ์หดหู่ ร้องไห้บ่อย หงุดหงิดง่าย ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ สมาธิลดลง หรือไม่มีสมาธิ ไม่สนใจกิจกรรมที่เคยชื่นชอบ แสดงอาการเฉื่อยชา เก็บตัว เลี่ยงการสังสรรค์กับเพื่อนฝูง มักแสดงออกในเชิงดูถูกตัวเอง (เช่น การพูดว่า "ไม่มีใครรักหนู" "หนูเป็นคนไม่เอาไหน ไม่ได้เรื่อง") ง่วงเหงาหาวนอนตลอดเวลาหรือมีอาการบ่งบอกว่าขาดการพักผ่อน หยุดเรียนบ่อย ลาป่วยบ่อย เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ช้าลง การเรียนตกต่ำลงเรื่อย ๆ กินน้อย ไม่มีความอยากอาหาร น้ำหนักตัวลดลงจนเห็นได้ชัด ตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผล หรือแสดงความสับสน โดยไม่มีสาเหตุ และแสดงอาการหวาดระแวงหรือแสดงความก้าวร้าวกับครู เพื่อน คนใกล้ชิด

นักเรียนที่มีอาการเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง แม้เพียง 2-3 ประการ ก็มีความเป็นไปได้ว่าอาจกำลังเผชิญภาวะซึมเศร้า โดยเฉพาะนักเรียนที่เพิ่งผ่านเหตุการณ์สะเทือนใจร้ายแรง เช่น คนในครอบครัวเสียชีวิตหรือประสบอุบัติเหตุครั้งใหญ่ เมื่อสงสัยว่านักเรียนมีแนวโน้มจะเป็นผู้ป่วยโรคซึมเศร้าได้ ผู้เป็นครูควรทำดังนี้

- **แสดงให้เห็นว่าครูห่วงใยและพร้อมเสมอ** ที่จะให้ความช่วยเหลือ ยินดีรับฟังทุกเรื่อง นี่คือหัวใจสำคัญในการรับมือปัญหานี้ เพื่อให้นักเรียนไม่กลัวที่จะพูดคุยถึงความรู้สึกในแง่ลบของตน

มีผู้ป่วยที่อยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวน
ไม่น้อย ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ทั่วโลก
เริ่มให้ความสนใจและเริ่มมีคู่มือ
มีการแนะนำครูผู้สอนในการรับมือ

• อย่าทำให้นักเรียนรู้สึกผิด หรือรู้สึกตัวเอง
เป็นตัวปัญหา

• เปิดโอกาสให้ได้ทำกิจกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ
ที่สร้างความภูมิใจในตัวเองได้ และอย่าลืมชมเชย
เมื่อนักเรียนสามารถทำงานที่คุณมอบหมายให้ลุล่วง
ไปได้ต่อหน้าเพื่อน ๆ

• จัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนและเพื่อนร่วมชั้น
ได้ออกกำลังกาย มีการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อกระตุ้น
ความรู้สึกกระตือรือร้น ซึ่งจะช่วยคลายความเครียด
หรือความวิตกกังวลของนักเรียนได้

• ควรพูดคุยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในสถานที่
ที่เป็นส่วนตัว ช่วยจัดแผนการเรียนที่เหมาะสม
เพราะนักเรียนที่ป่วยมักจะต้องการเวลาในการเรียนรู้
และทำกิจกรรมมากกว่านักเรียนปกติ

• ติดตามและติดต่อกับครอบครัวนักเรียนที่มี
ภาวะซึมเศร้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ความช่วยเหลือ
และประเมินอาการ ในกรณีของนักเรียนที่มีอาการ
รุนแรง แก้ไขได้ยาก ครูผู้สอนก็ต้องแจ้งให้ผู้ปกครอง
รับทราบ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการรักษาที่เหมาะสม
จากจิตแพทย์ต่อไป

มีข้อห้ามสำคัญประการหนึ่ง เมื่อต้องรับมือ
นักเรียนที่มีภาวะซึมเศร้าก็คือ อย่าแสดงกิริยา
ตกอกตกใจจนเกินควร หรือเอ่ยปากตั้งข้อสังเกต
วิพากษ์วิจารณ์ถึงความผิดปกติของนักเรียนต่อหน้า
เพื่อนร่วมชั้นหรือในที่เปิดเผย รวมถึงดเว้นการล้อเลียน
ดูหมิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะในกรณีที่นักเรียนคนนั้น
แสดงกิริยาผิดปกติ ทำสิ่งที่ผิดแปลกไปจากมาตรฐาน
สังคมหรือแสดงอารมณ์รุนแรงโดยไม่มีสาเหตุ เพราะ
การกระทำเช่นนี้ไม่เพียงไม่เหมาะสมในแง่ของการเป็น
ครูผู้สอนแล้ว ยังอาจทำให้อาการป่วยของนักเรียน
เลวร้ายลงยิ่งกว่าเดิมได้อีกด้วย ☹

• <https://www.foxnews.com/health/10-signs-and-symptoms-of-student-depression>
• <https://kidshealth.org/en/parents/depression-factsheet.html>

ในระยะเวลา 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา คุณมีอาการ ในข้อ 1–9 บ่อยแค่ไหน

ไม่มีเลย = 0

มีอาการบางวัน = 1

มีอาการมากกว่าเจ็ดวัน = 2

มีอาการแทบทุกวัน = 3

☐ เบื่อ ไม่สนใจอยากทำอะไร

☐ ไม่สบายใจ ซึม เศร้า ท้อแท้

☐ หลับยาก หลับ ๆ ตื่น ๆ หรือหลับมากเกินไป

☐ เหนื่อยง่าย หรือไม่ค่อยมีแรง

☐ เบื่ออาหาร หรือกินมากเกินไป

☐ รู้สึกไม่ดีกับตัวเอง คิดว่าตัวเองล้มเหลว
ทำให้ตนเองหรือครอบครัวผิดหวัง

☐ สมาธิไม่ดีเวลาทำกิจกรรม เช่น ดูโทรทัศน์
ฟังวิทยุ หรือทำงานที่ต้องใช้ความตั้งใจ

☐ พุดซำ ทำอะไรช้าลงจนคนอื่นสังเกตเห็นได้
หรือกระสับกระส่าย ไม่สามารถอยู่นิ่ง ๆ ได้

☐ คิดทำร้ายตนเอง หรือคิดว่าถ้าตายไปก็คงจะดี

0 – 6 = ปกติ

7 – 12 = ซึมเล็กน้อย ฝ้าดูอาการ

13 – 18 = ซึมปานกลาง ควรพบแพทย์

19 – 27 = ซึมรุนแรง ควรรับการบำบัด

• เว็บไซต์กรมสุขภาพจิต <http://www.prdmh.com/แบบประเมินโรคซึมเศร้า-9-คำถาม-9q>

LEARNING BEHIND BARS: OFFERING PRISONERS A SECOND CHANCE THROUGH EDUCATION

เรียบเรียง บวรลักษณ์ ทองมาก

If correctional services can help prisoners get to feel the meaningful life, they will never be involved with crimes again. With the idea of putting people at the center, the backgrounds and specific circumstances of offenders should also be taken into account when designing development intervention programmes for offenders.

The possible approach may be characterized as 'development-led' interventions which seek to identify evidence for effective programs that support rehabilitation by addressing the root causes of criminal offences and risk factors for offending and re-offending. This approach is applicable to all type of offenders, especially those with disadvantaged background. Development-led approach is also people-centered approach aimed at boosting the effectiveness of social reintegration. It shares fundament principles with alternative development which is well recognized as development-oriented drug control policy. By focusing on addressing the vulnerabilities and disadvantages of the offenders, which are believed to constitute the root causes that bring them to committing the offences in the first place, the criminal justice system can strive towards sustainable prevention of recidivism.

For almost a decade, people-centred development approach has been implemented in correctional institutions in Thailand. Not only have programmes been successful in addressing rehabilitation needs of the offenders with drug dependences and other disadvantages, they also helped the prisoners become better prepared for life after release. Vocational training programs at rehabilitation centers, for example, have been designed for enhancing self-improvement of offenders in various ways including providing practical skills for future employment or encouraging creativity in work. The successful training contributed to economic empowerment as well as bring back the sense of self-esteem among offenders.

However, successful rehabilitation services require collaboration among non-governmental organization and the private sector that ensures the best possible opportunities for ex-prisoners to start their new lives upon release. It is worthwhile to take stock of what works and explore promising approaches and good practices. Hong Kong Correctional Services Department (CSD) has quite a successful practice in creating a real-world working environment for prisoners. It set up the Industries and Vocational Training Section of the CSD where inmates can develop a healthy and responsible working habit and practice their useful skills to earn their livings. A wide range of quality goods

produced in the unit is distributed to outside market in a fair price and that makes the prisoner realize the contribution of their labors to the larger society. Most of the vocational training in prisons globally continue to emphasize traditional sex-role or gender stereotypes but there are more than thirty market-oriented programmes available for adult prisoners to apply based on their skills and interests. As for young inmates, they are provided with half-day education and half-day vocational training such as electrical installation, office and commercial practice, as well as food and beverage services. They are required to take examinations held by the Accreditation bodies – such as the City and Guilds and the Construction Industry Council upon the completion of each course. The certificate given to them is equivalent to other ordinary test-takers without information identifying the connection with the correctional facility on their certificates. This enables them to make use of the acquired accreditation without fear of stigmatization.

In addition to career skills, it is also important to help offenders in changing the attitude towards self-reliance for a sustainable life. One tangible example focusing on human development is the pilot project of Sufficiency Economy Philosophy training for selected group of offenders. This project aims at those who are imprisoned for the first time and going to be released in less than five years. The curriculum is designed to shape offenders' attitude and behavior in living a life on the basis of moderation - the idea of people living their lives on the middle path especially in term of material needs, reasonableness - the analytical capability to make a prudent decision on their own and be aware of the consequences of their actions, and self-immunity - the ability of people to protect themselves against any risks from internal and external changes, along with the conditions of knowledge and morality. The project continue to prove successful with the reduction of recidivism rate among participants up to 80 percent. It is hoped that this model will be successful implemented in prisons across the country.

It is essential for prison authorities to help offenders live economically independent lives in more meaningful ways so that our country can reduce crimes and build a safer and more inclusive society that benefits everyone. Above all, it takes the outside world, including the private sector, to accept rehabilitated persons back into the society. Because everybody deserves a second chance, so we need to support them to stand on their own feet again. ☺

Vocabulary

Fundament principle (n.) = หลักการพื้นฐาน

Tangible (adj.) = ที่จับต้องได้ ที่ชัดเจน ที่มีอยู่

Social reintegration (n.) = การกลับคืนสู่สังคม

Sufficiency Economy Philosophy (n.) = เศรษฐกิจพอเพียง

Vocational training (n.) = การฝึกวิชาชีพ

Vulnerability (n.) = ความเปราะบาง ความอ่อนแอ

การเรียนรู้ แบบลูกผสม ที่ผสานข้อดี ของการเรียน ที่บ้านและ ที่โรงเรียน เข้าด้วยกัน

โฮมสคูลแบบลูกผสมที่สร้าง
การเรียนรู้ที่บ้านและที่โรงเรียน
มีความยืดหยุ่นสูง ช่วยให้เด็ก
และผู้ปกครองจัดตารางเรียน
ที่ตรงกับความต้องการได้
สร้างการเรียนรู้ได้ไม่มีสะดุด

เรียบเรียง ปรีดา ชัยนาจิต

การเปลี่ยนแปลงของโลก
ที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ทำให้
ในสายตาของพ่อแม่หลายคน
มองว่าระบบการศึกษาแบบเดิมที่ใช้
มาตรฐานเดียวกันในการประเมินวัดผลบุตรหลาน
ที่มีความถนัดและความสนใจแตกต่างกัน อาจจะ
ไม่ตอบโจทย์ความต้องการในการส่งเสริมให้ลูก
เล่าเรียนอีกต่อไป จึงเป็นการที่มาของ "การจัด
การศึกษาโดยครอบครัว" หรือ การเรียนแบบ
"โฮมสคูล" (Homeschool) ที่กำลังได้รับความ
สนใจมากขึ้นทั่วโลก และมีศักยภาพที่จะ
เป็นทางเลือกที่น่าสำรวจต่อไปในอนาคต
สำหรับประเทศไทย

Homeschool คือ การศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง
ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาเล่าเรียนหนังสือ
อยู่ที่บ้าน ภายใต้หลักสูตรที่ผู้ปกครองกำหนดไว้และ

เป็นผู้ทำหน้าที่ฝึกสอนให้ในแต่ละวัน แทนการไป
เข้าชั้นเรียนกับครูในโรงเรียน เพราะสามารถเลือก
หลักสูตรและแนวทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม
อย่างเฉพาะเจาะจงสำหรับเด็กคนหนึ่งได้อย่างไร้ขีดตาม
ปัจจัยหลายอย่างไม่เอื้อให้การเรียนลักษณะนี้
ประสบความสำเร็จนัก ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่าย
ด้านสื่อการเรียนรู้แบบโฮมสคูลที่มีราคาสูง
การที่พ่อแม่ไม่อาจจัดสรรเวลาสอนหนังสือลูกได้
ตลอดเวลา หรือเกิดความไม่มั่นใจในการจัด

การศึกษาทุก ๆ ด้านให้ลูก ตลอดจนความกังวล
เรื่องการปรับตัวของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะ
การเข้าสังคม

ด้วยเหตุเหล่านี้เอง Hybrid Homeschooling
หรือโมเดลโฮมสคูลแบบลูกผสม จึงได้ก้าวขึ้นมา
มีบทบาทสำคัญมากขึ้น Hybrid Homeschooling
ประกอบด้วยการเรียนกับครอบครัวที่บ้านและ
การเรียนในชั้นเรียนกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน
โดยแบ่งตารางเรียนในแต่ละสัปดาห์ออกเป็น

ปัจจัยหลายอย่างไม่เอื้อให้การเรียนรู้
โฮมสคูลประสบความสำเร็จนัก
ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีราคาสูง
การที่พ่อแม่ไม่อาจจัดสรรเวลาสอน
ได้ตลอดเวลา หรือเกิดความไม่มั่นใจ
ในการจัดการศึกษาทุก ๆ ด้านให้ลูก

2 ส่วน เช่น เด็กจะมาโรงเรียนเพียง 2-3 วัน ตามหลักสูตรที่พ่อแม่คัดสรร ส่วนเวลาที่เหลือเป็นการเรียนกับพ่อแม่ที่บ้าน การเรียนรูปแบบนี้นับเป็นการผสมผสานข้อดีและข้อด้อยของการศึกษาเล่าเรียนที่บ้านและโรงเรียนไปพร้อมกัน

กล่าวคือ พ่อแม่ยังคงมีบทบาทในการกำหนดแนวทางการเรียนและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่อลู ในขณะที่ยังมีโอกาสได้พบปะเพื่อน ๆ ในโรงเรียนและทำกิจกรรมบางกิจกรรมที่พ่อแม่ไม่อาจเข้าร่วมได้ เช่น การร้องเพลงประสานเสียง การเข้าชมรมเล่นดนตรีหรือชมรมอ่านหนังสือ ไปจนถึงการเล่นกีฬาเป็นทีมกับเพื่อน ๆ เป็นต้น เป็นการเปิดโอกาสให้อลูได้เสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมร่วมกับเพื่อนต่างวัยและในวัยเดียวกัน ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเข้าสังคมและในการทำงานต่อไปในอนาคต

ตัวอย่างศูนย์การเรียนรู้แบบผสม (Blended Learning Center) ในสหรัฐอเมริกา

เดิมทีเครือข่าย Epic Charter Schools ในรัฐโอกลาโฮมา สหรัฐอเมริกา เป็นหลักสูตรสอนออนไลน์แบบเต็มเวลาและได้ให้การศึกษาแก่นักเรียนมากกว่า 30,000 ราย แต่เมื่อตระหนักว่านักเรียนบางส่วนต้องการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความใกล้ชิดมากขึ้น Epic จึงได้เปิด "Blended Learning Center" หรือ ศูนย์การเรียนรู้แบบผสมขึ้นมา พร้อมสสว ด้วยครูสอนแบบเต็มเวลา เพื่อให้นักเรียนมีสถานที่เรียน โดยมีครูคอยแนะแนวโดยตรง ครอบคลุมต่าง ๆ จึงมีทางเลือกที่ยืดหยุ่น สามารถจัดสรรตารางเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง ได้ว่าประสงค์จะใช้เวลาเรียนหนังสือในศูนย์เหล่านี้มากน้อยเพียงใดในแต่ละสัปดาห์

ด้วยข้อดีของระบบการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นสูง และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน ทั้งในแง่หลักสูตรและสถานที่เรียน อีกทั้งยังมีผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือและแนะแนวผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบโฮมสคูล ไม่ว่าจะเป็นครูที่โรงเรียน หรือแม้แต่วรรณกรกลุ่มพ่อแม่ด้วยกันในการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันแนวทางจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ความต้องการที่มีความเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้พ่อแม่ยังคงมีบทบาทสำคัญที่สุดในการกำหนดแนวทางการศึกษาของลูกและช่วยลดข้อกังวลใจหลายประการ ในสหรัฐอเมริกาจึงมีเด็กที่เรียนโฮมสคูลหันมาเรียนโฮมสคูลแบบผสมมากขึ้นถึงร้อยละ 20

ในบริบทดังกล่าว บทบาทและความคาดหวังของครูในโรงเรียนจะเปลี่ยนแปลงไปจากการป้อนเนื้อหาสาระให้นักเรียน ทำหน้าที่กลายเป็นเหมือนโค้ชหรือผู้ฝึกสอนที่คอยแนะนำนักเรียนในเวลาที่เขาประสบปัญหาในการทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายแทน ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยความไม่แน่นอน เช่น โรคระบาดขนาดใหญ่ บรรดาครูอาจไม่ได้เตรียมตัวมาเพื่อจัดการเรียนการสอนผ่านทางออนไลน์ และปรับเปลี่ยนตารางการเรียนอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสมของสถานการณ์ การติดเชื้อ ดังนั้น เหล่าครูอาจารย์จึงจำเป็นต้องปล่อยภาระของการเรียนการสอนไว้ที่หลักสูตรออนไลน์ และทำในสิ่งที่ครูสามารถทำได้เหนือกว่าหลักสูตรออนไลน์ใด ๆ นั่นคือ การปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ๆ โดยตรงในเส้นทางการเรียนหลักสูตรวิชาความรู้ต่าง ๆ

ปัจจุบัน ท่ามกลางสถานการณ์ที่ยังต้องเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด - 19 ในหมู่นักเรียน ผู้ปกครองและครูที่อาจเกิดจากการไปเข้าชั้นเรียนตามปกติ การเรียนโฮมสคูลแบบไฮบริดถือเป็นตัวเลือกที่ทำให้ผู้ปกครอง นักเรียน และสถานศึกษามีความยืดหยุ่นมากขึ้น กล่าวคือ นักเรียนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เมื่อจำเป็นต้องใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หรือเกิดเหตุแพร่ระบาดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรียนอยู่ที่บ้าน

ครูในโรงเรียนจะเปลี่ยนแปลง
ไปจากการป้อนเนื้อหาสาระ
ให้นักเรียน ทำหน้าที่เป็นเหมือน
โค้ชหรือผู้ฝึกสอนที่คอยแนะนำ
นักเรียนในเวลาที่พวกเขา
ประสบปัญหาในการทำบ้าน

หรือที่โรงเรียน ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญ คือ นักเรียนจำเป็นต้องมีหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นกรอบแนวทางที่ช่วยให้พวกเขาสามารถดำเนินการเรียนตามหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเรียนอยู่ที่ใดก็ตาม

ด้วยการใช้ระบบการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถศึกษาผ่านแพลตฟอร์มการเรียนการสอนได้จากทั้งที่บ้านหรือในโรงเรียนอย่างการเรียน

โฮมสคูลแบบไฮบริด ช่วยให้พวกเขามีความยืดหยุ่นในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินและประเด็นความท้าทายมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่นักเรียนจำเป็นต้องอยู่บ้านเป็นเวลา 2 สัปดาห์เนื่องจากมีใครสักคนในโรงเรียนติดเชื้อโควิด-19 เด็ก ๆ ยังสามารถเดินทางกลับบ้านแล้วเรียนต่อไปได้ในทางตรงกันข้าม หากนักเรียนจำเป็นต้องใช้เวลาในโรงเรียนมากขึ้น เนื่องด้วยสถานการณ์ที่บ้านไม่เอื้ออำนวย ก็สามารถจัดตารางเปลี่ยนมาเน้นการศึกษาบทเรียนภายในโรงเรียนได้ หรือแม้แต่กรณีที่พ่อแม่ไม่สะดวกใจที่จะส่งลูก ๆ ไปเรียนที่โรงเรียน Hybrid Homeschooling ก็สามารถเป็นคำตอบคลายความกังวลของเหล่าผู้ปกครองในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้เช่นกัน 🌟

เชิดชูเกียรติ

PRINCESS MAHA CHAKRI AWARD

การสรรหาครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 4
"รางวัลระดับนานาชาติ แด่ครูผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตศิษย์
และมีคุณูปการต่อวงการศึกษาในอาเซียนและติมอร์-เลสเต"

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน
รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ปี 2562

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี หรือ Princess Maha Chakri Award รางวัลพระราชทานระดับนานาชาติ เพื่อเชิดชูเกียรติครูดีเด่นในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในอาเซียนและติมอร์-เลสเต จำนวน 11 ประเทศ โดยคัดเลือกครูผู้ได้รับพระราชทานรางวัลประเทศละ 1 คน จะมีการคัดเลือกในทุก 2 ปี และเกิดพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงพระปรีชาและทรงมีคุณูปการอย่างยิ่งต่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ในปี 2563 มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี มีกำหนดการคัดเลือกครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 4 โดยการคัดเลือกครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีในส่วนของประเทศไทย ได้ดำเนินการคัดเลือกโดยความร่วมมือของกลไกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้สังคมร่วมกันเห็นคุณค่าและเสนอชื่อครูผู้มีคุณสมบัติเปลี่ยนแปลงชีวิตลูกศิษย์และมีคุณูปการต่อวงการศึกษาดำเนินการโดยมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ร่วมกับคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ประกอบด้วย

- เหรียญรางวัล
- ประกาศนียบัตร (โล)
- เช็มเชิดชูเกียรติ
- เงินรางวัล รางวัลละ 10,000 เหรียญสหรัฐ

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามาหาจักรี บทบาทของไทยในภูมิภาคอาเซียนและติมอร์-เลสเต

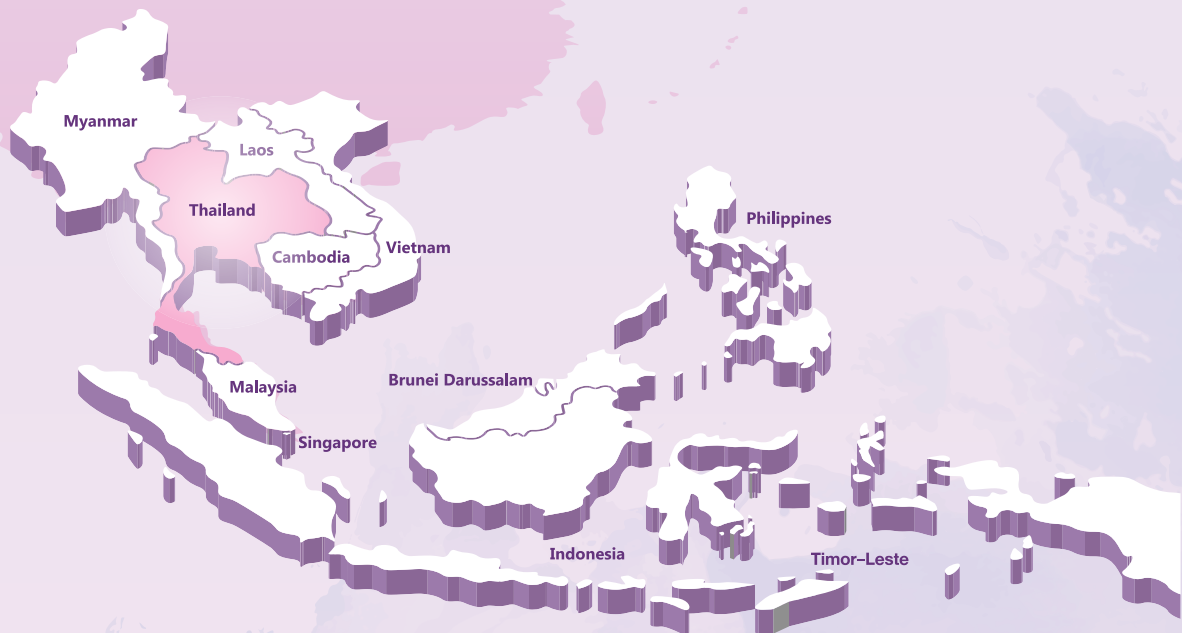
● รางวัลระดับนานาชาติแก่ ครู ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตศิษย์ และมีคุณูปการต่อวงการศึกษ

- ◆ รางวัลพระราชทานแก่ครูผู้ทุ่มเทปฏิบัติงานและมีผลงานดีเด่นก่อให้เกิดคุณประโยชน์ในวงกว้างต่อการศึกษาและพัฒนาคนจากประเทศในอาเซียนและติมอร์-เลสเต จำนวน 11 ประเทศ โดยการคัดเลือกครูผู้ได้รับพระราชทานรางวัลประเทศละ 1 คน และจะมีการคัดเลือกในทุก 2 ปี
- ◆ รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามาหาจักรี ประกอบด้วย เหรียญรางวัล เข็มเชิดชูเกียรติทองคำพระราชทาน โล่ประกาศเกียรติคุณ และเงินรางวัล 10,000 เหรียญสหรัฐ

● สนับสนุนการทำงานเครือข่ายครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามาหาจักรีในอาเซียนและติมอร์-เลสเต

- ◆ สร้าง Platform การเรียนรู้ อาทิ เว็บไซต์การระดับนานาชาติ, PMCA Classrooms Connected
- ◆ ต่อยอดการทำงานของครู
- ◆ ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาครู
- ◆ ถอดองค์ความรู้จากประสบการณ์ครู

● เครือข่ายการทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการต่างประเทศ 11 ประเทศ

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี (สำหรับประเทศไทย)

ครู ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตศิษย์ และมีคุณูปการต่อวงการการศึกษา

ผู้มีสิทธิ์เสนอชื่อ

- 1 องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน
ที่มีการมอบรางวัลระดับชาติ (7 องค์กร)

เสนอมาที่

คณะกรรมการคัดเลือกส่วนกลาง

- 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
- 3 สมาคม มูลนิธิ และองค์กรซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล
และมีภารกิจส่งเสริมการเรียนรู้เป็นผู้สรรหา
และเสนอชื่อครูในสังกัด
- 4 ลูกศิษย์ที่เป็นศิษย์เก่า 1 คน สามารถเสนอชื่อครูได้เพียง 1 คน
- 5 คณะอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเคยเป็นผู้สอนไม่ต่ำกว่า 3 คน

เสนอมาที่

คณะกรรมการคัดเลือกระดับจังหวัด

หมายเหตุ : ครูผู้ได้รับรางวัลคุณากร ครูยิ่งคุณ และครูขวัญศิษย์
มีสิทธิ์ได้รับการเสนอชื่อได้อีก 1 ครั้ง หลังได้รับรางวัลมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

รางวัลแต่ละครูเครือข่ายรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี (สำหรับประเทศไทย) ประกอบด้วย

รางวัลคุณากร 2 รางวัล

1. เหรียญเงิน
มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี
2. เข็มเชิดชูเกียรติพระราชทาน
3. เกียรติบัตร

รางวัลครูยิ่งคุณ 17 รางวัล

1. เหรียญทองแดง
มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี
2. เข็มเชิดชูเกียรติพระราชทาน
3. เกียรติบัตร

รางวัลครูขวัญศิษย์

1. เข็มเชิดชูเกียรติพระราชทาน
2. เกียรติบัตร

ประชาชนทั่วไปสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อได้

หากพบครูที่มีคุณสมบัติเปลี่ยนแปลงชีวิตลูกศิษย์
และมีคุณูปการต่อวงการการศึกษา ส่งเรื่องราวของครูมาที่

www.PMCA.or.th

ดูรายละเอียดหลักเกณฑ์การคัดเลือก
และดาวน์โหลดแบบฟอร์มการเสนอชื่อครูได้ที่

วินัยครูน่ารู้...

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีไว้เพื่อกระตุ้นเตือนให้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวินัย และการรักษาวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจะได้ไม่กระทำผิดและไม่ถูกดำเนินการทางวินัย และยังช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการด้วย

เรื่อง **ดร.วรรณ บุญมาก** นักทรัพยากรชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ก.ค.ศ.

การอยู่ร่วมกันในสังคมคนหมู่มากย่อมต้องมีการกำหนดกฎกติกา ส่วนกลางให้ทุกคนในสังคมประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบกติกานั้น เพื่อความสงบสุขร่มเย็นของสังคม แม้แต่ในแวดวงข้าราชการประเภทต่าง ๆ ต่างก็มีการกำหนดกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ เพื่อใช้ในการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการประเภทนั้น เช่นเดียวกันกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นกฎหมายการบริหารงานบุคคลกลาง

เพื่อใช้สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทุกตำแหน่งและทุกสายงาน โดยในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้จำนวน 8 หมวด เริ่มตั้งแต่การกำหนดให้มีคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ทำหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดตำแหน่ง วิทยฐานะ และการให้ได้รับเงินเดือน

เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง การบรรจุและแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก ทั้งที่เป็นไปโดยความประมาท และการจงใจไม่ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในวันนี้จึงขอนำเสนอความรู้เกี่ยวกับวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาบอกกล่าวให้ความรู้เพื่อกระตุ้นเตือนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของวินัย และการรักษาวินัย เพื่อจะได้ไม่กระทำผิดและไม่ถูกดำเนินการทางวินัย ดังนี้

วินัย คือ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมที่กำหนดให้ปฏิบัติตามหรืองดเว้นการปฏิบัติ

วินัยข้าราชการ คือ แบบแผนความประพฤติที่กำหนดให้ข้าราชการควบคุมตนเอง และควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติปฏิบัติ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติมหมวด 6 มาตรา 82 กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้าม และข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่และมาตรา 95 กำหนดให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกัน มิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย หากผู้บังคับบัญชาละเลยการปฏิบัติหน้าที่ จะถือว่าผู้บังคับบัญชาทำผิดวินัยเสียเอง

ทั้งนี้ มาตรา 96 ได้กำหนดระดับโทษทางวินัยไว้ว่า โทษทางวินัยมี 5 สถาน ได้แก่

1. ภาคทัณฑ์
2. ตัดเงินเดือน
3. ลดขั้นเงินเดือน
4. ปลดออก
5. ไล่ออก

ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย หากผู้บังคับบัญชาละเลยการปฏิบัติหน้าที่ จะถือว่าผู้บังคับบัญชาทำผิดวินัยเสียเอง

โดยโทษทางวินัยในข้อ 1 - 3 เป็นโทษทางวินัยในความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และโทษทางวินัยในข้อ 4 - 5 เป็นโทษทางวินัยในความผิดร้ายแรง ซึ่งการให้ออกจากราชการไม่ใช่โทษทางวินัย

ในขั้นนี้ จะได้จำแนกให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทราบว่า การกระทำใดถือเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและความผิดวินัยร้ายแรง ดังนี้

ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง มี 13 กรณี ได้แก่

1. ไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาค และเที่ยงธรรม ไม่มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียรดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่น

การไม่ประพฤติปฏิบัติที่เป็น การขัดต่อ ข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ถือเป็นการดีที่สุด ซึ่งจะทำให้ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาผู้นั้น ขึ้นชื่อได้ว่าเป็น "พ่อพิมพ์ แม่พิมพ์" ของชาติทั้งดงาม

4. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตาม
กฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ
และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี
หรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุด
ของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

5. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและ
ระเบียบของทางราชการ แต่ถ้ามองว่าการปฏิบัติ
ตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการหรือ
จะไม่เป็นการรักษาประโยชน์ทางราชการ จะเสนอ
ความเห็นเป็นหนังสือภายใน 7 วันเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา
ทบทวนคำสั่งก็ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว
ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตาม
คำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

6. ไม่ตรงต่อเวลา ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่
ทางราชการและผู้เรียน ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่
ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร

7. ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
ชุมชน สังคม ไม่สุภาพเรียบร้อยและรักษา
ความสามัคคี ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียน
และข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมงาน ไม่ต้อนรับ
หรือให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมต่อผู้เรียน
และประชาชนผู้ติดต่อราชการ

8. กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่น
โดยปราศจากความจริง

9. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการ
หาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรม
หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ
ของตน

10. เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือ
ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนั้น
ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

11. ไม่วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการ
ปฏิบัติหน้าที่ และการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับ
ประชาชน อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน
แสดงการฝักใฝ่ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล
กลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองใด

12. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

13. ไม่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับ
บัญชามีวินัย ไม่ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
กระทำความผิดวินัย หรือละเลย หรือมีพฤติกรรมปกป้อง
ช่วยเหลือมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษ
ทางวินัยหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต

ความผิดวินัยร้ายแรง มี 15 กรณี ได้แก่

1. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

2. จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ
แบบแผนของทางราชการ และหน่วยงาน
การศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของ
รัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่
ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ
อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ
อย่างร้ายแรง

3. ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
ของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งให้ทำหน้าที่ราชการ
โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

4. ละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหาย
แก่ราชการอย่างร้ายแรง

5. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

6. กลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

7. กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

8. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรม และเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่นเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ

9. คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบหรือนำเอาผลงานวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้เงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น

10. ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะ หรือให้ได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น

11. เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน

12. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

13. เสพยาเสพติด หรือสนับสนุนให้ผู้อื่น เสพยาเสพติด

14. เล่นการพนันเป็นอาชญา

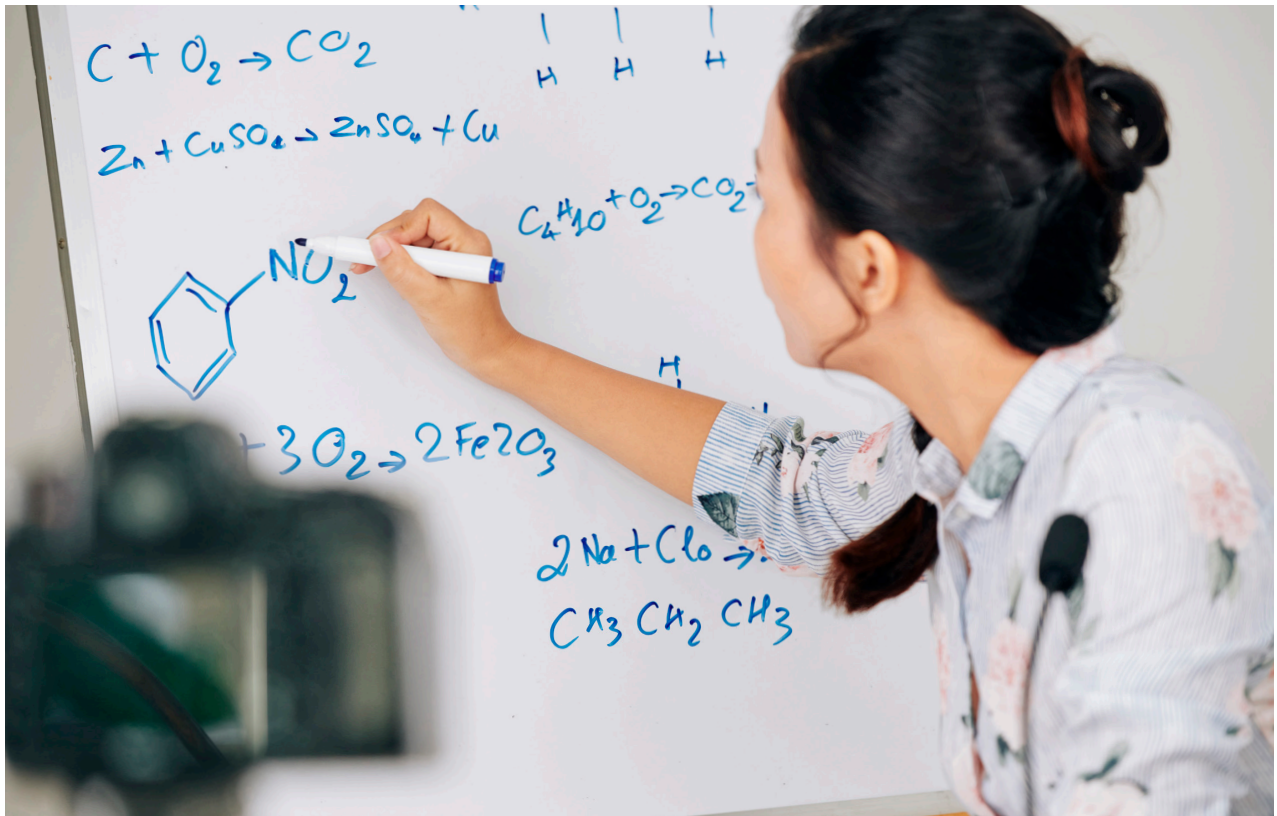
15. กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียน หรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หากกระทำความผิดวินัยจะมีการดำเนินการทางวินัย ไปตามกระบวนการขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ค.ศ. ที่เกี่ยวข้อง โดยในเบื้องต้นจะเริ่มจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้นตั้งกรรมการสอบสวน ไปจนถึงการรายงานผลการดำเนินการทางวินัย ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ส่วนราชการต้นสังกัด และ ก.ค.ศ. (พิจารณาโดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญฯ ที่ ก.ค.ศ. มอบหมายให้ดำเนินการแทน) ซึ่งบางครั้งในขั้นต้น อาจพิจารณาว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดวินัย หรือไม่ร้ายแรง แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณา จากองค์คณะในลำดับที่เหนือขึ้นไป อาจวินิจฉัย และพิจารณาเป็นการกระทำความผิดวินัยร้ายแรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพยาน หลักฐาน มูลเหตุหรือเจตนา ในการกระทำ ฯลฯ อย่างไรก็ตามการไม่ประพฤติ ปฏิบัติใด ๆ ที่เป็นการขัดต่อข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ในหมวดวินัยและการรักษาวินัย แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถือเป็นการดีที่สุด ซึ่งจะทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้นั้นขึ้นชื่อได้ว่าเป็น "พ่อพิมพ์ แม่พิมพ์" ของชาติ ที่งดงาม

ซึ่งกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการทางวินัย ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นเรื่องที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรได้ศึกษาหาความรู้ไว้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ในโอกาสหน้าดิฉันจะได้นำเรื่องดังกล่าวรวมทั้ง กรณีตัวอย่างมาให้ความรู้แก่ผู้อ่านทุกท่านจะ พบกันใหม่โอกาสหน้าค่ะ

หมายเหตุ บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นเฉพาะบุคคล ของผู้เขียนเท่านั้น มิได้เกี่ยวข้องกับส่วนราชการ ต้นสังกัดแต่อย่างใด 🙏

ขับเคลื่อนการเรียนรู้การสอนออนไลน์ ของ กศน. ในสถานการณ์โควิด-19

เทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้วิถีชีวิตของคนยุคใหม่เปลี่ยนไป รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ทำให้การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เท่าทันยุคสมัยไปด้วย

เรื่อง ณัฐมน ไทยประสิทธิ์เจริญ

หากจะกล่าวถึงสถานการณ์ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของคนไทยในปัจจุบัน ก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ของประชากรโลกในยุคศตวรรษที่ 21 รวมถึงประชากรไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก สาเหตุจากเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพต่าง ๆ สภาพสิ่งแวดล้อม สภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้อยู่ในโลกยุคใหม่ได้อย่างสมดุล เมื่อวิถีชีวิตเปลี่ยนไปจึงเป็นไปไม่ได้ที่การศึกษาและการเรียนรู้ของ

คนไทยจะอยู่ในรูปแบบเดิม คนยุคนี้แสวงหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา ไร้พรมแดนไร้ข้อจำกัด ดังนั้น การส่งเสริมการเรียนรู้ของคนไทยในปัจจุบัน นอกจากจะต้องครบถ้วนในเรื่องของสาระความรู้แล้วยังต้องตอบสนองกับความต้องการ และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอีกด้วย โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบงานการศึกษาเองก็ต้องก้าวทันในการจัดและส่งเสริม รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ในโลกยุคนี้ให้ได้

เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบกับข้าราชการ บุคลากรในสังกัดสำนักงาน กศน. รวมถึงนักศึกษา กศน. โดยในทันที

จะขอแยกกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก เป็นผู้ให้บริการ ซึ่งหมายถึง ข้าราชการ และบุคลากรของ กศน. ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักวิชาการ บรรณารักษ์ ไปจนถึงน้อง ๆ จ้างเหมาบริการ กลุ่มนี้ มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานปกติ ในส่วนนี้ กระทรวงศึกษาธิการก็ได้จัดสลับวันกันมาทำงาน ที่ตั้ง เพื่อไม่ให้มีการรวมกลุ่มซึ่งเกิดความเสี่ยง โดยให้บุคลากรทุกคนจัดทำแผนปฏิบัติการ Work from Home และให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานด้วย ในช่วงแรกของการแพร่ระบาด ซึ่งเป็นช่วงของการเฝ้าระวังระยะเข้มข้น

กลุ่มต่อมา คือผู้รับบริการ หมายถึง นักศึกษา กศน. หน่วยงานเครือข่าย และประชาชน ซึ่งรับบริการจาก กศน. ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย ในขณะที่ประเทศไทยของเรากำลังประสบปัญหา การแพร่ระบาดของโควิด - 19 อย่างรุนแรงนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงการส่งต่อ ความรู้สู่นักศึกษา กศน. และประชาชนของเรา อย่างต่อเนื่อง จึงได้มีนโยบายให้สำนักงาน กศน. ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับ จัดการศึกษาออนไลน์ ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและประชาชน ให้สามารถเข้าใช้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยหวังว่า การเรียนออนไลน์จะเป็นการสร้างความรู้แก่ทุกคน ได้อย่างเหมาะสม นอกจากจะสามารถยกระดับ คุณภาพการศึกษาแล้วยังสามารถสร้างโอกาส ทั้งด้านการศึกษาและเสริมทักษะอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง การเรียนผ่านระบบออนไลน์ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยการศึกษาและการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่หยุดชะงัก ทดแทนการเรียน ในห้องเรียนได้ การพัฒนาระบบการจัดการเรียน การสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายมากขึ้นในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาจัดการเรียนการสอน จะเห็นได้จากคุณครูเราได้้นำการจัดการเรียน การสอนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom มาช่วย ไม่ว่าจะเป็นการสอน การวัดประเมินผล การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การส่งงานและแบบฝึกหัด เป็นต้น ตลอดจนให้คำปรึกษา ซึ่งจัดทำเป็นคลิป หลายรูปแบบ

**การเรียนออนไลน์จะเป็นการสร้างความรู้
แก่ทุกคนได้อย่างเหมาะสม นอกจาก
จะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาแล้ว
ยังสามารถสร้างโอกาสทั้งด้านการศึกษา
และเสริมทักษะอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง**

สถาบันการศึกษาทางไกล สำนักงาน กศน. มีบทบาทหน้าที่ในการจัดและส่งเสริมการจัด การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องด้วยวิธีทางไกล วางแผน พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน และช่องทางอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความน่าสนใจ เพื่ออำนวยความสะดวกและ ง่ายต่อการเรียนรู้ เพราะเรามีเป้าหมายที่จะให้ ประชาชนได้เข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง เนื่องจา การศึกษาไม่เพียงแต่ทำให้เด็กมีความรู้ ทักษะ และความสามารถเท่านั้น แต่จะต้องสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง ทุกช่วงวัย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะพยายาม คัดสรรความรู้ เทคนิค วิธีการเรียนรู้ ที่สามารถ เรียนอย่างปลอดภัย ได้ความรู้ อย่างมีความสุข จากที่บ้าน ส่งตรงถึงผู้เรียน ทั้งนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ จะได้ทบทวน ฝึกฝน และเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ทั้งตามหลักสูตร

และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาให้มากที่สุด ที่สำคัญผู้เรียนทุกคนควรเรียนรู้อย่างมีความสุข เพราะการศึกษาจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับผู้คนทุกวัย ที่จะช่วยยกระดับและเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ในชีวิต

นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. ยังจัดการเรียนการสอนผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ETV) ควบคู่กับดิจิทัลดิจิทัลทีวี ช่อง 52 ที่ได้รับการจัดสรรจาก กสทช. ในช่วงภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อโรคดังกล่าวอีกด้วย โดยมอบหมายให้สถาบัน กศน. ภาค 5 ในสังกัดสำนักงาน กศน. ผลิตรายการการเรียนการสอนรายวิชาบังคับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และรายการเสริมความรู้ทักษะต่าง ๆ มาให้ทุกคนได้เรียนรู้ถึงที่บ้าน อาทิ รายการภาษาเพื่ออาชีพ รายการเพื่อผู้สูงอายุ รายการเสริมทักษะสำหรับผู้พิการ รายการทักษะอาชีพดิจิทัล เป็นต้น ซึ่งรับชมได้ดังช่องทางต่อไปนี้

1. ดิจิทัลทีวี ช่อง 52
2. ชุดรับสัญญาณดาวเทียมระบบ KU-BAND - GMMZ ช่อง 185 - Good TV ช่อง 185 - DTV - HD1 ช่อง 185 - PSI ช่อง 110 - TOT IPTV ช่อง 551
3. ระบบ IPTV (Internet Protocol Television) ช่อง 99
4. TOT IPTV ช่อง 551
5. True Visions ช่อง 371 HD
6. เคเบิลทีวีท้องถิ่นทั่วประเทศ
7. สื่อสังคมออนไลน์ อาทิ YouTube ช่อง "ETV ดิจิทัลออนไลน์" Facebook "ETV สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา" LINE Official Account "ETV สื่อดิจิทัล"

นอกจากนี้ ยังมีการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom ซึ่งขณะนี้ขยายผลออกไปทั่วประเทศ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับศักยภาพของครู กศน. และความพร้อมของสื่อในแต่ละพื้นที่ด้วย ซึ่งในบางพื้นที่อาจจะยังมีศักยภาพอยู่ในระดับสูง บางพื้นที่อาจจะยังต้องการการพัฒนา

สำนักงาน กศน. ได้มีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาและรายงานข้อมูลศูนย์เฉพาะกิจโควิด - 19 ตามมาตรการเฝ้าระวังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นระยะอย่างเป็นระบบ โดยใช้การพูดคุย ประชุมปรึกษาผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Microsoft Teams การประชุมผ่าน Zoom ซึ่งได้ผลดีในระดับหนึ่งเพื่อหาหรือเรื่องของการกำหนดแผนปฏิบัติการ/ปฏิทินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับนักเรียน การเปิดภาคเรียน การกำหนดการสอบปลายภาค การจัดสรรงบประมาณ แนวทางการมอบหมายภารกิจงานพนักงานราชการ พนักงานจ้างเหมา แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการศึกษาต่อเนื่อง รวมถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

อนึ่ง การเรียนรู้ของนักศึกษา กศน. ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่แล้ว ประกอบกับ ดร.กนกวรรณ วิลาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำกับดูแลสำนักงาน กศน. ได้มีนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และกำลังจัดทำแนวทางในการพบกลุ่มออนไลน์ การส่งงานออนไลน์ การประเมินผลออนไลน์ รวมถึงการแก้ไขกรอบหรือเกณฑ์บางเรื่องที่เป็น เพื่อทลายข้อจำกัดให้การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นไปในรูปแบบไร้ข้อจำกัด สถานการณ์ดังกล่าวจึงเดินมาเข้าทางของ กศน. พอดี ทั้งนี้ ในการจัดทำและส่งเสริมการศึกษาออนไลน์แบบเต็มรูปแบบต้องทำแบบคู่ขนาน ต้องมีการสนับสนุนสรรพกำลังของ กศน. ให้มีความพร้อม โดยเริ่มต้นที่การอบรมครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบทางไกล การศึกษาออนไลน์ สร้างแบบทดสอบออนไลน์ได้

และให้ใช้งาน Google Classroom ได้ทุกคน ตลอดจนชี้แจงผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร จังหวัด อำเภอ ผู้สอน รวมถึงผู้เรียน และจัดทำคู่มือการเรียนรู้ระบบการศึกษาทางไกล โดยให้สำนักงาน กศน. จังหวัดเป็นเจ้าภาพหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาสถานศึกษา และครูให้เข้มแข็งในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งทุกแห่งมีผู้ที่มีศักยภาพที่จะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงนำพาทุกคนไปสู่จุดหมายได้ในที่สุด

นอกจากการเรียนการสอนออนไลน์ กศน. ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว เรื่องของการส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ก็เป็นอีกบทบาทสำคัญของ กศน. เช่นกัน ในสถานการณ์แบบนี้ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด/อำเภอ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ยังคงทำหน้าที่ในการสร้างการเรียนรู้แก่คนในชุมชน โดยคิดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เกิดการรวมกลุ่มขึ้นมา ทั้งในรูปแบบออนไลน์และรูปแบบอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ยังคงได้อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอที่น่าที่ทั้งคือ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ทั้งด้านอาชีพ การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย เราพบว่า ครู กศน. และบุคลากรอื่น ๆ มีการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ และมีการพัฒนาต่อยอดเพิ่มเติม ซึ่งสื่อที่ใช้เป็นสื่อที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เข้าใจง่าย และมีการแลกเปลี่ยนสื่อระหว่างกันอย่างกว้างขวางอีกด้วย

เชื่อว่า ชาว กศน. การ์ดไม่ตกในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นพบกับวิกฤตการณ์แบบใด ☺

**กำลังจัดทำแนวทางในการพบกลุ่มออนไลน์
ส่งงานออนไลน์ ประเมินผลออนไลน์ รวมถึง
แก้ไขกรอบหรือเกณฑ์บางเรื่องที่เป็น
เพื่อทลายข้อจำกัดให้การจัดการเรียนรู้
ตลอดชีวิต เป็นไปในรูปแบบไร้ข้อจำกัด**

นโยบายการจัดการเรียนการสอน ออนไลน์ในโรงเรียนเอกชน รองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด - 19

เรื่อง กรรณิกา พันธุ์คลอง ประชาสัมพันธ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน แต่มีโรงเรียนเอกชนหลายแห่งได้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มาก่อนหน้านี้แล้ว จึงนำมาต่อยอดไปสู่การเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียนเอกชนหลายแห่งมีการจัดมานานแล้ว และจัดได้อย่างมีคุณภาพ จนถึงวันนี้ที่เกิดวิกฤตโควิด - 19 ทำให้โรงเรียนเอกชนหลายแห่งสามารถบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ต่อไปได้เลย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากพันธมิตรหลายที่หลายหน่วยงาน ที่เข้ามาร่วมงานกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และถือได้ว่าเป็นการช่วยการศึกษาไทยด้วย

นางกนกวรรณ วิลาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) คัดเลือกโรงเรียนเอกชนต้นแบบที่จัดการเรียนการสอนออนไลน์ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ นำมาให้โรงเรียนเอกชนทั้ง 4,000 กว่าโรงเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ฟรีเป็นการเรียนแบบ Virtual School Online เพื่อเป็นการป้องกันและหลีกเลี่ยงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) หรือโควิด - 19 และยกระดับพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ครูและนักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนการศึกษาภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ ได้แก่ การยกระดับคุณภาพการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา อีกทั้ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนากระบวนการเรียนตลอดชีวิต โดยก้าวข้ามการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม ๆ สู่การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศยุคใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning) ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 นายอรรถพล ตรีกตรองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (เลขาธิการ กช.) จึงได้นำนโยบายด้านการจัด

การเรียนการสอนออนไลน์สู่การปฏิบัติ โดยได้จัดทำ
โครงการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งจะทำให้
ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้
โดยไม่ต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน

สำหรับโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง
ศูนย์กลางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
ที่นอกจากนักเรียนโรงเรียนเอกชนทั้งในและ
นอกระบบแล้ว ประชาชนหรือผู้ที่สนใจสามารถ
เข้ามาใช้บริการได้ฟรี ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงาน
ที่ให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น
24 หน่วยงาน ได้แก่

- บริษัท จัปจ่าย คอร์ปอเรชั่น จำกัด
- บริษัท ดนตรีและศิลปะซิมโฟนี จำกัด
- โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
- โรงเรียนมัธยมยานากาวา
- โรงเรียนวรรัตน์ศึกษา
- 168 ดิวเตอร์ออนไลน์
- บริษัท ไอดี ไดรฟ์ จำกัด
- บริษัท เจเนซิส มีเดียคอม จำกัด
- บริษัท ICDL Thailand

- บริษัท เด็กเนิร์ด ดอทคอม จำกัด
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี (สสวท.)
- บริษัท อักษร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- โรงเรียนทิวไผ่งามและนานาชาติแคนาเดียน
ประเทศไทย
- โรงเรียนกรุงเทพวิทยากรคอมพิวเตอร์
- บริษัท คาลิโอะ มาร์เก็ตติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด
- บริษัท อิมเมจิเนียริ่ง เอ็ดดูเคชั่น จำกัด
- บริษัท วี บิลด์ แอนด์ โอเพอร์เรต จำกัด
- บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด (วพ.)
- บริษัท อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์ จำกัด
และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต
- บริษัท บีอีซี-เทโร เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด
(มหาชน)
- บริษัท NEXTGEN EDUCATION จำกัด
- บริษัท ทูริ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
- โรงเรียนสอนภาษาไคซัง อิงลิช
- โรงเรียนสยามคอมพิวเตอร์และภาษา
และมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ได้พัฒนาเว็บไซต์ใช้เป็นแหล่งรวบรวมสื่อและแพลตฟอร์ม (Content & Platform) สำหรับการจัดการสอนออนไลน์ ชื่อเว็บไซต์ "ศูนย์การเรียนรู้ด้วยระบบดิจิทัล สช." (OPEC DIGITAL LEARNING CENTER : ODLIC) (<https://odlc.opec.go.th>) และสรรหาพันธมิตรที่มีสื่อและแพลตฟอร์มสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คัดเลือก Content และ Platform ที่เหมาะสมและมีคุณภาพ แล้วจัดทำคลังสื่อการสอนออนไลน์ โดยจำแนกครบทุกกลุ่มสาระและระดับชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำจุดเชื่อมต่อ (Link) ไปยังแพลตฟอร์มของพันธมิตรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้โรงเรียนสามารถเลือกใช้ตามความต้องการ มีการจัดการฝึกอบรมครูผู้สอน (Video Conference) สำหรับการใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ ของพันธมิตร และพัฒนาครู ผู้สอนในการใช้โปรแกรมสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น Zoom Meeting, Facebook Live, Google Apps for Education, Microsoft Teams เป็นต้น

ผลการดำเนินงานของเว็บไซต์

"ศูนย์การเรียนรู้ด้วยระบบดิจิทัล สช."

- มีความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และมีผู้เข้าเยี่ยมชมจำนวน 63,597 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2563)
- ทำให้ครู ผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
- สช. มีคลังสื่อการสอนที่มีคุณภาพให้ครู หรือผู้สอนเลือกใช้ประกอบการสอนออนไลน์ ครบทุกกลุ่มสาระและระดับชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สช. มีแพลตฟอร์ม (Platform) ที่มีคุณภาพสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ให้เลือกใช้ถึง 24 หน่วยงาน
- มีการฝึกอบรมครู ผู้สอน สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มากกว่า 2,700 คน
- มีพันธมิตรให้การสนับสนุน Content และ Platform สำหรับการจัดการเรียนการสอนจำนวน 24 ราย ๕

จาริก เพื่อ จาริก ในเส้นทางผ่านของ "ครูชน"

เขียนที่ "บางขุนเทียน" ชายแดนกรุงเทพฯ

|
วสองสามปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์
ความขัดแย้ง เบาะแว้ง กระทั่ง
เกิดเป็นสงคราม ในมวลหมู่มนุษย์
กันมากมาย แทบจะทั่วโลกก็ว่าได้
ทั้งยุโรป อเมริกา แอฟริกา อาหรับ และเอเชีย

บ้างก็ทะเลาะกันเพราะเขตแดน บ่อยครั้ง
ที่ขัดแย้งกันด้วยผลประโยชน์เศรษฐกิจ ความคิด
ที่ต่างกันทางศาสนา และ.....

ปรัชญา "ประชาธิปไตย" ที่ไม่เคยลงรอยกัน
ตั้งแต่ยุคโสเครตีส อริสโตเติล กระทั่งมาถึง
รุ่นเด็ก ๆ ในฮ่องกง ที่ยึดถือประชาธิปไตย
ทุนนิยม ที่ต่อต้านรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีน
ที่ใช้ประชาธิปไตยสังคมนิยม

เรียกว่าพดกันด้วยเรื่องเดียวกัน แต่คนละ
มุมมอง!... ผมไม่ได้สนใจในกระบวนการต่อสู้
ไม่ได้ใส่ใจในผลที่จะเกิด เพราะยังไม่อยากเข้าไป
วุ่นวายกับฝึกฝายใดซึ่งอาจมีผลประโยชน์แฝง

เพียงแค่ผมคิดว่า ในฐานะ "ครูชน" น่าจะได้
จาริกมุ่มมองในเส้นทางจาริกไว้ในวิทยาคาร
วารสารวิชาชีพครูในปีนี้เป็น 2563

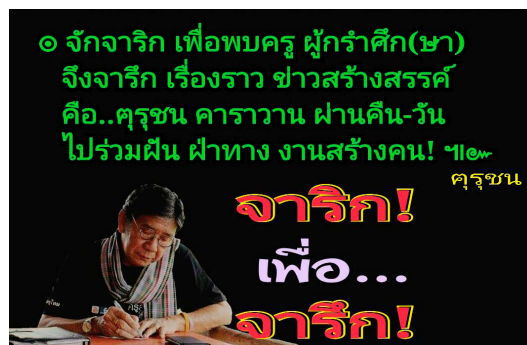
การที่วิทยาคารมีฐานะเป็นวารสารเพื่อ
พัฒนาวิชาชีพครู (Journal of Teacher's
Professional Development) ที่มีอายุ 119 ปี
ซึ่งยืนนานที่สุด จากปี พ.ศ. 2443 และจะก้าวขึ้นสู่
ปีที่ 120 ในเดือนพฤศจิกายนนี้แล้ว นับว่าอายุโส
ไม่เบา นะครับ.....

แน่นอนครับว่า ความสำคัญของกาลเวลา สาระ
ทางวิชาชีพ และการพัฒนารูปลักษณ์เนื้อหา
ตั้งแต่รัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 10 (6 แผ่นดิน)
ย่อมเป็นที่ยำเกรงอยู่บ้างเมื่อถูกเก็บรักษาไว้อย่างดี
ในหอสมุดแห่งชาติเคียงคู่กับหนังสือสำคัญอื่น ๆ
ที่ยุติบทบาทไปแล้วเป็นส่วนมาก

แต่ผู้เฒ่าวิทยาคาร ยังทรงสังขารในรูปลักษณ์
ที่เปลี่ยนลู่ค่าทันกับสภาวะปัจจุบันได้อย่างสง่างาม
ครูชน เป็นเพียงเพื่องกลไกชิ้นหนึ่ง ทำหน้าที่
ประมวลป้อนเนื้อหาตามยุคสมัยทั่วทั้งแผ่นดิน
เท่าที่ "การตระเวนศึกษาไทย" ของผมจะไปถึง

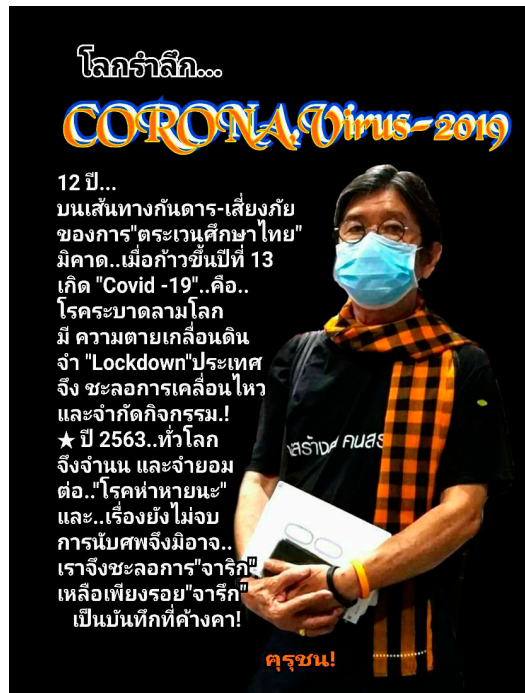
กว่า 20 ปีที่ผ่านมา นั้น ไม่น้อยเลยนะครับ
กับการจาริก ร่องรอยการศึกษา ครู เด็ก และ
สังคม เชิงวิพากษ์ ทั่วไทยและโลก เท่าที่ผม
จะกระเสือกกระสนไปได้ ผมจึงคิดว่า "ชุดความคิด"
บทความประจำ "ย่าสามกรอบ" ในวิทยาคาร
ของครูชนนั้น เป็นปมตำนานทางการศึกษาและ
วิชาชีพครูที่มีคุณค่าเชิงประจักษ์ (Educational
Legends and Empirical Teacher
Professions)

หากว่า... "ย่าสามกรอบ" คือวรรณกรรม
ในสภาพจริงทางวิชาชีพที่ถูกถ่ายทอดจากสภาพจริง
จากบทบาทของผู้มีชีวิตจริงที่ก้าวเดินเข้ามา

ตาม**กาลเวลาจริง** ในห้วงระยะยี่สิบกว่าปีที่ถูกนำมา
เรียบเรียงด้วยภาษาวรรณกรรมร้อยแก้ว ย่อมมี
เรื่องราวให้เรียนรู้มากมาย

โดยเฉพาะปีนี้ 2563 น่าจะเป็นปีที่คนทั้งโลก
คงจดจำชื่อ Corona Virus หรือที่เราเรียกกัน
ติดปากว่า Covid-19

ปลายปี 2019 ที่โรคหวัดจากเชื้อไวรัสนี้
เริ่มระบาดจากอู่ฮั่น โลก**เพียงทราบข่าวอย่าง
เฉยชา** แต่เมื่อเข้าสู่ปี 2020 ระยะ 5 เดือน **จุลชีพวัน**
เล็กจิ๋วที่มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น แต่ทำให้โลก
หวั่นไหวจากการลุกลามไปทั่วโลก ทุกประเทศ

กลางเดือนกรกฎาคม 2020 ที่เขียนต้นฉบับนี้
(20 กรกฎาคม) สถานการณ์ระบาดของ Covid-19
กลายเป็น**เงามืด** และ**เงื้อมมัจจุราช** ครอบคลุมไป
ทั่วโลกแล้ว มีผู้ติดเชื้อโรคทั่วโลก 14,641,819 คน
มียอดสะสมผู้เสียชีวิต 608,902 ราย และจำนวน
สถิติจะขยายวงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่ยังไม่มี**วัคซีน**
หรือ**วิธีการในการรักษา**อย่างแท้จริง

วันนี้ยังไม่มีคำตอบว่าโรคนี้จะยุติเมื่อใด
และภายในปีนี้จะมียุติติดเชื้อเพิ่มเท่าไร อีกก็ศพ
ที่จะสังเว ค่อยตามลุ้นกันตอนสิ้นปีนะครับ ฮ่าา!

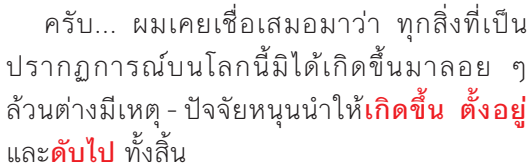

แต่บทเรียนจาก **"สงครามโรค"** ครั้งนี้ ผมได้
ข้อสรุปขณะที่โรคนี้ยังไม่ยุตินี้แหละครับว่า.....

1. เมื่อ**มนุษย์**ทั้งโลกชะลอการเคลื่อนไหว
โลกและธรรมชาติก็เริ่มสดใส
2. เราได้**เห็นความตาย**ที่เท่าเทียมกัน ทุกวัย
เพศ และฐานะ ที่ปรากฏขึ้นทั่วโลก
3. ผมได้เห็น**พฤติกรรมปกติใหม่** (New Normal) ของมนุษย์ ที่เกิดจากความกลัวติดเชื้อ
และกลัวตายเท่านั้น มิใช่กมลสันดานด้านดีที่แท้
และผมจะคอยดูว่า **Virus น้อย** จะดัดนิสัย
มวลมนุษยชาติได้หรือไม่

นั่นคือสามมุมมองของครูชนนต่อ **"โรคห่า
หายนะวิกฤตโลก"** ครั้งล่าสุดนี้

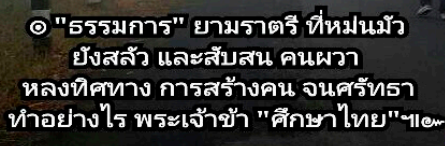
ผมพบภาพนี้ใน Social Media ผมเข้าใจว่า
คนทำภาพนี้คงทำไว้นานแล้ว แต่ผมรู้สึกว่
ทั้งภาพและความมีนัยที่จะเป็นคำตอบกว้าง ๆ
ต่อมนุษย์โลกได้

ผมเชื่อว่าป็นี่เราและโลกคงได้เรียนรู้ **"สันดานคน"**
ผ่านกรณีต่าง ๆ มากมาย ทั้งเรื่องเล็ก ๆ ที่ **ครูชน** เห็น
ไปกระทั่งถึงความตายเกลื่อนกราดจากโรคระบาด
ต่อมนุษยโลก

เพราะไม่มีอะไรเที่ยงแท้คงทนตลอดกาล!

จึงคิดว่าน่าจะสะท้อนภาพรวมของกระทรวง
ศึกษาธิการยุคนี้ ในมุมมองของผมไว้หน่อย ผิดถูก
ผมไม่มรับ แต่... เชื่อเถอะครับ ผมไม่มีอคติใด...
มีเพียงประสบการณ์และความปรารถนาดี... 🙏

การส่งเสริมจรรยาบรรณ วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

กระบวนการส่งเสริมที่จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาจรรยาบรรณ
วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้มีจิตวิญญาณของ
ความเป็นครูได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีเป้าหมายทั่วถึงและเท่าเทียม

เรื่อง กองบรรณาธิการ

ทำไมจึงเลือกส่งเสริมจรรยาบรรณ ของวิชาชีพในรูปแบบ E - PLC

E-PLC คือ การส่งเสริมกระบวนการชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ
วิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Ethics
in Professional Learning Community)
มีหลักการสำคัญคือ "การส่งเสริมพัฒนานักศึกษาครู
และผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มีการปฏิบัติตน
ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยบูรณาการ
หลักจรรยาบรรณวิชาชีพฯ ไปพร้อมกับการออกแบบ
กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการชุมชน
การเรียนรู้วิชาชีพ"

ตั้งแต่ปี 2560 ถึงปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการ
คุรุสภาได้ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา
และผู้เข้าสู่วิชาชีพครู ได้แก่ นิสิต นักศึกษา
ครูชั้นปีที่ 5 ให้ได้รับการพัฒนาด้านจรรยาบรรณ
วิชาชีพทางการศึกษา โดยมีโอกาสนำประเด็น
การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
มาบูรณาการกับการออกแบบกิจกรรมการเรียน
การสอน ด้วยกระบวนการพัฒนาการจัดกิจกรรม
ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ
(Professional Learning Community)
ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยส่งเสริมให้เกิด
การรวมกลุ่มกันของคนในวงวิชาชีพที่มีครู ผู้บริหาร

สถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานุศิษย์ ครูรางวัลครูยอดเยี่ยม เจ้าของฟาร์มห่าน หรือ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่มีการประพฤติปฏิบัติตนดี จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้ได้รับรางวัลต่าง ๆ จากคุรุสภา ตลอดจนนิสิต นักศึกษา ครู และอาจารย์นิเทศก์ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การเป็นครูดีที่มีจรรยาบรรณ ๖ กระบวนการส่งเสริมในรูปแบบนี้จะเป็นกลไกสำคัญ ในการส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้มีจิตวิญญาณ ของความเป็นครูได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีเป้าหมายทั่วถึงและเท่าเทียม โดยประสานความร่วมมือการดำเนินงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ในบทบาทของสถาบันผลิตครูกับสถานศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครู

ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพ ในรูปแบบ E - PLC

การดำเนินงาน E - PLC ตลอดระยะเวลา 3 ปี ที่ผ่านมา คือปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2562 มีจำนวนผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมพัฒนาจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ ประกอบด้วยผู้เตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งสิ้น 56,081 คน ภายใต้การดำเนินงานร่วมกันระหว่าง คุรุสภา กับสถาบันผลิตครูจำนวน 33 แห่งกระจายอยู่ ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้มีการวิจัยกำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน E - PLC ตั้งแต่ปี 2560-2562 โดยคณะทำงานวิจัยเชิงประเมินผล ๖ มีการติดตาม และประเมินผล ๖ ใน 5 มิติ ประกอบด้วย 1) บริบท และปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการดำเนินงาน 3) ผลการดำเนินงาน 4) ผลกระทบจากกิจกรรม และ 5) ความคุ้มค่าของกิจกรรม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

กระบวนการส่งเสริมในรูปแบบนี้จะเป็น
กลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนา
จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ
ทางการศึกษา ให้มีจิตวิญญาณของ
ความเป็นครูได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

1. **ด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า** ในภาพรวมพบว่าเป้าหมายของโครงการมีความชัดเจนเป็นจุดเน้น ที่ดีมาก มีความชัดเจนด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพ ความเป็นครู ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะปลูกฝังให้นิสิตครู ได้เกิดความตระหนักด้านนี้ การดำเนินงาน ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการ งบประมาณ ในการดำเนินงานมีความเหมาะสม แต่ระยะ การเตรียมการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ในปีที่ผ่านมามีเวลาน้อยไป ควรมีการวางแผน ตั้งแต่ก่อนที่นิสิต/นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์ ในสถานศึกษา

2. **ด้านกระบวนการดำเนินงาน** ของแต่ละ กิจกรรมพบว่ามีความเหมาะสม มีการดำเนินการ ตามกระบวนการที่กำหนดในภาพรวม โดยนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการออกแบบ ทำให้กระบวนการ ทำงานของ E - PLC เป็นการทำงานที่สื่อสารถึงกัน ได้ง่าย รูปแบบที่นำมาบูรณาการในการพัฒนา เป็นรูปแบบที่ดีมากเพราะนิสิตได้พบสถานการณ์จริง ในการทำหน้าที่ครูในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ และทำให้เกิดความตระหนักในวิชาชีพได้อย่างจริงจัง

3. **ด้านผลการดำเนินงาน** ในภาพรวมพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยการดำเนินงาน ผ่านแพลตฟอร์ม TrainFlix และบทเรียน จรรยาบรรณวิชาชีพออนไลน์มีความเหมาะสม และมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

4. **ด้านผลกระทบการดำเนินงาน** ในภาพรวม ส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ การกระตุ้นเตือนและสร้างแรงบันดาลใจ ในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และมีผลในวงกว้างถึงกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่ม ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ส่งผลต่อผู้สอนเกิด ความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปลูกฝัง ผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น ความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองด้านจัดการเรียนการสอน และแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน การสื่อสารระหว่างครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยไม่จำกัดเวลา และกิจกรรม เสริมสร้างแหล่งเรียนรู้จรรยาบรรณ ของวิชาชีพทางการศึกษาผ่านบทเรียนออนไลน์ ส่งผลกระทบทางบวกที่เป็นระบบและกลไกสำคัญ ในการเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู ของคุรุสภา

5. ด้านความคุ้มค่า ในภาพรวมพบว่าการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ฯ โดยมีครูพี่เลี้ยงเป็นแกนนำในการทำงานร่วมกับนิสิตนักศึกษา ครูอาจารย์นิเทศจากสถาบันผลิตครู และผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นแนวทางในการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจ และเป็นภาคปฏิบัติของจรรยาบรรณวิชาชีพในบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ อย่างแท้จริง จะทำให้ครูพี่เลี้ยงเกิดความตระหนักในการทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนิสิตนักศึกษาครูที่ต้องให้คำชี้แนะให้คำปรึกษาในระหว่างที่นิสิตนักศึกษาได้ปฏิบัติการสอนอยู่ในห้องเรียนด้วย จะทำให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของครูพี่เลี้ยงของนิสิตนักศึกษาครู ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศ นอกจากนั้นยังหมายรวมไปถึงการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ไปด้วย

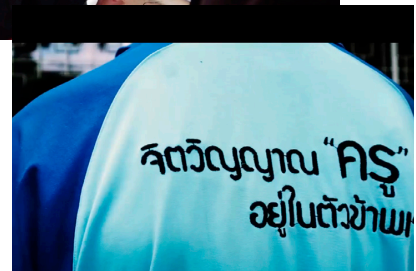
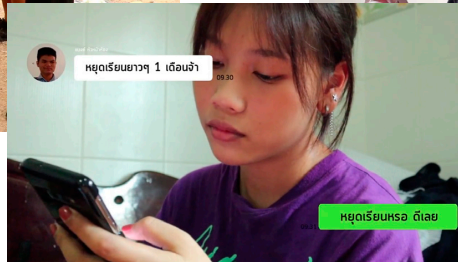
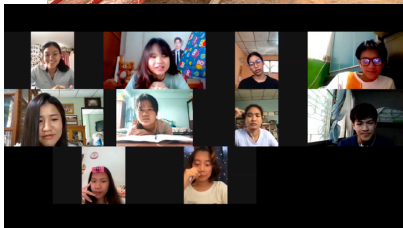
ผลกระทบในวงกว้างที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานคือกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมได้เล็งเห็นผลสำเร็จในการจัดทำบทเรียนจรรยาบรรณวิชาชีพออนไลน์ของคุรุสภา ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา และความเป็นผู้มีจิตวิญญาณ

ความเป็นครูให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและผู้เตรียมเข้าสู่วิชาชีพครู จึงนำบทเรียนดังกล่าวบรรจุในหลักสูตรให้แก่ นิสิตนักศึกษาครูในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้ศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษา

การส่งเสริมจรรยาบรรณ ฯ ประจำปี 2563 ภายใต้แนวคิด "ครูดีคือผู้สร้างคนดีสู่สังคม"

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาดำเนินการผ่าน 3 กิจกรรมสำคัญ ๆ คือ 1)งานส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพในรูปแบบ E-PLC (ปีที่ 4) 2) งานผลิตสื่อส่งเสริมจรรยาบรรณของวิชาชีพในรูปแบบคลิปวิดีโอและภาพยนตร์สั้น และ 3)การจัดกิจกรรมรณรงค์ (Campaign) ส่งเสริมจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ศิษย์และคนในสังคม

ทั้ง 3 กิจกรรมมีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพ

ทางการศึกษาและผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพ (นักศึกษา ครู) และเป็นการสร้างประสบการณ์การบูรณาการหลัก จรรยาบรรณวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยมีครูดีเป็นต้นแบบ และเพื่อให้ประชาชน และคนทั่วไปเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพครู แต่ละกิจกรรมมีรายละเอียด ดังนี้

1. E- PLC ปี 2563 สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้รับความร่วมมือจาก บริษัท วิสโดมไวต์ จำกัด ในการดำเนินงานส่งเสริมกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ วิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็น ความร่วมมือในมิติด้านวิชาการ มีระยะเวลา 2 ปี งบประมาณ (พ.ศ. 2562 - 2563) ประกอบด้วย การจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์ TrainFix สำหรับ เรียนบทเรียนออนไลน์และการจัดทำระบบรายงาน ความก้าวหน้าในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพและมี สถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมโครงการจำนวน 22 แห่ง มีผู้เข้าร่วมโครงการรวมทั้งสิ้น จำนวน 17,159 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จำนวน 8,737 คน นิสิตนักศึกษาครู จำนวน 6,960 คน และอาจารย์นิเทศ จำนวน 1,462 คน

การส่งเสริมจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ในการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ศิษย์ และสังคม เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพครู

2. งานผลิตสื่อส่งเสริมจรรยาบรรณของ วิชาชีพในรูปแบบคลิปวิดีโอและภาพยนตร์สั้น ปี 2563 จัดประกวดภาพยนตร์สั้นในหัวข้อ "ครูดี.. ที่รัก" ภายใต้แนวคิด "ครูที่มีหัวใจรักเด็ก" เป็นการนำจรรยาบรรณของวิชาชีพครูมาบอกเล่า ในรูปแบบของภาพยนตร์สั้นซึ่งให้ทั้งความรู้และ ความเพลิดเพลิน เพื่อเสริมสร้างความตระหนัก ในการประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของ วิชาชีพด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู โดยแบ่ง การประกวดออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทนิสิต นักศึกษา และประเภทนักเรียน มีภาพยนตร์สั้น ส่งเข้าร่วมประกวดทั่วประเทศ จำนวน 54 เรื่อง โดยเดือนพฤษภาคม 2563 ที่ผ่านมา สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภาได้ประกาศผลภาพยนตร์สั้น ที่ผ่านเข้ารอบคัดเลือก จำนวน 12 เรื่อง แบ่งเป็น

ประเภทนิสิตนักศึกษา จำนวน 6 เรื่อง และประเภทนักเรียน จำนวน 6 เรื่อง และจะมีการประกาศผลภาพยนตร์สั้นในรอบตัดสินภายในเดือนมิถุนายน 2563 ต่อไป

3. การจัดกิจกรรมรณรงค์ (Campaign) ส่งเสริมจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ศิษย์และคนในสังคม จัดแคมเปญ "การระคุผู้สร้างผู้นำทางชีวิต" รณรงค์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นิสิต นักศึกษา และรวมถึงประชาชนทั่วไป ได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกต่อการระลึกถึงพระคุณของครู และเป็นกำลังใจให้กับเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตไปในทางที่ถูกต้องดีงาม ยกย่องผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพครูในการเป็นต้นแบบที่ดีให้กับคนในสังคมมีการดำเนินงาน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 จัดระหว่างเดือนมกราคม 2563 โดยการจัดบูธกิจกรรมและรณรงค์ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กแฟนเพจ "ครูดี 360 องศา"

เพจครูสภา เว็บไซต์ของครูสภา เนื่องในโอกาสวันครู ครั้งที่ 64 พ.ศ. 2563 โดยการแบ่งปันเรื่องราวความประทับใจที่มีต่อครูที่ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อชีวิตศิษย์และแชร์ส่งไปให้คุณครูทางสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อระลึกถึงพระคุณของครู เปลี่ยนรูปโปรไฟล์เฟซบุ๊กพร้อมติดแฮชแท็ก (Hashtag) #การระคุผู้สร้างผู้นำทางชีวิต มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม (Views) จำนวน 3,777 ครั้ง แบ่งปันกิจกรรม (Share) มากกว่า 548 ครั้ง แบ่งปันเรื่องราวความรู้สึกที่มีต่อครูมากกว่า 217 ข้อความ

ครั้งที่ 2 จัดระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน 2563 โดยรณรงค์ผ่านช่องทางออนไลน์ให้แบ่งปันเรื่องราวความประทับใจที่มีต่อครูผ่านภาพถ่าย/ข้อเขียน/คลิปวิดีโอ บอกเล่าเรื่องราวของครูผู้เป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ศิษย์ และสามารถส่งเสริมสนับสนุนสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อชีวิตศิษย์ได้ เพื่อแสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทิต่อครูผู้สร้างผู้นำทางชีวิต และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ศิษย์และคนในสังคมต่อไป 🌟

ใบอนุญาต ประกอบ วิชาชีพ วิถีใหม่ ยุค New Normal

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โควิด - 19 ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและ
รุนแรงจนแพร่กระจายไปทั่วโลก
ทุกคนจึงจำเป็นต้องป้องกันตนเอง
เพื่อให้มีชีวิตรอดปลอดภัยจากไวรัส
ด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกัน
ครั้งใหญ่ที่เรียกว่า New Normal
เช่นเดียวกับงานบริการจากคณิสรา
ก็ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้อง
กับสถานการณ์เช่นกัน

เรื่อง พัชรณพพงศ์ จิระสมบัติ

สถานการณ์โควิด-19 นั้น ส่งผลให้เกิดสิ่งทีเรียกว่า New Normal ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ ด้านการสาธารณสุขของไทย จากที่ ศบค. มีมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19 ที่ทุกคนต้องตระหนักให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ได้แก่

- สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเสมอ
- ต้องเว้นระยะห่าง 2 เมตร
- ล้างมือบ่อย ๆ พกเจลแอลกอฮอล์
- หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด และสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด
- หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่มีอาการป่วย

การจัดการสังคมให้ปลอดภัย ให้สะอาดลดโอกาสการแพร่ระบาด นำไปสู่การใช้มาตรการจัดการที่ดีต่าง ๆ เช่น เราไม่ต้องไปทำงานทุกวัน ประชุมทางไกลได้บ้าง ปรับระบบการเรียนการสอน ออกแบบการเรียนให้หลากหลายกว่าเดิมและการใช้ระบบออนไลน์ โดยผสมผสานให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล มาตรการเหล่านี้ นอกจากจะช่วยลดการอยู่ในสถานที่แออัด ลดการติดเชื้อแล้วยังสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนให้มีการบริการของหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานและการให้บริการด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพด้วยแนวทางใหม่

5 วิธีใหม่ New Normal กับการบริการใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพของคุรุสภา

1. Digital Make Over เทคโนโลยีกลายเป็นเรื่องปกติ จากสถานการณ์โควิด-19 นั้น ทำให้ต้องมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งขณะนี้การให้บริการด้านใบอนุญาตของคุรุสภาให้บริการรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Service)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาซึ่งเป็น องค์กรในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับเปลี่ยนการทำงานและการให้บริการ ด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพใหม่

เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาเข้าถึงการบริการให้บริการใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของคุรุสภา เพื่อหลีกเลี่ยงการพบปะหรือลดการสัมผัส (Untact - Relationship) ทำให้มีการเปิดการใช้เทคโนโลยีในการให้บริการงานใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ลดการใช้คนแทนการสื่อสาร แบบ Face to Face

2. Service Distribution กระจายงานการให้บริการ จากการยกเลิกการให้บริการใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ณ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรุงเทพมหานคร และเกิดการกระจายงานใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในการตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสารหลักฐานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และขอใบอนุญาตปฏิบัติการสอน ไปยังจุดบริการงานคุรุสภา ณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด ให้ทั่วถึงผู้ประกอบการวิชาชีพในทุกภูมิภาค ไม่ต้องเดินทางไกล สามารถเข้าถึงบริการได้ทุกที่ทุกเวลา

3. Method of Work รูปแบบการทำงาน
เปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงการให้บริการ
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ทำให้เจ้าหน้าที่ครูสภา
ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เปลี่ยนรูปแบบ
การทำงานหรือการให้บริการรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
เพิ่มมากขึ้น ลดเอกสาร ลดกระดาษ ลดขั้นตอน

4. Big Data ไม่ใช่สิ่งไกลตัว การทำงาน
ที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ครูสภา
มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงาน
ผ่านระบบ Big Data ของภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็น
ระบบการยืนยันตัวตนบุคคลในการใช้บริการของ
ครูสภา ผ่านระบบสถิติทางทะเบียน Linkate
Center กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
และการเข้าถึงข้อมูลผู้เข้ามาประกอบวิชาชีพครู
ของชาวต่างประเทศ ผ่านสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
และกรมการจัดหางาน ส่วนการให้บริการของครูสภา
ได้ให้ข้อมูลผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาผ่าน
Big Data กระทรวงศึกษาธิการและมีการ MOU
ให้บริการข้อมูลผู้ประกอบการวิชาชีพแล้ว ได้แก่
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและ
สวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) แล้ว

5. Service Enhancement ยกระดับ
มาตรฐานด้านการให้บริการใบอนุญาต
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ยกระดับการให้บริการ
งานใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ สามารถตรวจสอบ
สถานะการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ทุกที่
ตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านระบบบริการ e-Service
เมื่อยื่นคำขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะทราบผล
การอนุมัติภายใน 30 วันทำการ เมื่อคณะกรรมการ
มาตรฐานวิชาชีพอนุมัติแล้ว สามารถพิมพ์สำเนา
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอด
24 ชั่วโมง ตรวจสอบและยืนยันข้อมูลใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพผ่าน QR Code ได้ในใบอนุญาต
อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพ เช่น
สมัครสอบ บรรจุแต่งตั้ง และเลื่อนวิทยฐานะ

การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานและการให้บริการ
ด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของครูสภา ในครั้งนี้
เพื่อยกระดับปรับเปลี่ยนให้เป็นองค์กรที่ทันสมัย
ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ ส่งเสริม
การสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ในองค์กร
มีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานและ
บูรณาการการมีส่วนร่วมในภาครัฐ ๕

คุรุสภา

KSP Self-Service

ระบบบริการด้านวิชาชีพ

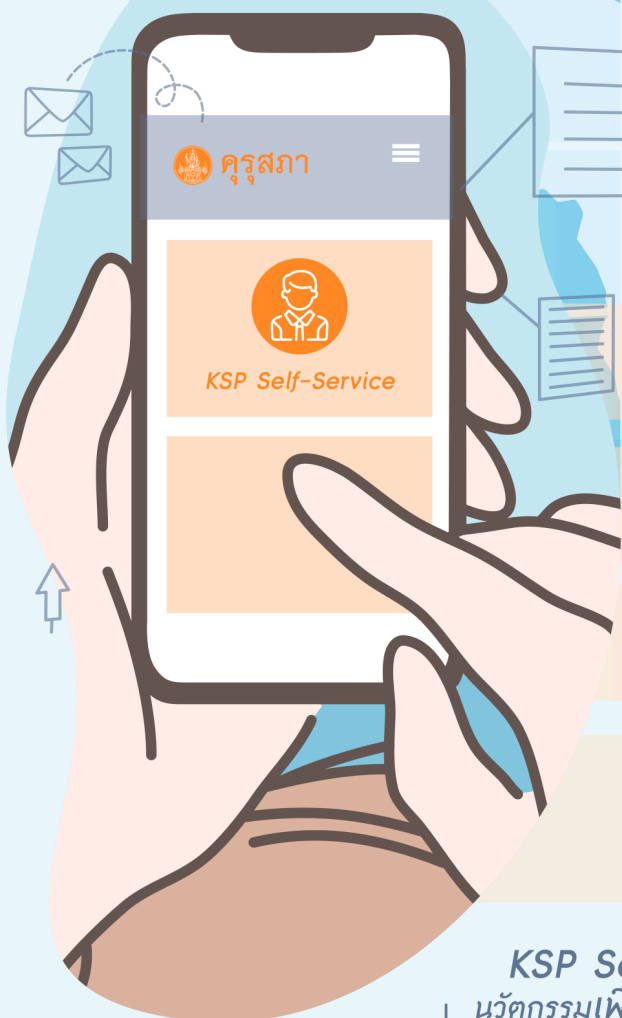
สมัครไว ใช้ง่าย ไม่ต้องเดินทาง

KSP Self-Service

เป็นช่องทางในการให้บริการ
ยื่นเอกสารวิชาชีพแบบออนไลน์
ไม่ต้องเดินทางมาใช้บริการที่คุรุสภา

บริการของระบบ

วิธีสมัครสมาชิก

1 เข้าระบบ
KSP Self-Service
ทางเว็บไซต์ www.ksp.or.th

2 เลือก **สมัครสมาชิก**

3 อ่านและเลือกยอมรับเงื่อนไข และ **ตกลง**

4 กรอกข้อมูลของตนเองให้ครบถ้วน
กด **บันทึก** และกด **ยืนยัน**

เริ่มใช้ระบบได้เลย!

✓ ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข **ข้อมูลทางทะเบียน**

✓ ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
และต่ออายุใบอนุญาต

✓ ขอใบอนุญาต ปฏิบัติการสอน

✓ ขอรับการส่งเสริมยกย่องวิชาชีพ จากคุรุสภา
อาทิ การส่งผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม
และการส่งผลงานวิจัยเข้ารับการคัดสรรรางวัล
“ผลงานวิจัยของคุรุสภา”

KSP Service สะดวกทุกภารกิจเอกสาร
นวัตกรรมเพื่อครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

Back to Healthy School

สู่การปฏิบัติยุค New Normal

สถานการณ์โควิด - 19 ทำให้เกิดการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ ที่โรงเรียนก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ด้วย กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้จัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า โรงเรียนสุภาพดี นักเรียนมีความสุข

เรื่อง วิมล มาเทียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การเปิดเทอมยุค New Normal of Education เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ที่ผ่านมา นั้น แน่นอนว่าครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ "Back to Healthy School" โรงเรียนสุภาพดี นักเรียนมีความสุข ภายใต้กรอบของความปลอดภัยเป็นที่ยึด ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความมั่นใจ และการติดตามผล คือหลักการสำคัญ เมื่อโรงเรียนมีความปลอดภัย ผู้ปกครองก็จะลดความกังวลใจลงไปได้และสามารถออกไปปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ด้วยความสบายใจและมั่นใจขึ้น เด็ก ๆ เองก็พร้อมไปโรงเรียนได้อย่างมีความสุข

และตั้งใจกับการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ออกคู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติ

แนวทางปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการได้วางไว้ให้กับสถานศึกษาจะต้องมีการคัดกรองสุขภาพ ต้องเตรียมความพร้อมตั้งแต่จุดรับ - ส่งนักเรียน ครูและนักเรียนทุกคนต้องสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะที่อยู่ในสถานศึกษา จัดสถานที่ล้างมือหรือแอลกอฮอล์เจล ลดการแออัด เว้นระยะห่างในห้องเรียน และทำความสะอาดสถานที่ จัดโต๊ะที่นั่งเรียน ให้เว้นระยะห่างกันไม่ต่ำกว่า 1.5 เมตร โรงอาหารที่ต้องเว้นระยะห่างบุคคลไม่ต่ำกว่า 2 เมตร

และต้องมีการทำความสะอาดบ่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสุขาและจุดสัมผัสต่าง ๆ ที่สำคัญของการทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดความแออัด

ดังนั้น สถานศึกษาทุกสังกัดจึงต้องเตรียมวางแผนรับมือให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งสถานศึกษาบางแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ โดยไม่ต้องสลับวันมาเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติหรือให้นักเรียนทุกคนมาเรียนพร้อมกันได้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องสลับกันมาเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้วางรูปแบบการเรียนการสอนทั้งเรียนออนแอร์และออนไลน์ที่บ้าน โดยแต่ละสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับบริบท เช่น สลับวันเรียน สลับวันคิู้ สลับเข้าค่าย สลับวันเว้นวัน หรือสัปดาห์เว้นสัปดาห์ ฯลฯ

จากการพูดคุยกับผู้บริหาร 2 แห่ง คือ โรงเรียนวัดทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสได้จัดการเรียนการสอนแบบปกติและโรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจัดการเรียนการสอนแบบสลับวันเรียน พบว่ามีการจัดระบบความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกัน มีเพียงการจัดการเรียนการสอนเท่านั้นที่แตกต่าง

นายสมพร สุขอร่าม ผู้อำนวยการโรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย เล่าให้ฟังว่าโรงเรียนสุโขทัยวิทยาคมเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดขนาดใหญ่พิเศษ

เมื่อโรงเรียนมีความปลอดภัย
ผู้ปกครองลดความกังวลใจ
เกิดความสบายใจและมั่นใจขึ้น
เด็ก ๆ ก็พร้อมไปโรงเรียนอย่าง
มีความสุข และตั้งใจกับการเรียน
ได้อย่างเต็มที่

มีนักเรียนประมาณ 2,500 คน เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ดำเนินการตามมาตรการที่ ศปก. และ ศปก. จังหวัดสุโขทัยกำหนดไว้ โดยการแนะนำของสาธารณสุขจังหวัด ในเรื่องการใช้หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ การเว้นระยะห่าง การตรวจวัดอุณหภูมิ สำหรับการตรวจวัดอุณหภูมินั้น ตั้งจุดตรวจตั้งแต่หน้าโรงเรียนและได้จัดหาเครื่องสแกนอุณหภูมิซึ่งสามารถคัดกรองนักเรียนได้วันละ 2 คน เพราะในช่วงเช้าจะมีนักเรียนทยอยเข้าโรงเรียนจำนวนมาก สำหรับครูและบุคลากรมีเครื่องเทอร์โมสแกนอีกหนึ่งเครื่องต่างหาก โรงเรียนได้จัดทำหน้ากากผ้าแจก และมีการจัดเตรียมหน้ากากผ้าไว้หน้าโรงเรียนสำหรับนักเรียนที่ลืมนำมาจัดการเรียนการสอน สลับกันชั้นเรียนละสัปดาห์ คือ สัปดาห์แรก เป็นวันเรียนของนักเรียนระดับมัธยมต้น นักเรียนมัธยมปลายให้เรียนออนไลน์อยู่บ้าน สัปดาห์ที่สอง เป็นวันเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย นักเรียนมัธยมต้นก็จะเรียนออนไลน์อยู่บ้าน สำหรับการเรียนในห้องเรียนกรณีที่มีจำนวนเกิน 25 คน จะแบ่งเป็น 2 ห้องเรียน มีการทำความสะอาดทุกพื้นที่ โดยให้ลูกจ้างประจำนัการภารโรงดำเนินการ

ให้แนวคิดให้นักเรียนรักตัวเอง ซึ่งหมายถึงการรักคนอื่นด้วย โดยการเว้นระยะห่าง เป็นการมอบ ความรักให้กับเพื่อนรอบข้างของเรา

อย่างเคร่งครัด สำหรับการพักรับประทานอาหาร
 แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงเวลา 11.00 น. นักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 500 คน ช่วงเวลา
 11.50 น. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 จำนวน 500 คน ช่วงเวลา 12.30 น. นักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 500 คน สำหรับ
 นักเรียนที่นำอาหารมารับประทานเอง โรงเรียน
 ได้จัดบริเวณใต้ร่มไม้หรือใต้ตึกอาคารให้

ส่วนนางอารี พวงวรินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียน
 วัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ) จังหวัดสุพรรณบุรี
 เล่าว่า โรงเรียนวัดทุ่งคอกเป็นโรงเรียนขยายโอกาส
 อยู่ในเทศบาลตำบลทุ่งคอก จังหวัดสุพรรณบุรี
 เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
 โควิด 2019 ก่อนเปิดเรียนทางโรงเรียน
 ได้มีการเตรียมความพร้อม โดยทำความเข้าใจ
 กับคณะครูที่ทำการเรียนการสอน หลังจากนั้น
 ได้มีการเชิญประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจ
 ในเรื่องการรับ - ส่งบุตรหลาน ตลอดจนการเตรียม
 ของใช้ส่วนตัวสำหรับนักเรียน เช่น หน้ากากอนามัย
 ที่เป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมากที่ใช้ป้องกันเชื้อโรค
 ภายในบริเวณโรงเรียนมีการทำความสะอาด
 เพื่อเตรียมความพร้อมให้สะอาดมากที่สุด
 จัดสภาพแวดล้อมภายในห้อง โต๊ะเรียน อุปกรณ์
 การเรียน ให้มีการเว้นระยะห่าง ทำสัญลักษณ์

ให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะเว้นระยะห่างในการอยู่
 ร่วมกันภายในบริเวณโรงเรียน ทั้งโรงอาหาร
 ห้องเรียนจุดสาธารณะต่าง ๆ โดยได้รับความร่วมมือ
 จากเทศบาลตำบลทุ่งคอกและโรงพยาบาลส่งเสริม
 สุขภาพเข้ามาฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคเพื่อเพิ่ม
 ความมั่นใจแก่ผู้ปกครองมากขึ้น สำหรับการเรียน
 การสอน ชั้นอนุบาลจัดให้นักเรียนไม่เกิน 20 คน
 ต่อครู 1 คน ระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา
 จัดนักเรียนไม่เกิน 25 คนต่อครู 1 คน ภายใน
 ห้องเรียนจัดโต๊ะ เก้าอี้ แบบเว้นระยะห่าง
 การทำกิจกรรมหน้าเสาธงให้มีเพียงชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1 - 3 มาร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติหน้าเสาธง
 เท่านั้น สำหรับชั้นอนุบาลให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ
 ภายในห้องเรียน การพักรับประทานอาหาร
 แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ช่วงเวลา 10.30 น. ระดับ
 ชั้นอนุบาลช่วงเวลา 11.00 น. ระดับชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 1 - ช่วงเวลา 12.00 น. ระดับชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 4 - 6 สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
 ปีนี้โรงเรียนมีมาตรการให้นำอาหารกลางวัน
 มารับประทานเอง เพื่อลดความแออัดในโรงอาหาร
 ให้แนวคิดให้นักเรียนรักตัวเอง ซึ่งหมายถึงการรัก
 คนอื่นด้วยโดยการเว้นระยะห่างเป็นการมอบความรัก
 ให้กับเพื่อนรอบข้างของเรา

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการนำไปสู่
 การปฏิบัติของสถานศึกษาทั่วประเทศ ที่ได้รับ
 ความร่วมมือร่วมใจจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง
 ชุมชน ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา
 เพื่อการปรับตัวเรียนรู้เข้าสู่ยุค New Normal
 วิถีใหม่ในการใช้ชีวิตซึ่งทุกคนต้องตระหนัก
 ในความปลอดภัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่นด้วย

SKILLS FOR AGEING SOCIETY

แนวโน้มเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้กลายมาเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในระดับองค์กร ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

เรียบเรียง **บวรลักษณ์ ทองมาก**

สถานการณ์ที่สำคัญของโลกและหลายประเทศกำลังเผชิญคือ สังคมสูงวัย หรือสังคมที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุในระดับสูงเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุ (Ageing Society) ตั้งแต่ปี 2548 และคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ (Complete Aged Society) ในปี 2564 และเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged Society) ภายในปี 2579 กล่าวคือ ไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นประมาณร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในอีกไม่ถึงยี่สิบปีเท่านั้น สถานการณ์ทางสังคมนี้ไม่ได้เพียงส่งผลกระทบในเชิงโครงสร้างประชากร

เท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อปัจจัยการผลิต และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในด้านแรงงาน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตในระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้มีนโยบายจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการสนับสนุนบุคคลในการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการศึกษาหรือปริญญาแบบปกติ เช่น การอ่านหนังสือ การเรียนออนไลน์แบบ MOOC การเรียนหรืออบรมนอกเวลา การเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ต่าง ๆ สำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดนโยบายไว้ในยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ

ทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงวัย โดยกลุ่มผู้สูงอายุเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายที่ยุทธศาสตร์นี้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ซึ่งครอบคลุมมาตรการส่งเสริมทักษะในการดำรงชีวิต การหารายได้ เพื่อให้สามารถทำงานหลังเกษียณ ที่จะต้องเป็นงานที่เหมาะสมกับศักยภาพซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุสามารถเป็นกำลังแรงงานในเศรษฐกิจสูงวัยได้อย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้กำลังแรงงานลดลงเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอัตราผู้สูงอายุในประเทศ นอกเหนือจากด้านอาชีพแล้ว ผู้สูงอายุจะต้องได้รับการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค โดยมีสภาพแวดล้อมและหลักประกันทางสังคมที่จำเป็น

รัฐบาลสิงคโปร์ถือเป็นต้นแบบในการวางนโยบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะของประชากร ในปี 2559 กระทรวงสาธารณสุขสิงคโปร์กำหนด Action Plan for Successful Ageing ครอบคลุมหลายมิติของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมถึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการจ้างงานและเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน (Lifelong Employability) ผู้สูงอายุสามารถทำงานได้จนถึงอายุ 67 ปี และตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป

**ส่งเสริมผู้สูงอายุให้สามารถทำงานได้นานขึ้น
ทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยใกล้เกษียณสามารถพัฒนา
ตนเองเพื่อให้สามารถอยู่ในตลาดแรงงานได้**

จะได้รับเงินช่วยเหลือ (Silver Support) มีการจัดตั้ง Skills Future Program เพื่อเป็นศูนย์บริการเพิ่มทักษะให้แรงงานที่สะดวกแบบครบวงจรบน Platform ออนไลน์ ให้ข้อมูลอาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน แนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับทักษะของแรงงาน รวมถึงทักษะที่ควรเรียนรู้เพิ่ม นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการเพิ่มทักษะแรงงานอย่างต่อเนื่อง (Lifelong learning) ในรูปแบบการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานและเฉพาะด้าน รวมถึงโปรแกรมทักษะแรงงานในอนาคต โดยจัดให้มีการศึกษาทั้งในและนอกระบบ รัฐบาลจัดตั้ง National Silver Academy เพื่อช่วยเพิ่มทักษะและยกระดับประสิทธิภาพของผู้สูงอายุ รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการหารายได้ในระยะยาว และมีโครงการ Skill Future Credit

ที่ส่งเสริมการศึกษาของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดช่องว่างทางทักษะอาชีพ โดยได้สนับสนุนให้ประชาชนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี สามารถขอรับทุน 500 ดอลลาร์สิงคโปร์ เพื่อใช้เป็นทุนในการเข้าร่วมโปรแกรมทักษะอาชีพที่รัฐบาลรับรองกว่า 10,000 รายการ

การส่งเสริมการเรียนรู้ต้องเกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการในตลาดแรงงานสูงวัย ในปี 2563 กระทรวงแรงงานได้ประกาศ Senior Worker Support Package เพื่อเป็นการสนับสนุนภาคเอกชนในการจ้างงานผู้สูงวัย สอดคล้องกับการปรับนโยบายการจ้างงานเพื่อรองรับสภาพตลาดแรงงานและพัฒนาแรงงานที่มีอยู่จำกัด โดยปรับอายุเกษียณในระบบจ้างงานทั่วไป (Retirement Age) ขึ้นเป็น 63 ปี ในปี 2565 และจะปรับเป็น 65 ปี ในปี 2573 นอกจากนี้ ยังกำหนดอายุการจ้างงานใหม่ (Re - Employment Age) กล่าวคือ หากลูกจ้างมีอายุครบเกษียณ นายจ้างต้องเสนอการจ้างงานใหม่ให้อีกครั้ง และให้ลูกจ้างที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำงานต่อได้จนครบตาม Re-Employment Age ซึ่งในปัจจุบันคือ 67 ปี และจะปรับขึ้นเป็น 70 ปี ในปี 2573 รัฐบาลจะให้เงินสนับสนุนบริษัทที่จ้างงานผู้ชาวสิงคโปร์และผู้มีถิ่นพำนักถาวรที่มีอายุระหว่าง 55 - 70 ปี

สูงสุดร้อยละ 0.5 ของค่าจ้าง เพื่อช่วยลดภาระของบริษัทในส่วนเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นในปี 2564 นอกจากนั้น ยังให้เงินช่วยเหลือภายใต้โครงการ Senior Worker Early Adopter Grant สูงสุดถึง 250,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ เพื่อสนับสนุนบริษัทเอกชนที่พร้อมปรับ Retirement Age และ Re-Employment Age ก่อนประกาศบังคับใช้ของรัฐบาล

แนวโน้มด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกับการเข้าสู่สังคมสูงวัย การเตรียมความพร้อมด้านทุนมนุษย์เป็นโจทย์สำคัญของภาครัฐในการรับมือกับสังคมสูงวัย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถทำงานได้นานขึ้น ทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยใกล้เกษียณสามารถพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถอยู่ในตลาดแรงงาน โดยที่ยังมีคุณภาพและศักยภาพในการทำงาน ภาครัฐควรสนับสนุนโดยการออกนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้สูงอายุ ผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคการศึกษาในการออกผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเพื่อรองรับความต้องการของตลาด โดยอาจสร้างแรงจูงใจด้วยสิทธิประโยชน์ทางภาษี และการขยายสิทธิประโยชน์ในการจ้างงานผู้สูงอายุในกลุ่มที่มีทักษะและยังสามารถทำงานได้ ที่สำคัญคือการสร้างค่านิยมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแรงจูงใจให้ประชาชนและผู้สูงวัยพัฒนาตนเอง

หลักสูตรการศึกษาออนไลน์แบบเปิด (MOOC) ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย

- Rethinking Ageing: Are We Prepared to Live Longer? (Coursera)
- Internet of Things for Active Aging (FutureLearn)
- Falling Down: Problematic Substance Use in Later Life (FutureLearn)
- ศาสตร์แห่งการชะลอวัย (Science of Active Aging) (Thai MOOC)
- การดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวม (Holistic Approach on Ageing Care) (Thai MOOC)

ผู้เชี่ยวชาญการสอนจากเว็บไซต์

lms.thaimooc.org

ศาสตร์แห่งการชะลอวัย | Science of active aging

เยือนถิ่นเก่าโปรตุเกส ย้อนเวลาท่องชุมชนกุฎีจีน

ใช้เวลาช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์เดินทางข้ามฝั่งลำน้ำเจ้าพระยา
ออกตามหาร่องรอยในอดีตของชุมชนชาวโปรตุเกสดั้งเดิม
ที่ปักหลักตั้งรกรากมาตั้งแต่แผ่นดินพระเจ้าตาก ฯ

เรื่อง วีระพงศ์ บัวทองคำวิเศษ

สถึกชีลีบ้านเย็นพาเรามุ่งหน้าไปยัง
สะพานเหล็กสีเขียวหรือสะพานพุทธ ฯ
ที่ทอดตัวยาวข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ทำหน้าที่เชื่อมโยงการสัญจรระหว่าง
ฝั่งรัตนโกสินทร์กับฝั่งธนบุรีมาเกือบ 100 ปีแล้ว
รถแท็กซี่แล่นไปไม่ถึงสะพานพุทธ ฯ ดีเราก็บอก
หยุดรถแบบกะทันหัน สิ่งที่เราเห็นอยู่เบื้องหน้า
คือสะพานคนเดินแห่งใหม่ล่าสุด ขนาบข้างด้วย
สะพานรถวิ่งอย่างสะพานพระปกเกล้า สะพาน
คนเดินแห่งนี้ออกแบบและปรับปรุงใหม่จาก
ซากทางรถไฟลอยฟ้าร้าง จนกลายมาเป็นสะพาน
คนเดินแสนสะดวกสบาย แวดล้อมด้วยต้นไม้

น้อยใหญ่หนาแน่นพรั่งพร้อมให้ความร่มรื่นตลอดทางเดิน
ข้ามลำน้ำเจ้าพระยาระยะทาง 280 เมตร สะพานนี้
ได้รับการขนานนามว่า "สวนลอยฟ้าเจ้าพระยา"

เราใช้สวนลอยฟ้าเจ้าพระยาเพื่อข้ามลำน้ำ
เจ้าพระยาไปยังฝั่งธน ฯ จากนั้นออกเดินลัดเลาะ
ริมแม่น้ำเจ้าพระยาไปเรื่อย ๆ แวะชมความงาม
ของวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร ผ่านอาคาร
สถาปัตยกรรมไทยประยุกต์หลังใหญ่มโหฬาร
ปกคลุมด้วยหลังคาสีแดงทรงไทย สถานที่ตั้ง
ของสำนักเทศกิจ จนโผล่มายังจุดหมายปลายทาง
ของเรา ชุมชนที่เลื่องชื่อเก่าแก่มากที่สุดแห่งหนึ่ง
ในฝั่งธนบุรี "ชุมชนกุฎีจีน"

สามารถเดินทางมายังชุมชนได้หลายวิธี ทั้งทางเรือ โดยลงเรือที่ท่าวัดกัลยาณมิตร แล้วเดินเลาะริมน้ำ มาที่ชุมชน หรือทางรถ โบกแท็กซี่ โหมดแกรนด์ นั่งวันข้ามสะพานพุทธ ฯ เลี้ยวขวา ลัดเลาะไปตามตรอก ซอกซอยจนพบกับโบสถ์ข้างตาคูร์

ออกเดินเท้าตามร่องรอยในอดีตของชุมชน โบราณ แหล่งอาศัยของชาวโปรตุเกส ที่อพยพ มาอาศัยอยู่ภายใต้ร่มบรมโพธิสมภารของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช นับตั้งแต่ครั้งกรุงธนบุรี เป็นราชธานี โดดเด่นด้วยวิถีชีวิตแสนเรียบง่าย และสงบสุขมาอย่างยาวนานมากกว่า 200 ปี จนปัจจุบันกลายเป็นชุมชนแห่งความรู้มรดกทางศิลปวัฒนธรรม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก ความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนาภายใน ชุมชน สถานที่ที่ชาวพุทธ คริสต์ และอิสลาม ไปจนถึงพ่อค้าชาวไทย ฝรั่ง และจีน อาศัยอยู่ ร่วมกันเคียงข้างสายน้ำเจ้าพระยาได้อย่างลงตัว

ต้อนรับด้วยความสูงเด่นของคริสตศาสนสถาน สีชมพูอ่อนนวลตา ป้ายทางเข้าบนศาลาไม้สไตล์ วิคตอเรียสลักชื่อว่า "วัดข้างตาคูร์" เป็นศูนย์รวม จิตใจของคริสต์ศาสนิกชนภายในชุมชนกุฎีจีน งดงามด้วยสถาปัตยกรรมแบบเรอเนซองส์ผสม กับนีโอคลาสสิก ตามประวัตินั้น เดิมทีเป็นเพียง วัดน้อยฉบับชั่วคราว ตั้งอยู่บนผืนดินพระราชทาน เริ่มการสร้างโดยดำริของคุณพ่อกรณ์ เจ้าอาวาส พระสงฆ์สมณศักดิ์แห่งกรุงปารีส ผู้รวบรวม ชาวคริสต์ตั้งที่หนี่งนภายหลังเหตุการณ์เสียกรุง ครั้งที่สองของอาณาจักรอยุธยา ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นชาวโปรตุเกสมาตั้งรกรากใหม่ในบริเวณ รอบวัดข้างตาคูร์ ปัจจุบันก็คือชุมชนกุฎีจีนนั่นเอง

ชื่อ "ข้างตาคูร์" มีที่มาจากวันที่คุณพ่อกรณ์ ได้รับพระราชทานที่ดิน ซึ่งตรงกับวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2312 อันเป็นวันฉลองเทิดทูนไม้กางเขน ตามพระคัมภีร์ในศาสนาคริสต์ โดยข้างตาคูร์ หมายถึง ไม้กางเขนศักดิ์สิทธิ์ ตัวอาคารของโบสถ์ ข้างตาคูร์มีการเปลี่ยนผ่านมาหลายยุคหลายสมัย จนกระทั่งทรุดโทรมลงไปตามกาลเวลา พ.ศ. 2459 คุณพ่อกุลเยลโม เจ้าอาวาสวัดข้างตาคูร์จึงได้เริ่ม การบูรณะปฏิสังขรณ์อาคารโบสถ์ข้างตาคูร์ขึ้น จนกลายมาเป็นอาคารหลังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน

โบสถ์ข้างตาคูร์เป็นสถาปัตยกรรมอิตาลี มีจุดเด่นอยู่ที่โดมตั้งตระหง่านอยู่ตรงกลาง ของวัด ว่ากันว่ามัลักษณะคล้ายโดมของมหาวิหาร ฟลอเรนซ์ การบูรณะปฏิสังขรณ์ครั้งนี้ใช้ทีม สถาปนิกทำงานกว่า 12 คน ภายในโบสถ์โอ้อ่า อลังการด้วยเพดานสูงลักษณะเป็นซุ้มโค้งสอดรับ เข้าหากัน ประดับด้วยกระจกโมเสกหลากสีล้น ทุกบานอธิบายเรื่องราวของพระคัมภีร์ในศาสนา คริสต์ได้อย่างสวยงาม ทั้งยังมีปูชนียวัตถุมากมาย ให้ได้ชม ปิดท้ายด้วยการขึ้นไปบนหอรระฆังโบราณ ทรงแปดเหลี่ยม ตระการตาด้วยระฆังชุดเรียงราย กันกว่า 16 ใบ แต่ละใบปรากฏจารึกในภาษาละติน เป็นชื่อนักบุญสำคัญในศาสนาคริสต์

เราออกเดินต่อไปตามทางเดินเล็ก ๆ ภายใน ชุมชนกุฎีจีน เข้าตามตรอก ออกตามซอย สำนวจ ลวดลายกราฟฟิตี้ที่มีให้เห็นอยู่อย่างเนื่องตา ตามผนังสองข้างทาง รายล้อมด้วยบ้านเรือนที่ปลูก กันอย่างหนาแน่น สร้างด้วยไม้และปูน บ้างก็ชำรุด ทรุดโทรมตามกาลเวลา คงเหลือแต่เพียงเรื่องราว ในอดีตให้เราได้ฉงน บ้างก็ได้รับการปรับปรุงใหม่ อย่างสวยงาม พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต

คำว่า "กุ๊จิ้น" มีที่มาจากศาลเจ้าเกียนอันกง "กุ๊" แปลว่ากระท่อมที่อยู่ของนักบวช เพี้ยนเสียงมาจาก "กะถิ" ที่แปลว่าโรงพิธีในศาสนาอิสลาม จึงมีบางคนเรียกชุมชนแห่งนี้ว่า "ชุมชนกะถิจิ้น"

ให้เราได้หลงใหลใคร่รู้ หมายความว่าต่อไปของเราก็คือหนึ่งในเรือนไม้โบราณหลังงามเหล่านั้นที่ปัจจุบันได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างใส่ใจ ตั้งชื่อตามนามสกุลของผู้เป็นเจ้าของเรือน นามว่า "เรือนจันทนภาพ"

เรือนจันทนภาพเป็นเรือนไม้สักทอง งามล้ำค่าด้วยสถาปัตยกรรมแบบวิกตอเรีย ซ่อนตัวอยู่ในชุมชนมากกว่า 120 ปี เพียงก้าวเท้าข้ามธรณีประตูไปไม่ทันไรก็ได้ยินเสียงทักทายหวาน ๆ ดังแว่วมาจากชั้นสองของบ้าน เรารีบถอดรองเท้าก้าวขึ้นบันไดไม้แบบเบา ๆ ด้วยความรู้สึกกังวลใจที่ไม่แน่ใจว่ากลัวจะเกิดเสียงดังหรือกลัวจะทำให้บันไดหักพัง หากอย่าเท้าแรงเกินไป

ที่ชั้นสองของเรือน "ป้าแดง" เจ้าของบ้านรอต้อนรับเราด้วยรอยยิ้ม หลังจากทักทายกันแล้ว ป้าแดงก็พาเราเดินเที่ยวชมทั่วเรือน ลอดผ่านซุ้มประตูลวดลายแกะสลักรูปดอกพุดตาน ภายในเรือนตกแต่งด้วยตู้โชว์สูงถึงเพดานตามสไตล์วิกตอเรีย ประดับประดาด้วยบรรดาภาพถ่ายขาวดำเคล้าคลอด้วยเรื่องเล่าคู่เรือน เริ่มตั้งแต่เรื่องราวการรื้อถอนเรือนแห่งหนึ่งในจันทบุรี เพื่อนำมาปลูกเป็นเรือนหลังนี้ ไปจนถึงเหตุการณ์ร่วมสมัย

ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยมีเรือนหลังนี้เป็นฉากหลัง เช่น เหตุการณ์กบฏแมนฮัตตัน ที่ยังคงทิ้งร่องรอยของความรุนแรงบางอย่างเอาไว้ อันเป็นเหตุให้หน้าต่างไม้บานหนึ่งของเรือนต้องถูกปิดตายไปตลอดกาล

เดินเที่ยวมาตั้งแต่เช้าจนดวงตะวันขึ้นมาอยู่ตรงเกือบกลางศีรษะ ก็ถึงเวลาที่กระเพาะอาหารของเราเริ่มส่งเสียงเรียกร้องความสนใจแล้ว เราออกเดินตามกลิ่นหอมที่คุกรุ่นอยู่ในชุมชนเพื่อค้นหา "ขนมฝรั่งกุ๊จิ้น" ขนมขึ้นชื่อที่ว่ากันว่าหากยังไม่ได้ลิ้มรสความอร่อยแล้ว ก็เหมือนกับว่ายังมาไม่ถึงชุมชนกุ๊จิ้น ปักหมุดร้านธณสิงห์ร้านขนมฝรั่งกุ๊จิ้นหนึ่งในไม่กี่ร้านที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในชุมชน ทำหน้าที่สืบทอดตำรับความอร่อยมาเนิ่นนานหลายชั่วอายุคนแล้ว พอไปถึงร้านด้วยความหิวระดับลิบเต็มลิบ เราจึงไม่รอช้ารีบลิ้มรสขนมฝรั่งกุ๊จิ้นกันแบบสด ๆ ร้อน ๆ หน้าตาอบกันเลย

ขนมฝรั่งกุ๊จิ้นเป็นขนมเค้กอบสีน้ำตาลลักษณะคล้ายขนมไข่ ให้สัมผัสกรอบนอกนุ่มใน แฝงยังมีกลิ่นหอมกรุ่นเป็นเอกลักษณ์ อบด้วยการวิธีดั้งเดิมในเตาถ่านแบบโบราณที่ทำกันมากกว่า 200 ปีแล้ว มีสองแบบ คือ แบบดั้งเดิมลักษณะเป็นชิ้นเล็กไม่โรยหน้า และแบบใหญ่ลักษณะเป็นชิ้นใหญ่ชิ้นมาหน่อย แฝงโรยหน้าด้วยลูกเกด ลูกพลับ พักเชื่อม หรือน้ำตาลทราย โดยตำรับดั้งเดิมของขนมฝรั่งกุ๊จิ้นนั้นมีสายเลือดโปรตุเกสแบบบริสุทธิ์ผุดผ่อง ทว่ามีการประยุกต์พลิกแพลงเติมแต่งรสชาติให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ผ่านการโรยหน้าแบบต่าง ๆ ตามฉบับวัฒนธรรมจีน ขนมฝรั่งกุ๊จิ้นจึงเป็นขนมลูกครึ่งระหว่างโปรตุเกสและจีนนั่นเอง

ขนมฝรั่งกุฎีจีน เป็นขนมเค้กอบ สีน้ำตาล ลักษณะคล้ายขนมไข่ ให้สัมผัสกรอบนอกนุ่มใน กลิ่นหอมกรุ๊นเป็นเอกลักษณ์ อบด้วยเตาถ่านแบบโบราณ ที่กำกันมากกว่า 200 ปีแล้ว

หลังจากหนึ่งท้องถิ่นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เราก็ออกเดินตระลอนทั่ววันในชุมชนกุฎีจีนกันต่อ เพื่อไปลิสความงามของศาลเจ้าเทียนอันกง หรือที่ชาวบ้านเรียกขานกันทั่วไปว่าศาลเจ้าแม่กวนอิม ตื่นตาตื่นใจไปกับความงดงามของสถาปัตยกรรม จีนฮกเกี้ยนโบราณของอาคารศาลเจ้าสุดคลาสสิก ปกคลุมด้วยหลังคาทรงโค้งสไตล์จีน โดดเด่นด้วยกรรมวิธีการมุงหลังคาตามฉบับจีนแท้ ๆ แบบที่ไม่มีอะไรมาเกิน แกมผนังปูนยังคงความเก่าแบบ วินเทจ เพราะไม่ได้ทาสีทึบใหม่ใด ๆ เลย เรียกได้ว่า ปล่อยัใหัธรรมชาติและกาลเวลาได้รังสรรค์ลวดลาย ความขลังและงดงามด้วยตัวเอง

เมื่อเดินทะลุโถงด้านหน้าเข้ามาภายในศาล ก็ถึงกับต้องตกตะลึงกับความอลังการของภาพวาด ปูนเปียกด้านในสุดของฝาผนัง เล่าเรื่องตำนาน สามก๊กแบบสมบูรณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ ใจกลางปรากฏ พระโพธิสัตว์กวนอิมปางสมาธิ ประดิษฐานอยู่ เป็นองค์ประธาน ขวามือปรากฏเจ้าพ่อกวนอูตั้งอยู่ มากกว่านั้นทั้งบริเวณภายในและบริเวณโดยรอบ ของศาลเจ้าเทียนอันกง ยังปรากฏศิลปะปูนต้ำ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง และงานไม้แกะสลักมากมาย ว่ากันว่ามีลวดลายที่ประณีตสวยงามและสมบูรณ์แบบ มากที่สุดแห่งหนึ่งในหมู่ศาลเจ้าจีนกลางกรุง จนถึงกับได้รับรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรม ดีเด่น จากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรม ราชูปถัมภ์ในปี พ.ศ. 2551

ปิดท้ายการเดินทางของเราในครั้งนี้ด้วย พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน เราใช้เวลาช่วงบ่ายแก่ ๆ ท่องไปในอาคารสถาปัตยกรรมโบราณ ตั้งอยู่ บริเวณท้ายชุมชน ที่ปรับปรุงใหม่อย่างพิถีพิถัน จนกลายเป็นอาคารสีขาวสวยงามสะอาดตา มองไปทางไหนก็ดูสว่างสดใสไปเสียหมด บริเวณ ชั้นล่างของพิพิธภัณฑสถานมีมุมสบาย ๆ ให้เราได้นั่ง

พักผ่อนหย่อนใจไปกับเครื่องดื่มแสนสดชื่น หลังจากที่เราเห็นเหนื่อยจากการเดินมาครึ่งค่อนวัน ทว่ายังไม่ทันจะได้นั่งพักผ่อนบนเบาะนุ่มสบาย ความน่าสนใจของงานจัดแสดงที่มีอยู่อย่างอัดแน่น ภายในพิพิธภัณฑสถานทำให้เราออกเดินสำรวจต่อ ลิมซึ่งความเหนื่อยล้าเป็นพลิตทั้ง

ชั้นสองของพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีนเปิดโอกาส ให้เราได้ร้อยเรียงเรื่องราวความลึกลับกับ โปรตุเกส นับตั้งแต่พระเจ้ามานูเอลที่ 1 ทรงส่งเรือ มายังทวีปเอเชีย ผ่านงานจัดแสดงอย่างเป็นระบบ สวยงาม และง่ายต่อการทำความเข้าใจโดยส่วนแรก จัดแสดงเรื่องราวความเป็นมาของชาวโปรตุเกส ต่อการเข้ามาตั้งรกรากบนผืนแผ่นดินไทย ที่ไม่ได้มา ด้วยตัวเปล่าแต่อย่างใด เพราะพวกเขาเหล่านั้น ได้นำเอาวิทยาการด้านการแพทย์ การทหาร ศาสนา ตลอดจนตำราเบ็ดเตล็ดของมนุษยชาติมาเผยแพร่อย่าง ทองหยิบ ทองหยอด มาเผยแพร่อีกด้วย ส่วนต่อมาจัดแสดงวิถีชีวิตแสนเรียบง่ายของ ชาวกุฎีจีน ผ่านข้าวของเครื่องใช้แบบต่าง ๆ ทั้งเครื่องพิมพ์ดีด ขวดน้ำ เตียนงอน ไปจนถึง ภาพถ่ายขาวดำหลากหลายรูป ด้านบนสุดของ พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีนมีชั้นลอยให้เราขึ้นไปรับลม ท่วมกลางทัศนียภาพกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา ของชุมชนกุฎีจีนและแม่น้ำเจ้าพระยา

เราใช้เวลาในพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีนอยู่ครู่ใหญ่ ก่อนจะร่ำลาชุมชนกุฎีจีน เดินออกมาโบกรถตุ๊กตุ๊ก บริเวณปากทางเข้าชุมชน เดินทางข้ามลำน้ำ เจ้าพระยาผ่านทางสะพานพระปกเกล้า มุ่งหน้า กลับสู่ฝั่งรัตนโกสินทร์ โดยหอบเรื่องราวอันงดงาม ที่สั่งสมกันมาอย่างยาวนานมากกว่า 200 ปี ของมรดกทางวัฒนธรรมในชุมชนกุฎีจีนกลับมา ในความทรงจำด้วย ☺

TRUE OR FALSE

ถึงแม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่เราก็ไม่ควรประมาทเจ้าไวรัสร้ายเหล่านี้ มากทบทวนมาตรการลดความเสี่ยงจากโควิด-19 ด้วยการตอบคำถามในแต่ละข้อต่อไปนี้ ว่าเป็นข้อควรปฏิบัติที่ **จริง** หรือ **เท็จ**

1

สวมหน้ากากผ้าหรือ
หน้ากากอนามัยทุกครั้ง
เมื่อต้องออกนอกบ้าน

☐ TRUE ☐ FALSE

2

ต้องล้างมือให้สะอาด
หลังจากสัมผัสพื้นผิวต่าง ๆ
และก่อนรับประทานอาหาร

☐ TRUE ☐ FALSE

3

ต้องเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน
ไม่ออกไปพบปะผู้คน จนกว่า
เชื้อไวรัสโควิด-19 จะหมดไป

☐ TRUE ☐ FALSE

4

เมื่ออยู่ในที่ชุมชน ต้องเว้น
ระยะห่างจากบุคคลอื่น
อย่างน้อย 3 เมตร

☐ TRUE ☐ FALSE

📷 **สแกน QR CODE เพื่อตอบคำถาม**
ลุ้นของรางวัล ถูงผ้ากระสอบรักษ์โลก
และหน้ากากผ้า จากศูนย์ส่งเสริม
อาชีพคนพิการ กรมส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
จำนวน 10 รางวัล

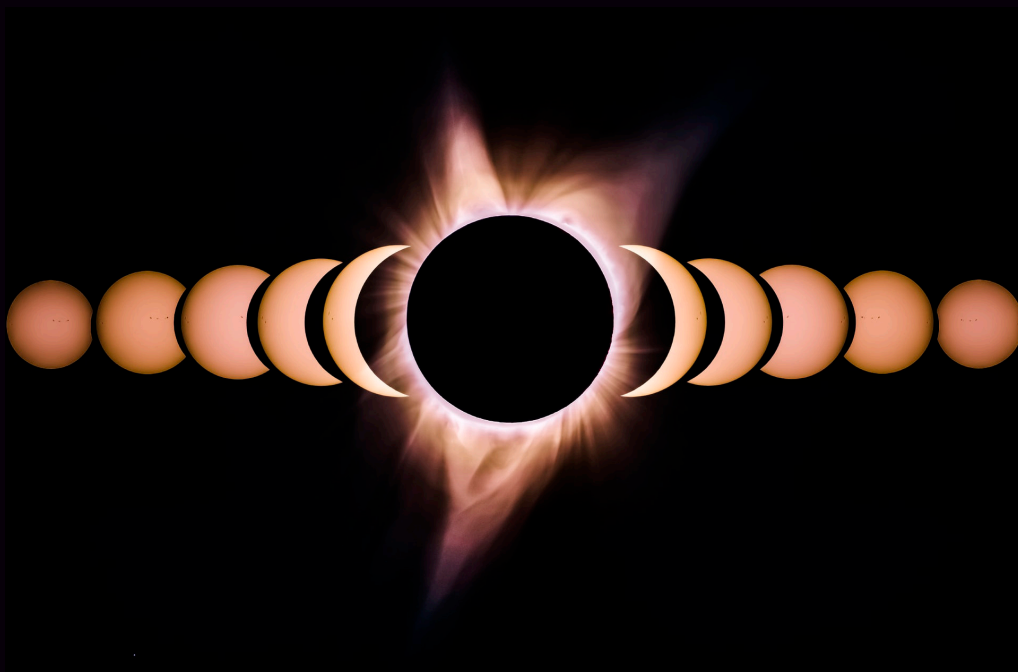
ผู้ได้รับรางวัลเกมถอดรหัสภาพ
จากฉบับเดือนมีนาคม 2563

1. บุญสิตา ดิวัฒนานนท์
2. สุรวิทย์ วรรณนวล
3. วชิรา คงพูล
4. สงกรานต์ ประเสริฐศรีศักดิ์
5. ชาญยุกร อยู่หลง
6. อุษณีย์ เดชวิทย์วาศ
7. ศุภชัย มาตาชาติ
8. เศรษฐพิศ สุวรรณแสนทวี
9. ณัฐกักร พายุรัตน์
10. อัครารักษ์ ลากันันต์

18 สิงหาคม วันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ

เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2411 เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงคำนวณการเกิดสุริยุปราคาไว้ที่ตำบลหว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเมื่อถึงวันดังกล่าวได้เกิดปรากฏการณ์ขึ้นอย่างแม่นยำ โดยทรงคำนวณไว้ล่วงหน้าถึง 2 ปี จึงนับว่าพระองค์ทรงเป็นพระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทยด้วย

สแกน QR Code
อ่านวารสารวิทยากร
ในรูปแบบดิจิทัล หรือที่
withayajarn.com

e-book

Journal of Teacher's Professional Development
วิทยากร

ISSN 1513-1912

9 771513 191004

ราคา 50 บาท